

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HISTORIE

**TRESTNÉ ČINY MLÁDEŽE NA PLZEŇSKU V LETECH
1931 - 1949**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Nikola Hušková

Učitelství pro 2. stupeň ZŠ, obor Dě-Ov

Vedoucí práce: Mgr. Eva Mušková, Ph.D.

Plzeň, 2014

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, březen 2014

.....
vlastnoruční podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí práce Mgr. Evě Muškové, Ph.D. za možnost zpracovávat zvolené téma a za věcné připomínky k obsahu. Dále bych ráda poděkovala zaměstnancům Státního oblastního archivu v Plzni za vstřícnost a ochotu při mém bádání. Poděkování patří také JUDr. Vítězslavu Švehlovi a Bc. Štěpánce Fouskové za pomoc s pochopením právnícké terminologie.

ÚVOD.....	4
1. Trestání mládeže.....	6
1.1. Vymezení pojmu mládež.....	8
1.2. Druhy trestů.....	9
1.2.1. Ochranná opatření.....	10
1.2.2. Odpuštění trestu.....	11
1.2.3. Podmíněné odsouzení.....	12
1.2.4. Trest zavření.....	13
1.2.4.1. Kárné tresty.....	15
1.2.4.2. Podmíněné propuštění.....	16
1.2.4.3. Propuštění.....	16
1.2.5. Trest peněžítý.....	18
1.3. Trestání osob starších osmnácti let.....	18
1.4. Promlčení.....	19
1.5. Vězňové úchylní.....	19
2. Trestní řízení proti mladistvým.....	20
2.1. Senát mládeže.....	21
2.2. Soudci mládeže a přísedící.....	21
2.3. Poměry mladistvého.....	23
2.4. Vazba.....	24
2.5. Spoluobvinění staršího osmnácti let.....	24
2.6. Průběh řízení.....	25
3. Trestné činy mládeže na Plzeňsku.....	28
3.1. Krádeže.....	28
3.1.1. František P. (16 let).....	28
3.1.2. Zdeněk M. (17 let) a Karel V. (15 let).....	29
3.1.3. Marie K. (17 let).....	31
3.1.4. František S. (14 let).....	32
3.1.5. Jaroslav R. (17 let).....	33
3.1.6. Jindřich D. (16 let).....	34
3.1.7. Josef K. (17 let).....	35
3.1.8. Michal U. (15 let).....	36
3.1.9. Josef K. (15-17 let).....	37
3.1.10. Ondřej B. (16 let).....	37
3.1.11. Anna K. (17 let).....	38
3.1.12. Jiří B. (14 let).....	38
3.1.13. Miloslava T. (16 let).....	39
3.1.14. Jiří M. (15 let).....	40
3.1.15. Jiří B. (17 let).....	40
3.1.16. Shrnutí.....	41
3.2. Falšování úředních listin.....	43
3.2.1. Barbora M. (17 let).....	43
3.2.2. Vlasta Š. (14 let).....	43
3.2.3. Alexandr S. (17 let).....	44
3.2.4. Shrnutí.....	44
3.3. Žhářství.....	45
3.3.1. Karel K. (16 let).....	45
3.3.2. Josef P. (16 let).....	46
3.3.3. Irena F. (15 let).....	46
3.3.4. Jiřina B. (16 let).....	47

3.3.5.	František H. (17 let).....	47
3.3.6.	Shrnutí	47
3.4.	Činy sexuální povahy	48
3.4.1.	Tomáš V. (14 let) a Václav O. (17 let)	48
3.4.2.	Adolf M. (15 let).....	49
3.4.3.	Josef K. (15 let)	50
3.4.4.	František K. (17 let).....	51
3.4.5.	Hedvika R. (17 let)	52
3.4.6.	Matěj Š. (17 let).....	53
3.4.7.	Helena D. (16 - 18 let).....	54
3.4.8.	František M. (16 let)	55
3.4.9.	Bohumil L. (16 let)	55
3.4.10.	Věra P. (15 let)	56
3.4.11.	Václav F. (17 let).....	57
3.4.12.	Shrnutí	58
3.5.	Vyhnání plodu	59
3.5.1.	Terezie R. (16 let).....	59
3.5.2.	Bohumil K. (18 let).....	60
3.5.3.	Jan R. (17 let)	61
3.5.4.	Shrnutí	61
3.6.	Ublížení na zdraví.....	62
3.6.1.	Dopravní nehody	62
3.6.1.1.	František P. (15 let)	62
3.6.1.2.	Jiří F. (16 let)	63
3.6.1.3.	František H. (17 let).....	63
3.6.1.4.	Josef Č. (17 let).....	64
3.6.1.5.	Shrnutí	65
3.6.2.	Postřelení	65
3.6.2.1.	Jaromír H. a Václav Š. (oba 14 let)	65
3.6.2.2.	Jaroslav V. (15 let)	66
3.6.2.3.	Václav S. (15 let).....	67
3.6.2.4.	Rudolf Š. (15 let)	67
3.6.2.5.	Karel S. (17 let)	68
3.6.2.6.	Shrnutí	69
3.6.3.	Ostatní.....	70
3.6.3.1.	František S. (17 let)	70
3.6.3.2.	Vladimír Š. (16 let).....	70
3.6.3.3.	Václav D. (17 let)	71
3.6.3.4.	Ferdinand K. (17 let)	72
3.6.3.5.	Ladislav H. (15 let).....	72
3.6.3.6.	Marie K. (17 let).....	73
3.6.3.7.	Miroslava K. (17 let)	74
3.6.3.8.	Shrnutí	74
3.7.	Ostatní.....	75
3.7.1.	Antonín V. (13 let)	75
3.7.2.	Emil S. (17 let)	76
3.7.3.	Antonín H. (17 let)	76
3.7.4.	Jaroslav Š. (14 let)	77
3.7.5.	Jan P. (15 let).....	78
3.7.6.	Karel K. (16 let).....	78

3.7.7.	František K. (17 let).....	79
3.7.8.	Vilém J. (17 let).....	79
3.7.9.	Josef H. (14 let)	80
3.7.10.	Alfréd K. (17 let)	81
3.7.11.	Václav J. (14 let).....	81
3.7.12.	František Z. (17 let) a Miroslav K. (15 let)	82
3.7.13.	Pavel K. (13-14 let)	83
3.7.14.	Rudolf K. (15 let)	84
3.7.15.	František Č. (17 let).....	84
3.7.16.	Ervin W. (16 let).....	84
3.7.17.	František K. (14 let).....	85
3.7.18.	Evžen K. (17 let).....	85
3.7.19.	Bohumil V. (17 let) a Jaromír L. (16 let)	86
3.7.20.	Kurt J. (17 let).....	86
3.7.21.	Shrnutí	87
Závěr.....		88
Resumé		90
Prameny.....		91
Literatura		91
Seznam příloh.....		92

ÚVOD

Cílem předložené diplomové práce bylo zmapování trestných činů mladistvých na Plzeňsku v letech 1931 – 1949. Stěžejním zdrojem pro tuto práci byl fond Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949 uložený ve Státním oblastním archivu v Plzni. Dalšími zdroji pak byly zákony a vládní nařízení, která se v té době trestáním mládeže zabývala. Ty jsem dohledala v Systému ASPI, automatickém systému právních informací. Touto prací jsem však chtěla především přiblížit jednotlivé skutky mladistvých a jejich následné potrestání.

Práce samotná je rozdělena do tří hlavních částí. První část s názvem Trestání mládeže se věnuje zákonům, podle kterých vyšetřování v letech 1931 až 1949 probíhalo, a druhům trestů, kterými mohlo být provedeno potrestání viníků. Druhá část Trestní řízení proti mladistvým přibližuje, jak probíhalo samotné vyšetřování a souzení, kdo vlastně mohl soudit a jak se nakládalo například s mladistvými, kteří trestnou činnost prováděli s již zletilými osobami. Poslední část nese název Trestné činy mládeže na Plzeňsku a je rozdělená do podkapitol podle druhu spáchané trestné činnosti. Jednotlivé trestní spisy jsem se rozhodla minimalizovat na sdělení základních informací o tom, jak byl trestný čin proveden, na bližší představení samotného mladistvého, bylo-li součástí spisu, a na vynesení rozsudek. Jednotlivá shrnutí potom mají přiblížit čtenáři pohled na skupinu konkrétních trestných činů ve fondu.

Heuristika byla činností velmi zajímavou. Velká část spisů byla již psána na psacím stroji, což výrazně usnadňovalo práci a zřehledňovalo jednotlivé případy. Stávalo se, že v trestním spise bylo Udání nebo Oznámení (objevovaly se obě varianty) psáno na stroji a rozsudek samotný byl psán psacím písmem. V tomto případě však byl až na výjimky rozsudek dobře čitelný. Někdy se ovšem objevily i spisy psané výhradně rukou a tam už bylo vyhledávání výrazně složitější. V některých případech se mi díky tomu bohužel vůbec nepodařilo zjistit bližší informace k samotnému případu. Takovýchto spisů naštěstí nebylo velké množství.

Někdy bylo také možné najít spis, který byl natolik komplikovaný a rozsáhlý, že by se jeho rozbor mohl stát samostatnou prací. Takovéto případy jsem se rozhodla více nepřibližovat. Bylo v nich buď velké množství obžalovaných, často se jednalo o skupinu osob, jejíž součástí byli i mladiství, nebo více trestných činů jedné osoby, nashromážděných za několik let.

Trestní spisy, kterými jsem se zabývala, obsahovaly Udání nebo Oznámení trestného činu. Většinou se jednalo o osobu, na které byl trestný čin spáchán nebo někoho z jeho

okolí. Některá oznámení pak podávali samotní četníci, kteří zjistili páchání trestné činnosti v oblasti, kterou měli na starost. Dále byly ve spisech k dohledání Výslech mladistvého obviněného, Výslech svědka, Zpráva o pověsti obviněného, Informace Soudu mládeže o mladistvém a jeho činu, případně návrh trestu, Vyjádření například Okresní péče o mládež k obviněnému, zápis z Hlavního přelíčení, dále pak samotný Rozsudek a Usnesení o tom, zda je nad mladistvým nařízeno nějaké ochranné opatření. V případě řešení dopravních nehod nebo požárů bylo možné dohledat také například náčrtek místa činu. Součástí několika málo spisů byly i fotografie, které jsou zobrazeny v přílohách.

S ohledem na dobu, kdy byly trestné činy spáchány, jsou v celé práci používána pouze křestní jména mladistvých a počátky jejich příjmení, aby nebylo možné jednotlivé vyšetřované identifikovat. Stejně jsou upraveny i uvedené obrazové přílohy.

1. Trestání mládeže

Výklad zákona o soudnictví ve věcech mládeže z roku 2011 ve stručném historickém přehledu uvádí, že samostatné trestní právo a soudnictví ve věcech delikventní mládeže bylo poprvé na území naší republiky upraveno zákonem ze dne 11. března 1931, č. 48 Sb. z. a n., o trestním soudnictví nad mládeží, který nabyl účinnosti dnem 1. 10. 1931.¹ Československo se nechalo k vytvoření samostatného trestního práva mládeže inspirovat v ostatních evropských zemích – Nizozemí 1921, Dánsku 1922, Německu 1923, Švédsku 1924, Španělsku 1925, Itálii 1926, Francii 1927 a Rakousku 1928. Republika tak navázala na předchozí snahy Rakousko-Uherska, které však dosáhlo za své doby pouze částečného úspěchu. Na území českých zemí došlo u okresních soudů ke sloučení pravomoci poručenské s pravomocí v trestních věcech a u ostatních soudů k přikazování trestních věcí mladistvých jednomu specializovanému soudci nebo senátu.²

Zákonem č. 48 Sb. z roku 1931 došlo ke komplexní úpravě trestní odpovědnosti mladistvých ve věku 14 až 18 let a ke stanovení zvláštních odchylek trestního řízení ve věcech mládeže. Trestněprávní následky činů delikventů v tomto věku se nazývaly proviněním. Zákon obsahoval také řadu organizačních norem vytvářejících specializovanou organizační soustavu soudnictví v trestních věcech mládeže. Až na výjimky ponechal výkon soudní pravomoci odděleně poručenskému a trestnímu soudu mládeže, přičemž zdůrazňoval potřebu úzké spolupráce mezi nimi.³

Pokud zákon o trestním soudnictví nad mládeží neobsahoval speciální úpravu pro konkrétní trestní řízení proti mladistvému, uplatňovaly se obecné trestněprocesní předpisy. Velký význam se kladl také na důkladné zjištění osobních a rodinných poměrů mladistvého provinilce, čemuž sloužily především zprávy okresních úřadoven pro péči o mládež.⁴ JUDr. Válková ve Stručném historickém přehledu v Zákonu o soudnictví ve věcech mládeže uvádí: „Zákon upravoval i alternativy vazebního stíhání mladistvých, odchylky hlavního líčení v zájmu omezení jeho možných nepříznivých vedlejších dopadů, rozšiřoval okruh osob oprávněných podat ve prospěch mladistvého opravný prostředek a řadu dalších, na tu dobu velmi progresivních norem, prostřednictvím kterých

---

¹ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XI

² ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XI

³ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XI

⁴ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XII

zákonodárce jasně deklaroval svoji vůli upřednostnit výchovu před represí. Tu vyjádřil jasně i v ustanovení upravujícím výběr soudců mládeže, kde je jedním z přednostních hledisek pro ustanovení do funkce soudce mládeže odborné pedagogické vzdělání.“⁵

V době Protektorátu Čechy a Morava se rozštěpil způsob souzení mladistvých. Na obyvatele, kteří se stali na základě říšských předpisů německými státními příslušníky, se vztahovaly německé právní předpisy a podléhaly německé soudní pravomoci, zatímco na mladistvé, kteří se stali 16. 3. 1939 státními příslušníky Protektorátu Čechy a Morava, se vztahoval dosavadní zákon o trestním soudnictví nad mládeží z roku 1931. Pokud ovšem došlo k trestné činnosti namířené proti německé říši, uplatňovaly se u nich trestní předpisy německé. Židovská mládež pak měla díky tzv. norimberským rasovým zákonům nesrovnatelně horší postavení.⁶

Dnem 4. května 1945 se zákon z roku 1931 mohl opět uplatňovat vůči všem mladistvým žijícím na území tehdejšího Československa. Platnost tohoto zákona už poté netrvala dlouho. Po únorovém převratu roku 1948 byly zahájeny práce na novém trestním zákonu, koncipovaném v duchu sovětského trestního zákonodárství, kde se samostatné trestní právo mládeže nevyužívalo.⁷ „Novým trestním zákonem č. 86/1950 Sb. byl pak progresivní zákon z roku 1931 bez náhrady k 1. 8. 1950 zrušen. Po dobu 63 let tak ani v bývalém Československu, a po rozpadu československé federace v roce 1993 ani v České republice, samostatné trestní právo mládeže neexistovalo. Několik ustanovení převzatých ze zákona z roku 1931 do trestních kodexů z let 1950, 1956 a 1961 sice alespoň v okleštěné podobě zohledňovalo specifika věkové kategorie dospívajících, nepředstavovalo však již ucelený, specializovaný systém justice mládeže, jak tomu bylo v minulosti.“⁸

Po roce 1989, kdy byly provedeny početné novelizace trestního zákona a trestního řádu, nedošlo k žádnému výraznému posunu v soudnictví ve věcech mladistvých. Provedené změny se projeví především v aplikační praxi, která začala u mladistvých hojně využívat nových trestněprávních i trestněprocesních institutů – především podmíněné upuštění od potrestání či uložení trestu obecně prospěšných prací. Tato

---

⁵ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XII

⁶ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XII

⁷ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XII

⁸ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XII a s. XIII

alternativní řešení se však vztahovala na všechny pachatele, bez ohledu na jejich věk a neumožňovala reagovat v dostatečné míře na zvláštnosti kriminality dospívajících.⁹

Nynější Zákon o soudnictví ve věcech mládeže byl postupně vytvářen od roku 2000, po podpisu prezidenta republiky byl nový zákon pod č. 218/2003 uveřejněn ve Sbírce zákonů rozeslané dne 31. 7. 2013 a účinnost nabyl dnem 1. ledna 2004.¹⁰

1.1. Vymezení pojmu mládež

Pro přiblížení trestných činů mládeže na Plzeňsku v letech 1931 až 1949 je třeba nejprve specifikovat, kdo byl vůbec v této době shledán jako mladistvý a jakým způsobem mohl být potrestán. Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží rozlišuje mládež tak, že nedospělým je myšlena osoba, která v době spáchání činu nedovršila čtrnácti let. Paragraf 1 tohoto zákona také blíže objasňuje, jaké tresty bylo možné nedospělým ukládat. Soud si před rozhodnutím mohl vyžádat odborný pedagogický nebo lékařský posudek. Rozsudkem mohlo být pokárání, nařízení umístění nedospělého v jiné rodině nebo v léčebném či jiném vhodném ústavu či nařízení ochranného dozoru nebo výchovy, uznal-li to soud nezbytným k nápravě nedospělého. Pokud se nedospělý starší dvanácti let dopustil činu, za který zákon stanovoval běžně trest smrti nebo doživotní ztrátu svobody, nařídil soud jeho ochranou výchovu nebo umístění v léčebném ústavu. Také mohl udělit napomenutí osobám, které měly o nedospělého pečovat.

Mladistvým je poté dle paragrafu 2 tohoto zákona myšlena osoba, která spáchala čin mezi čtrnáctým a nedovršeným osmnáctým rokem. Mladiství byli trestáni dle trestních zákonů nejednalo-li se o osoby zaostalé, které v době činu nemohly rozpoznat jeho bezprávnost nebo řídit své jednání podle správného rozpoznání.

Dopustil-li se trestného činu nedospělý, měly soudy a úřady, kterým náležela povinnost činit trestní oznámení, oznámit tuto informaci soudu poručenskému. Dopustil-li se trestného činu mladiství, bylo povinností soudů a úřadů uvědomit soud mládeže, v jehož obvodě měl mladistvý v době činu stálý pobyt.¹¹

Pokud by někdo uveřejnil zprávu o trestném činu spáchaném osobou mladistvou nebo zprávu z trestního řízení proti mladistvému provinilci, ve které by uvedl jeho jméno,

---

⁹ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XIII

¹⁰ ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9. s. XIV

¹¹ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 24, In: *ASPI*

podobiznu nebo jakoukoli jinou okolnost, podle které by bylo možné mladistvého identifikovat, měl být potrestán pro přečin peněžitým trestem od 100 Kč do 5.000 Kč nebo vězením od tří dnů do jednoho měsíce. Takovéto konání nebylo trestné, pokud byly informace uveřejněny k účelům trestního řízení nebo se svolením soudu nebo státního zastupitelství.¹²

Potrestání hrozilo i za zanedbání péče o mladistvého: „*Kdo poruší úmyslně nebo z hrubé nedbalosti svou povinnost pečovat o osobu mladší než osmnáct let tak, že je vydána v nebezpečí zpustnutí, budiž na návrh poručenského soudu potrestán soudem pro přestupek vězením od jednoho týdne do tří měsíců. Byl-li čin spáchán z pohnutky nízké a nečestné, budiž vinník potrestán tuhým vězením od čtrnácti dnů do šesti měsíců a ztrátou volebního práva do obcí.*“¹³

1.2. Druhy trestů

Trestný čin spáchaný v mladickém věku se nazýval i dříve provinění.¹⁴ Pokud soud uznal mladistvého vinným, mohl jej podle § 5 buď odsoudit k trestu nepodmíněnému, podmíněnému, nebo od potrestání úplně upustit. Ve všech těchto případech mohl soud nařídit také ochranný dozor nebo výchovu. Soud bral při rozhodování v potaz povahu činu, okolnosti, za kterých byl spáchán, pohnutky, které mladistvého k činu vedly, ale také poměry, ve kterých byl vychován, stupeň jeho rozumové vyspělosti, mravní zkaženosti a způsob jeho dosavadního života. Pokud to soud uznal vhodným, mohl uložit také napomenutí osobám, které měly o mladistvého pečovat.

Mladistvý na rozdíl od dospělého nemohl být odsouzen například k nuceným pracím v kolonii nebo v donucovací pracovně a odsouzení nemělo za následek jakékoli pozbytí nebo omezení občanských práv. Vypovězení nebo vyhoštění z celé republiky bylo možné nařídit pouze cizinci, bylo-li to přípustné podle zákonů trestních, soud však musel brát v potaz rodinné poměry odsouzeného, aby mladistvý nebyl vydán nebezpečí zpustnutí.¹⁵

Pro osoby spadající pod pravomoc vojenských soudů, které v době spáchaného činu nedokonalý osmnáctého roku věku, platily tyto odchylky:

„1. *Trestní řízení koná se podle vojenského trestního řádu.*

2. *Rozhodnout o ochranných opatřeních, nařídit výkon rozsudku a činit veškerá další opatření a rozhodnutí po právní moci rozsudku, vyjímajíc rozhodování o žádosti za milost*

¹² Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 60, In: *ASPI*

¹³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 61, In: *ASPI*

¹⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 1, In: *ASPI*

¹⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 10, In: *ASPI*

*a o návrhu na obnovu řízení, přísluší senátu mládeže krajského soudu a jeho předsedovi.*¹⁶

Pro jiné osoby spadající pod pravomoc vojenského soudu mohl například místo trestu zavření uložit soud osobě mladistvé takový trest na svobodě, jaký stanovovaly vojenské trestní zákony. Stanovoval-li zákon za trestný čin trest smrti zastřelením, měl se mladistvému uložit trest žaláře mezi jedním až pěti lety, a jako následek nebo zostření trestu mohlo dojít k odnětí vojenské hodnosti nebo též ztrátám vojenských vyznamenání.¹⁷

Soud mohl též zůstavit potrestání nedospělého nebo mladistvého rodině. V tomto případě upozornil otce, matku nebo zákonného zástupce, byli-li u soudu přítomni, ústně a písemně na jejich povinnosti i na rozsah, v jakém měli právo vykonat potrestání odsouzeného.¹⁸ Soud mohl nechat potrestání odsouzeného také na škole, jíž navštěvoval. Bližší informace k jednotlivým možným postihům jsou uvedeny v následujících podkapitolách.

1.2.1. Ochranná opatření

Ochranný dozor stanovoval dohlížet na řádnou výchovu mladistvého v jeho vlastní rodině nebo v rodině, v níž žije, případně bylo možné stanovit určitá omezení. Na jeho uložení nesmělo mít vliv politické, národní, sociální nebo náboženské smýšlení mladistvého či rodiny, v níž žil. Pokud nebyl trest dostačující, mohlo být změněno v ochrannou výchovu. Ta byla nařizována také tehdy, když nešlo odstranit nedostatky řádné výchovy ve vlastní rodině mladistvého. Vykonávala se v rodině, která k ní byla způsobilá a ochotná ji vykonávat, nebo v určené výchovně. Pokud nebylo možné vykonat ihned nařízenou ochranou výchovu, zavedl soud prozatím ochranný dozor. Stejně tak mohly být obě varianty v případě potřeby vystřídaný. Ochranná výchova i ochranný dozor mohly být vykonávány do dokonání¹⁹ 21 roku věku.²⁰

Před rozhodnutím o ochranném dozoru nebo ochranné výchově soud vyslechl obviněného, jeho zákonného zástupce, veřejného žalobce, obhájce a zástupce pomocného zařízení pro soudní péči o mládež. Pokud došel k rozhodnutí, že je jedno z těchto opatření

---

¹⁶ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 69, In: *ASPI*

¹⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 69, In: *ASPI*

¹⁸ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 52, In: *ASPI*

¹⁹ Dokonaným 21 rokem se rozumí den 21. narozenin. Ochranná výchova by byla ještě nařízena na den narozenin a byla by ukončena následující den.

²⁰ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 11 a § 12, In: *ASPI*

potřebné, připojil své usnesení soud k rozsudku. Toto usnesení pozbývalo platnosti, pokud od něj byl odsouzený mladistvý právoplatně zproštěn nebo bylo-li trestní řízení zastaveno. Pokud však již výkon takového ochranného opatření začal, zrušil se teprve, když poručenský soud právoplatně rozhodl, že takové opatření již není potřeba.²¹

Za maření těchto ochranných opatření hrozilo následující: „*Kdo vědomě zmaří nebo ztěžuje výkon ochranného dozoru nebo ochranné výchovy, které nařídil soud nebo příslušný úřad proti jinému, kdo svádí jiného, aby se vymkl takovému opatření, nebo kdo při tom pomáhá, budiž na návrh poručenského soudu potrestán, nejde-li o čin přísněji trestný, soudem pro přestupek vězením od jednoho týdne do šesti měsíců.*“²²

Na ochranný dozor jako takový dohlížel poručenský soud. Ochranná výchova pak byla vykonávána až na výjimky ve veřejných ústavech. Na ochrannou výchovu dohlížela dozorčí rada, složená ze soudce a dvou přísedících. „*Předsedu dozorčí rady a jeho náhradníka ustanoví ministr spravedlnosti, přísedící a jejich náhradníky zvolí zemský výbor, v jehož obvodě se ústav nalézá, přihlížeje k návrhům ústředních organizací pro péči o mládež svého obvodu.*“²³ Všeobecně ochranná výchova ani ochranný dozor nebyly vykonávány po dobu činné vojenské služby. Pokud osoba, která by pod jedno z těchto ochranných opatření patřila, vystoupila z vojenské služby před dokončeným jednadvacátým rokem, musela o tom podat zprávu soudu nebo dozorčí radě. Ty nařídily ochranné opatření.²⁴

Náklady na ochrannou výchovu odsouzeného mladistvého náležely k nákladům trestního řízení, které zakládal stát. Za tento náklad ručil ten, kdo měl podle ustanovení občanského práva hradit útratu výchovy mladistvého, a to do částky, kterou by jej tato výživa a výchova stála po dobu trvání ochranné výchovy. Jednalo-li se ale současně o dotyčného, který zavinil zpustnutí mladistvého, ručil pak za celý náklad ochranné výchovy on. O ručení jako takovém rozhodl soud, který vydal odsuzující rozsudek.²⁵

1.2.2. Odpuštění trestu

Od potrestání mohl soud upustit, pokud šlo o čin menšího významu a mladistvý se ho dopustil z nerozvážnosti nebo pod vlivem jiné osoby či hospodářské tísně, dopustil-li se činu z neznalosti právních předpisů, která se dala omluvit nebo pokud mu byl soudem

---

²¹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 49, In: *ASPI*

²² Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 62, In: *ASPI*

²³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 63, In: *ASPI*

²⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 63, In: *ASPI*

²⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 63, In: *ASPI*

uložen jen nepatrný trest na penězích či svobodě. Došlo-li k odpuštění trestu, mohl soud nechat potrestání mladistvého na rodině, škole nebo mu dát důtku. Žádné z těchto odsouzení se nezapisovalo do rejstříku trestů.²⁶

1.2.3. Podmíněné odsouzení

Zákon o podmíněném odsouzení a o podmíněném propuštění ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. v paragrafu 1 hovoří takto: „*Soud může odložit výkon trestu peněžitého a trestu na svobodě, nepřesahujícího dobu jednoho roku, má-li z podstatných důvodů za to, že odsouzený povede řádný život a že tudíž výkon trestu není zapotřebí. Osvědčil-li se vinník takto podmíněně odsouzený v době zkušební, pokládá se za to, že nebyl odsouzený.*“²⁷ Podmíněné odsouzení nebylo možné, pokud byl viník odsouzen dříve na dobu delší tří měsíců nebo pokud ode dne, kdy spáchal nový trestný čin, neuplynulo při přestupcích a přečinech pět let od právoplatného prominutí nebo promlčení trestu.²⁸

Soud mohl dát podmíněně odsouzeného na zkušební dobu pod ochranný dozor a mohl mu uložit omezení pobytu a způsobu života, či mu uložit úhradu škod, které při páčání trestné činnosti způsobil.²⁹ Zpětně pak mohl soud nařídít výkon trestu pokud dodatečně zjistil, že podmíněný odklad neměl být vůbec povolen a nebo pokud se odsouzený ve zkušební době oddal nezřízenému pití, hráčství nebo zahálčivému či nemravnému životu.³⁰

„*Odpykal-li si ten, kdo byl odsouzen k trestu na svobodě delšímu jednoho roku, dvě třetiny trestu, nejméně však rok, a kdo byl odsouzen na doživotí, nejméně patnáct let, budiž podmíněně propuštěn na svobodu, jestliže se dá souditi, že se bude na svobodě řádně chovati. Při tom budiž vzato v úvahu zejména jeho chování v trestu, pak předešlý způsob života, jeho povaha a poměry, jež ho čekají na svobodě.*“³¹ Přičemž podmíněné odsouzení mladistvého se řídilo ustanovením zákona o podmíněném odsouzení a o podmíněném propuštění ze dne 17. října 1919, č. 562 Sb. až na následující výjimky:

1. Podmíněné odsouzení bylo možné, i když byl uložen trest delší než jeden rok, ne však delší než tři roky.

2. Podmíněné odsouzení bylo možné vyslovit i dodatečně v době, kdy se již započal výkon trestu, byly-li zjištěny vysvětlující okolnosti, které nebyly soudu známy v době, kdy rozhodoval.

²⁶ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 6, In: *ASPI*

²⁷ Zákon č. 562/1919 Sb., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění: § 1, In: *ASPI*

²⁸ Zákon č. 562/1919 Sb., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění: § 2, In: *ASPI*

²⁹ Zákon č. 562/1919 Sb., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění: § 4, In: *ASPI*

³⁰ Zákon č. 562/1919 Sb., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění: § 6, In: *ASPI*

³¹ Zákon č. 562/1919 Sb., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění: § 10, In: *ASPI*

3. Pro podmíněčné odsouzení nebylo na překážku předcházející ani opětovné potrestání.

4. Pokud nebyla zároveň nařízena ochranná výchova, musel být mladistvý dán pod ochranný dozor. Od tohoto bylo možné upustit, pokud šlo o čin nepatrného významu a bylo-li současně postaráno o náležitý dozor jinak.

5. Pokud byla důvodná naděje na polepšení mladistvého, který zatím toto polepšení nevykazoval, vzhledem k výjimečným okolnostem, zejména díky zařízení jeho řádné výchovy, mohl soud vyslovit podmíněný odklad výkonu trestu, ale prodloužit při tom zkušební lhůtu, ne však více než o dva roky. Současně mohl také nařídit ochranný dozor nebo ochrannou výchovu, pokud ještě nebyla nařízena.³²

1.2.4. Trest zavření

Na místo trestu smrti nebo trestu na svobodě stanoveného trestními zákony se mladistvým ukládal trest zavření bez jakéhokoliv zstření. U dočasných trestů na svobodě nesměly horní hranice činit více než pět let a dolní více než jeden rok. Pokud by trestní zákony stanovovaly za trestný čin trest smrti nebo doživotní ztrátu svobody, uložil soud mladistvému trest zavření mezi jedním až deseti lety. Pokud byl viník v době trestného činu starší šestnácti let, byla hranice stanovena dvěma až patnácti lety. Případné snížení trestu pod uvedené dolní hranice nebylo přípustné.³³

Stanovil-li soud trest zavření, způsob vykonání určovala jeho délka. Jednalo-li se o trest zavření do šesti měsíců, byl vykonán v soudních věznicích určených k tomu ministrem spravedlnosti. Pokud po něm měla následovat ještě ochranná výchova ve výchovně, nebo byl-li trest přímo stanoven mladistvému, který byl již do výchovny umístěn, bylo možné trest vykonat přímo ve výchovně. Trest zavření trvající déle než šest měsíců se vykonával v polepšovně. Tou mohlo být například samostatné oddělení některé z trestnic. Do polepšovny mohly být poslány i případy, kdy došlo ke stanovení trestu delšího než tři měsíce, pokud to soud shledal jako účelné.³⁴ Zaměstnancem polepšovny se mohl stát jen ten, kdo byl pro tuto pozici vhodný svými vlastnostmi, povahou, odborným vzděláním a pravidelně absolvoval speciálně zařizované kurzy. Mezi těmito zaměstnanci měl být také zkušený pedagog a lékař, ideálně s psychiatrickým vzděláním.³⁵ Na výkon trestu zavření ve výchovně dohlížel komisař. Na výkon trestu zavření v polepšovně poté

---

³² Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 7, In: *ASPI*

³³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 8, In: *ASPI*

³⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 13, In: *ASPI*

³⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 15, In: *ASPI*

komisař a dozorčí rada, která se skládala z komisaře jako předsedy, člena státního zastupitelství a dvou přisedících. Komisařem mohl být jen soudce. Jeho i ostatní členy dozorčí rady a jejich náhradníky jmenoval na čtyři roky ministr spravedlnosti. Každý přisedící musel před nastoupením do svého úřadu složit do rukou prezidenta krajského soudu následující slib: „*Slibuji, že se budu při svém rozhodování řídit jen zákonem, že budu hlasovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovám přísnou mlčenlivost o obsahu jednání dozorčí rady.*“³⁶ Dozorčí rada si mohla pozvat jako poradní hlas také jakéhokoli zaměstnance polepšovny nebo ústavního lékaře.³⁷

Při výkonu trestu se dbalo na zaměstnání vězňů s ohledem na jejich budoucí povolání. Součástí trestu byla i péče o tělesnou a duchovní výchovu mládeže. Byl-li trest zavření vykonáván v samostatném oddělení trestnice nebo soudní věznice, mladistvým byl znemožněn styk s běžnými trestanci mimo specializované oddělení pro mládež a všeobecně s vězni a vyšetřovanci staršími osmnácti let. Vyžadoval-li to stav a souhlasil-li s tím ústavní lékař, mohla být také stanovena výjimka pro vykonání trestu v samovazbě.³⁸

V polepšovně či výchovně se též dbalo na řemeslnou výuku mladistvých. „*Zaměstnání učednickému nebo pomocnickému sluší pokládat za rovné také zaměstnání v polepšovně nebo ve výchovně při takových pracích, které jsou předmětem živností řemeslných, děje-li se toto zaměstnání za návodů osoby, která má průkaz způsobilosti pro příslušnou živnost nebo jinak dodatečné odborné vzdělání, a je-li postaráno o všestrannou a stejně důkladnou výuku jako u učňů a pomocníků na svobodě.*“³⁹ Z učebních a pracovních vysvědčení, z výučního listu či vysvědčení o tovaryšské zkoušce nesmělo být patrné, že osoba, která jej obdržela, byla držena ve výchovně nebo polepšovně, stejně tak učební a pracovní vysvědčení vydané podle tohoto nařízení nahrazovala spolu s vysvědčením o vykonané tovaryšské zkoušce průkaz způsobilosti potřebný podle živnostenského zákona.⁴⁰

Doba, kterou mladistvý strávil ve výchovně při takových pracích, byla započtena do doby potřebné k řemeslné výuce podle obecných předpisů zcela nebo z části, nejméně však třemi čtvrtinami. Doba, kterou takto strávil v polepšovně se uznávala pouze z části, a to nejméně jednou polovinou, nejvýše dvěma třetinami.⁴¹

---

³⁶ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 16, In: *ASPI*

³⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 17, In: *ASPI*

³⁸ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 14, In: *ASPI*

³⁹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 59, In: *ASPI*

⁴⁰ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 47, In: *ASPI*

⁴¹ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 44, In: *ASPI*

Na nápravu mládeže v polepšovně a samostatných oddělení ve věznicích dohlížela dozorcí rada. Jejím úkolem bylo dohlížet na výkon trestu, radit při správě a zdokonalování ústavu, připravovat okolnosti pro řádné umístění propuštěných vězňů na svobodu, rozhodovat o ochranných opatřeních, která měla být učiněna po propuštění vězně z ústavu či ukládat těžší kárné tresty. Dozorcí rada také rozhodovala o podmíněném propuštění z trestu a o jeho odvolání.⁴²

Členové dozorcí rady také dohlíželi na to, aby byla rada stále informována o tělesném a mravním stavu vězňů, o hospodaření ústavu a o výkonu služby v něm. Za tímto účelem měl vždy alespoň jednou za čtrnáct dnů některý z členů dozorcí rady navštívit ústav a to bez předchozího ohlášení. Představený ústavu pak byl povinen poskytnout členům dozorcí rady přístup do všech místností ústavu, povolit nahlédnutí do osobních spisů vězňů a podat veškerá požadovaná vysvětlení. Členové dozorcí rady měli také právo hovořit s vězni sami bez přítomnosti zaměstnanců ústavu.⁴³

Mladiství odsouzení v obvodu působnosti Soudu mládeže v Plzni mohli trest zavření vykonat v následujících zařízeních. Tresty převyšující dobu šesti měsíců byli umístováni v případě chlapců v polepšovně v Mikulově s tím, že ještě v první polovině třicátých let byl výkon trestu postupně přesouván do Zemské vychovatelky v Opatovicích nad Labem, nebo v případě dívek v polepšovně v Litoměřicích. Tresty delší než šest týdnů, ale kratší než šest měsíců byly předávány v případě chlapců do věznice Krajského soudu v Klatovech nebo v případě dívek do věznice Krajského soudu v Litoměřicích. Tresty do šesti týdnů byly pak umístovány do věznic Krajského soudu v Plzni nebo Okresního soudu v Domažlicích.⁴⁴

1.2.4.1. Kárné tresty

Došlo-li při výkonu trestu zavření k porušení kázně, dostal mladistvý nejprve napomenutí a poté výstrahu před spoluvězni. Pokud ani to nepomohlo, bylo možné odejmout mu nejdéle na 14 dnů povolené výhody, nejdéle na tři dny mu uložit samovazbu, kterou bylo možné ještě podle okolností zostřit po dobu jednoho dne tvrdým lůžkem.⁴⁵

Když se vězeň dopustil činu trestného, nebo měl představený polepšovny za to, že k jeho nápravě a následnému zabezpečení kázně je potřeba trest přísnější, předložil věc

---

⁴² Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 15, In: *ASPI*

⁴³ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 16, In: *ASPI*

⁴⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, inventář, JELEN, Jiří, 2000, s. 5

⁴⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictvím nad mládeží: § 18, In: *ASPI*

dozorčí radě, která mohla vězni nejdéle na měsíc zrušit povolené výhody, nejdéle na 14 dnů jej odkázat do samovazby, která mohla být v případě potřeby i zostřena. Dozorčí rada mohla také rozhodnout o tom, že doba strávená v samovazbě se odsouzenému do trestu započítává pouze částečně nebo také vůbec. Samovazba i její zostření mohly být aplikovány pouze se souhlasem ústavního lékaře.⁴⁶

1.2.4.2. Podmíněné propuštění

O podmíněném propuštění i jeho odvolání rozhodovala dozorčí rada. Bylo přípustné jen při trestech, které i po odečtení vazby započtené do trestu převyšovaly dobu šesti měsíců. Byla-li žádost o podmíněné propuštění zamítnuta, nesměla být podána znovu dříve než za půl roku od zamítnutí.⁴⁷

O každé žádosti o podmíněné propuštění podala úřednická konference polepšovny posudek a návrh.⁴⁸ Šlo-li o podmíněné propuštění vězně, o němž se vedlo, že úchylný, vyžádal si předseda také posudek pedagogický a lékařský.⁴⁹

Po skončeném šetření předložil předseda žádosti a návrhy dozorčí radě k rozhodnutí. Propouštěl-li se vězeň podmíněně, rozhodla dozorčí rada o ochranných opatřeních po trestu. Nenařídila-li ochrannou výchovu, musela vždy nařídít ochranný dozor. Rozhodnutí o ochranných opatřeních se pojila s rozhodnutím o podmíněném propuštění.⁵⁰

Dozorčí rada rozhodovala též o případném odvolání podmíněného propuštění. Zbytek trestu, který měl být po odvolání podmíněného propuštění vykonán, se vykonával v polepšovně. Dokonal-li však podmíněně propuštěný už dvacátý první rok, měla dozorčí rada také rozhodnout, zda svoluje, aby byl zbytek trestu vykonán v polepšovně.⁵¹

1.2.4.3. Propuštění

Zákon o trestním soudnictví nad mládeží z roku 1931 se v paragrafu 22 o propuštění vyjadřuje následovně: „*Představený polepšovny učiní před každým propuštěním vězně v dohodě s dozorčí radou nebo s jejím členem k tomu určeným a po slyšení zákonného*

---

⁴⁶ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 18, In: *ASPI*

⁴⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 19, In: *ASPI*

⁴⁸ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 32, In: *ASPI*

⁴⁹ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 33, In: *ASPI*

⁵⁰ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 34, In: *ASPI*

⁵¹ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 36, In: *ASPI*

zástupce vězně včas vhodné kroky, aby propuštěný byl na svobodě řádně umístěn. Při tom má užít podle možnosti pomoci některého sdružení nebo zařízení pro ochrannou péči o mládež. Nelze-li naprosto učinit takové aniž jiné vhodné opatření včas a hrozí-li vážné nebezpečí, že by bez něho vězeň znova se octnul na scesti, může jej představený polepšovny v dohodě s dozorčí radou nebo s jejím členem k tomu určeným ponechat v ústavě po zcela krátkou dobu, nejdéle čtrnáct dnů, je-li pravděpodobné, že se do té doby zlepší naděje na jeho opatření.“⁵²

Než byl mladistvý propuštěn z polepšovny, rozhodla dozorčí rada podle jeho dosavadního chování, zda bude po propuštění dán pod ochranný dozor, nebo do ochranné výchovy. Před konečným rozhodnutím byl ještě vyslechnut mladistvý i jeho zákonný zástupce. Nebylo-li možné vyslechnout zákonného zástupce, byl zřízen a vyslechnut obhájce mladistvého, uznala-li to dozorčí rada pro něj vhodné a prospěšné.⁵³

Pokud byla právoplatně nařízena ochranná výchova, ale nedošlo k ní do šesti měsíců, bylo potřeba znovu rozhodnout, zda má být vykonána. Od výkonu ochranné výchovy mohlo být upuštěno, bylo-li shledáno, že její výkon do dvacátého prvního roku věku odsouzeného nebude mít kladný výsledek. Tato rozhodnutí mohl učinit soud, který ochrannou výchovu nařídil. S ohledem na veškeré okolnosti případu, zejména na délku vykonaného trestu a na chování odsouzeného, mohl být výkon ochranné výchovy podmínečně odložen. Pokud se tak stalo, zkušební doba nesměla být kratší než jeden rok a delší než tři roky. Současně byl také nařízen ochranný dozor. Byl-li vykonáván trest v polepšovně, rozhodovala o osudu odsouzeného dozorčí rada.⁵⁴

Uznala-li dozorčí rada, že ochranných opatření po propuštění není potřeba, mohla se vyslovit, že od nařízení ochranného opatření upouští.⁵⁵ Pokud nařídil soud, aby byl odsouzený po propuštění z trestu dán pod ochranný dozor, ale dozorčí rada měla za to, že zde byly zákonné podmínky pro ochrannou výchovu a že dosavadní výsledky trestu ve prospěch vězně ochrannou výchovu vyžadovaly, nařídila, aby byl vězeň dán do ochranné výchovy.⁵⁶

Když by nedospělý nebo mladistvý propouštěn z vazby nebo z trestu, měl být odevzdán svému zákonnému zástupci, nebo osobě, které byl svěřen, nebo která byla

---

⁵² Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 22, In: *ASPI*

⁵³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 23, In: *ASPI*

⁵⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 24, In: *ASPI*

⁵⁵ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 39, In: *ASPI*

⁵⁶ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 40, In: *ASPI*

ochotná nad ním bdít, nebo některému pomocnému zařízení pro soudní péči o mládež. Tato zařízení byla o propuštění v čas informována i v případě, měl-li být propuštěný předán někomu jinému než jemu.⁵⁷

1.2.5. Trest peněžitý

Stanovil-li soud trest peněžitý, jednalo se vždy o polovinu částky stanovenou trestním zákonem. Neplatila dolní hranice a k zaplacení mohla být povolena lhůta nejvýše jednoho roku od nabytí moci rozsudku. Možností bylo i povolení splácení po částkách do téže doby. V případě nedobytnosti peněz nebylo možné uložit náhradní trest na svobodě. V tomto případě soud nařídil buď odpuštění trestu nebo nařídil střežení a přiměřené zaměstnání mladistvého nepřetržitě po dobu tří až šesti hodin mezi devátou a patnáctou hodinou v příhodné místnosti, nikoliv však ve věznici.⁵⁸

1.3. Trestání osob starších osmnácti let

Trest zavření bylo možné vykonat v polepšovně do dokonání dvacátého prvního roku věku odsouzeného. Poté mohl být v polepšovně vykonán jen krátký zbytek trestu, pokud došlo ke svolení dozorčí rady a neočekával se špatný vliv na spoluvězně. Docházelo-li naopak k tak špatnému působení na spoluvězně, že tím mohl být ohrožen jejich mravní vývoj, mohla se dozorčí rada usnést na tom, že zbytek trestu zavření nebude již nadále vykonáván v polepšovně. Týkalo se to i vězňů, kteří nepřekročili věk osmnácti let. Ústavy, do nichž bylo možné takovéto vězně přemístit stanovoval ministr spravedlnosti. Nenastoupil-li odsouzený k trestu před dokonáním devatenáctým rokem, ministr spravedlnosti také rozhodl, zda má být trest vykonán v polepšovně, nebo v jiném ústavu.⁵⁹

Byl-li souzen mladistvý starší osmnácti let za čin, který spáchal ještě před dovršením osmnáctého roku věku, zákon stanovoval příslušné výjimky, pokud viník v době vynesení rozsudku ještě nedosáhl devatenácti let. Ochrannou výchovu například nařídil soud jen v případě, že se dal očekávat její příznivý dopad na odsouzeného. Nenařídil-li soud ochrannou výchovu, mohl nařídít zadržení v nucené pracovní kolonii nebo v donucovací pracovně, pokud to umožňovaly zákonné podmínky. Trest zavření ukládal soud, jen když šlo o osobu mravně nezkaženou a když bylo možné vykonat uložený trest nebo alespoň

---

⁵⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 37, In: *ASPI*

⁵⁸ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 9, In: *ASPI*

⁵⁹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 20, In: *ASPI*

jeho větší část do dokonaného dvacátého prvního roku věku. Jinak uložil soud trest podle trestních zákonů, ale jeho délka se podle věku a závažnosti příslušně zkracovala.⁶⁰

1.4. Promlčení

Trestní stíhání bylo promlčeno po uplynutí doby pěti let od činu, který mladistvý spáchal. Šlo-li o trestný čin, za který stanovovaly trestní zákony trest smrti nebo doživotní ztrátu svobody, k promlčení došlo po deseti letech.⁶¹

Promlčení se mohlo týkat také výkonu trestu. Například trest peněžitý uložený vedle trestu zavření se mohl promlčet spolu s trestem hlavním. Promlčení výkonu trestu se přerušovalo jakýmkoli opatřením soudu nebo příslušného úřadu, směřujícím k výkonu trestu a namířenému proti osobě odsouzeného, zejména pokud byl na jeho konci odsouzený zatčen nebo vzat do vazby.⁶²

1.5. Věznové úchylní

Vězni, kteří nemohli být díky duševním nebo tělesným vadám umístěni v polepšovně, mohli být od ostatních odděleni a výkon trestu byl přizpůsoben jejich stavu. Pokud takový vězeň vykonal alespoň šest měsíců trestu a uznala-li dozorčí rada na základě pedagogického a lékařského posudku, že již od vězně nelze očekávat další výchovné pokroky a že pro své okolí není nebezpečný, mohlo dojít k jeho podmíněčnému propuštění, i když nebyly splněny ostatní podmínky, které by běžně propuštění umožňovaly. Došlo-li mezitím k vykonání méně než poloviny stanoveného trestu, bylo k propuštění potřeba jednomyslné odsouhlasení dozorčí radou. Kdyby začal být propuštěný svému okolí nebezpečný, podmíněné propuštění mohlo být ve zkušební době odvoláno.⁶³

---

⁶⁰ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 25, In: *ASPI*

⁶¹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 26, In: *ASPI*

⁶² Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 27, In: *ASPI*

⁶³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 21, In: *ASPI*

2. Trestní řízení proti mladistvým

Samotný průběh řízení stanovoval zákon následujícím způsobem: „*Trestní řízení pro trestné činy spáchané osobami mladistvými řídí se podle ustanovení trestního řádu, pokud tento zákon nestanoví odchylek. Nedošlo-li k zahájení trestního řízení před dokonáním devatenáctým rokem, platí ustanovení trestního řádu.*“⁶⁴ Běžně se konalo řízení u soudu, v jehož obvodu měl obviněný v době spáchání činu stálý pobyt. Pokud v této době neměl stálý pobyt na území republiky vůbec, příslušelo řízení soudu, v jehož obvodě se obviněný zdržoval. Kdyby mělo trestní řízení náležet několika soudům stejného oboru působnosti, řízení by přešlo na ten, který učinil první opatření v příslušné věci. Bylo-li prospěšnější pro mladistvého nebo účelnější pro provedení trestního řízení přenesení řízení k jinému soudu, bylo to možné v případě, že soud, kterému se trestní řízení postupovalo, měl ve svém obvodě příslušný soud poručenský. Možné to bylo také, pokud se jednalo o soud, v jehož obvodě měl stálý pobyt zákonný zástupce obviněného, nebo o soud, v jehož obvodu byl spáchán trestný čin. O postoupení vždy rozhodoval senát mládeže, případně radní komora (žalobní senát).⁶⁵

Trestní soud spolupracoval se soudem poručenským. Oznamoval mu zahájení trestního řízení proti mladistvému, přičemž si vyžádal od poručenského soudu zprávu o osobních, rodinných a majetkových poměrech mladistvého, stejně jako o všech ostatních okolnostech, které byly důležité pro posouzení případných opatření, která mohl soud nařídit. Dále informoval poručenský soud o výsledku trestního řízení, veškerých rozhodnutí o ochranných opatřeních a případných výsledků stížností na ně, o uvalení vazby na mladistvého a o jeho propuštění z ní, a v neposlední řadě také o právoplatném usnesení, jímž bylo uděleno napomenutí osobám, které měli o mladistvého pečovat. Ústav či věznice, v které byl vykonáván trest zavření, musela oznamovat poručenskému soudu nastoupení trestu i propuštění mladistvého.⁶⁶

Vládní nařízení mohlo ustanovit, aby okresní soud vykonával soudní pravomoc v trestních věcech mladistvých také pro obvody jednoho nebo několika sousedních okresních soudů podřízených témuž krajskému soudu. U každého krajského a okresního soudu v jeho sídle mělo být dle zákona o trestním soudnictví nad mládeží zřízeno zvláštní oddělení pro trestní věci mladistvých, tzv. soud mládeže. Soudcem mládeže u okresního

---

⁶⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 28, In: *ASPI*

⁶⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 29, In: *ASPI*

⁶⁶ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 22, In: *ASPI*

soudu v sídle krajského soudu mohl být člen senátu mládeže u krajského soudu a mohl mu být svěřen úkon konat vyhledávání. Obě oddělení měla být umístěna v téže budově a podle možností místně oddělena od ostatních soudů tak, aby mladiství nepřicházeli do styku s provinilci staršími.⁶⁷

Na okresní soud mohla být podle ustanovení o řízení ve věcech poručenských a opatrovnických přenesena a následně vykonávána péče a dozor na tyto osoby:

1. osobu nezletilou, která byla odsouzena pro provinění, které však bylo nevýznamné pro jeho mravní vývoj;
2. osobu jeho nezletilého sourozence, kterému hrozilo nebezpečí mravní zkázy nebo zpustnutí.⁶⁸

Veřejný žalobce mohl upustit od stíhání, došel-li k názoru, že čin je nepatrného významu a odsouzení nebo i samo konání trestního řízení by nebylo účelné.⁶⁹

Vyšetřování jako takové se neprovádělo. Mimo výjimečných případů zcela nepatrného významu se provádělo vyhledávání soudcem. Bezpečnostní úřady a orgány pak směli bez svolení učinit potřebná prozatímní opatření. Místo obžalovacího spisu stačil návrh žalobce, v němž bylo uvedeno čím a proti kterým zákonným ustanovením se mladistvý provinil.⁷⁰

2.1. Senát mládeže

V trestním řízení pro trestné činy spáchané osobami mladistvými rozhodoval u krajského soudu senát mládeže. Tomu příslušelo také rozhodovat ve věcech, které by jinak příslušely odvolacímu nebo žalobnímu senátu. V senátu mládeže zasedali dva soudci z povolání neboli soudci mládeže. Jeden jako předseda, druhý jako přísedící. Ve věcech, které by jinak náležely porotnímu soudu, se konalo přelíčení před senátem mládeže, v němž zasedali dva soudcové mládeže a dva přísedící, kteří hlasovali před soudci z povolání, a to věkem mladší napřed.⁷¹

2.2. Soudci mládeže a přísedící

Předsedu a členy senátu mládeže i jejich náhradníky ustanovoval ministr spravedlnosti ze soudců ustanovených ke krajskému soudu, u něhož senát mládeže působil. Soudcové

---

⁶⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 35, In: *ASPI*

⁶⁸ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 36, In: *ASPI*

⁶⁹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 42, In: *ASPI*

⁷⁰ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 43, In: *ASPI*

⁷¹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 30, In: *ASPI*

mládeže neměli být měněni, pokud to nebylo naléhavé, a setrvali ve funkci, dokud jí nebyli zproštěni ministrem spravedlnosti.⁷²

U přisedících přihlížel ministr spravedlnosti k návrhům příslušných ústředních organizací pro péči o mládež. Přisedící byli ustanoveni na dobu čtyř let. Po uplynutí této doby mohli být ustanoveni znovu. Vrchní prokurátor také ustanovoval zvláštního státního zástupce pro trestné činy spáchané osobami mladistvými, tzv. žalobce mládeže.⁷³

U okresních soudů, při kterých působilo několik soudců, náleželo trestní řízení pro trestné činy spáchané osobami mladistvými jednomu z nich jako soudci mládeže. Soudci mládeže u okresního soudu v sídle krajského soudu příslušelo také konat trestní řízení pro takové trestné činy mladistvých, které náležely k výlučné příslušnosti tohoto okresního soudu. Jak již bylo zmíněno výše, soudce mládeže neměl být bez naléhavé potřeby měněn a vykovával-li okresní soud také pravomoc ve věcech poručenských, měla být soudcem mládeže a soudcem poručenským zpravidla tatáž osoba.⁷⁴ Ministerstvu spravedlnosti a sociální péče náleželo přičinit se o to, aby při soudech mládeže, případně při ostatních soudech dle potřeby, působila pomocná zařízení pro soudní péči o mládež (úřadovny pro péči o mládež), přičemž zástupci a orgány pomocných zařízení pro soudní péči o mládež požívaly stejné ochrany jako orgány veřejné.⁷⁵

Soudci mládeže byli ustavováni ti, kteří se na to hodili nejen svými vlastnostmi a povahou, ale také se přihlíželo k jejich dosavadní činnosti a odbornému vzdělání, především v pedagogickém směru. Přisedící museli být mimo výše uvedeného také způsobilí k úřadu porotce a znalí sociální péče o mládež. Přijmout a zastávat úřad přisedícího bylo občanskou povinností. *„Vyjde-li později najevo, že přisedícím byla ustanovena osoba podle zákona nezpůsobilá nebo taková, která neměla být k úřadu tomu ustanovena, nebo nastanou-li později okolnosti, které činí přisedícího k jeho úřadu nezpůsobilým nebo pro které by neměl být k němu ustanoven, zproští jej ministr spravedlnosti úřadu.“*⁷⁶ Každý přisedící také vykonal před nastoupením svého úřadu do rukou prezidenta soudu následující slib: *“Slibuji, že se budu při svém rozhodování řídit jen zákonem, že budu hlasovat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že zachovám přísnou mlčenlivost o obsahu neveřejného jednání, porady a hlasování soudu.“*⁷⁷ Nedostavil-li se přisedící k zasedání soudu a dostatečně se neomluvil nebo porušil-li

⁷² Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictví nad mládeží: § 1, In: *ASPI*

⁷³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 31, In: *ASPI*

⁷⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 32, In: *ASPI*

⁷⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 58, In: *ASPI*

⁷⁶ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 33, In: *ASPI*

⁷⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 34, In: *ASPI*

mlčenlivost, mohl být radní komorou (žalobním senátem) potrestán pokutou 5.000 Kč nebo vězením do osmi dnů. Pokud by došlo k hrubému porušení povinnosti, mohl ministr spravedlnosti přisedícího zbavit jeho úřadu.⁷⁸

Poručenským soudem se poté v zákonu o trestním soudnictví nad mládeží rozumí příslušný opatrovnický nebo poručenský úřad. Byl-li v cizině a nebylo možné čekat na jeho rozhodnutí, stanovil soud nebo úřad tuzemský nedospělému nebo mladistvému poručníka nebo opatrovníka.⁷⁹

Rozhodl-li některý soud nebo správní úřad, že je potřeba nějaké opatření poručenského soudu pro osobu mladší osmnácti let, měl to ihned oznámit tomuto soudu a podle možnosti i otci, matce nebo zákonnému zástupci obviněného.⁸⁰

2.3. Poměry mladistvého

Pro trestní řízení bylo třeba včas a co nejdůkladněji zjistit všechny osobní, rodinné i majetkové poměry mladistvého. Důležité byly i všechny ostatní okolnosti, které by mohly být důležité pro posouzení druhu opatření, jež měl soud určit. Soud žádal především poručenský soud o informace, zda již dříve například nebylo upuštěno od stíhání nebo potrestání mladistvého.⁸¹

Poručenský soud měl povinnost podat trestnímu soudu zprávu o poměrech mladistvého, která se neměla omezovat jen na vylíčení nynějšího stavu osobních, rodinných a majetkových poměrů mladistvého, ale měla podat také obraz o jeho minulosti. Měla tu být uvedena zejména všechna výchovná, léčebná a ochranná opatření, která již byla vykonána, případy, ve kterých se konalo proti mladistvému trestní řízení i jeho výsledek, ale také případy, ve kterých došlo k upuštění od stíhání.⁸²

Současně mohl soud vyslyšet všechny osoby, které shledal důležité pro zjištění pravdivých poměrů mladistvého. Za účelem zjištění osobních, rodinných a majetkových poměrů mladistvého mohly být předvolány i osoby, který běžně pro svůj poměr k obviněnému měli právo svědectví odmítnout. Takto předvolané osoby neměly za těchto podmínek právo odepřít svědectví.⁸³

---

⁷⁸ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 34, In: *ASPI*

⁷⁹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 54, In: *ASPI*

⁸⁰ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 55, In: *ASPI*

⁸¹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 38, In: *ASPI*

⁸² Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 23, In: *ASPI*

⁸³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 38, In: *ASPI*

Vznikla-li pochybnost o úplném duševním nebo tělesném zdraví mladistvého nebo o jeho normálním vývoji, určil soud dva lékaře, dle potřeby a možnosti i odborníky pro duševní nemoci mládeže, kteří mladistvého vyšetřili.⁸⁴

2.4. Vazba

I když byl zákonný důvod vazby, bylo možné uvalit ji pouze tehdy, když byla nezbytně zapotřebí a jejího účelu nebylo možné dosáhnout jinak. Nebylo-li s ohledem na tělesný nebo duševní stav mladistvého možné učinit výjimku, byl mladistvý ve vazbě oddělen od ostatních vyšetřovanců a vězňů starších osmnácti let, stejně jako od všech osob, které by na něj mohly mít špatný vliv. Ve vazbě mělo dojít také ke stálému a účelnému zaměstnání mladistvého. Vazba jako taková mohla být také vykonávána ve výchovně nebo v podobném veřejném nebo soukromém ústavu, které k tomu zmocnil ministr spravedlnosti.⁸⁵

Nejen pro přepravování takto odsouzených byl zákonem stanoven způsob jeho provádění: *„Předvádění a doprava nedospělých a mladistvých osob bezpečnostními orgány děj se způsobem nenápadným, podle možnosti stráží v civilním šatě. Studu a cti mladistvého budiž všemožně šetřeno. K předvádění a dopravě může být užito též orgánů pomocných zařízení pro soudní péči o mládež, ačli se tím náklad na předvedení nebo dopravu nezvýší.“*⁸⁶

2.5. Spoluobvinění staršího osmnácti let

Byla-li z činu obviněna také osoba starší osmnácti let, mělo být trestní řízení proti osobě mladistvé vyloučeno a konáno odděleně. Pokud dospěl soud příslušný podle trestního řádu k tomu, že jsou tu závažné důvody pro konání společného řízení, předložil věc k rozhodnutí nadřízenému soudu. Současně k tomu připojil také vyjádření soudu mládeže případně vyjádření senátu mládeže. Když existovaly závažné důvody pro konání společného řízení, přidělil soud podle okolností případu řízení buď příslušnému soudu pro osoby starší osmnácti let, nebo nešlo-li o věc příslušící porotnímu soudu, soudu pro trestné

---

⁸⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 39, In: *ASPI*

⁸⁵ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 40, In: *ASPI*

⁸⁶ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 25, In: *ASPI*

činy spáchané osobami mladistvými. U krajského soudu rozhodnutí o tom náleželo senátu mládeže.⁸⁷

2.6. Průběh řízení

Pro soud s mladistvými delikventy byla mimo speciálního způsobu nenápadné přepravy stanovena také následující výjimka: „*Při všech jednáních, která se konají v trestních věcech před soudem mládeže, nenosí soudcové a úředníci státně zastupitelští I. a II. stolice, jakož i přisedící senátu mládeže úřední oděv.*“⁸⁸ Bližším informacím k průběhu řízení jako takovému je věnována tato kapitola.

Kromě výjimek uvedených v trestním řádu měl mít obviněný vždy při hlavním přelíčení a při ústním líčení obhájce. Uznal-li to soud případně senát mládeže prospěšným, mohl nařídit, aby obhájce byl již v řízení přípravném, a to vždy, byl-li obviněný ve vazbě. Neměl-li obviněný obhájce, byl mu soudem přidělen. Jednalo-li se o čin náležící sborovému soudu, musela být obhájcem osoba způsobilá k obhajování před krajským soudem. Jinak mohl být obhájcem zákonný zástupce, příslušník rodiny, případně zástupce pomocného zařízení pro soudní péči o mládež. Obhájcem však nemohla být osoba, která se účastnila trestného činu. Mohla jím však být osoba, která byla nebo měla být vyslechnuta ohledně poměrů mladistvého.⁸⁹

K výslechu nedospělého nebo mladistvého mohl soud přibrat jeho otce, matku nebo jinou způsobilou osobu, dalo-li se očekávat, že její přítomnost usnadní výslech nebo že u výslechu svědeckého usnadní zjištění pravdivých skutečností.⁹⁰

Pokud v obvodu soudu působila okresní péče o mládež nebo jiné pomocné zařízení pro soudní péči o mládež, mohl soud využít jejich pomoc při zjišťování poměrů mladistvého nebo při vybírání jeho obhájce. Toto zařízení také mělo být uvědomeno o zahájení a výsledku trestního řízení proti mladistvému, a pokud to neovlivňovalo trestní řízení, měly mu být také podávány zprávy o mladistvém a jeho trestném činu.⁹¹

Proti mladistvému nebylo možné vydat trestní příkaz a lhůta stanovená trestním řádem pro přípravu obviněného na hlavní přelíčení nemohla být zkrácena ani se svolením obviněného. Doba hlavního přelíčení byla oznámena zákonnému zástupci i pomocnému

---

⁸⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 41, In: *ASPI*

⁸⁸ Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží: § 11, In: *ASPI*

⁸⁹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 44, In: *ASPI*

⁹⁰ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 57, In: *ASPI*

⁹¹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 45, In: *ASPI*

zařízení pro soudní péči o mládež, který působil při soudu. Soud také mohl zákonnému zástupci nebo osobě, která mladistvého opatrovala, nařídit účast při hlavním přelíčení, i když se nejednalo o obhájce nebo svědka. Bylo-li to žádoucí, mohl soud předvolat také osobu, která vyšetřovala poměry mladistvého.⁹²

Jak při hlavním přelíčení, tak i při jiných úředních jednáních s mladistvými se důsledně dbalo na to, aby mladistvý nepřišel do styku s provinilci staršími osmnácti let. Pokud nebyl mladistvý při hlavním přelíčení vyslyšen, nebylo možné vynést rozsudek, stejně tak před senátem mládeže nebylo možné konat hlavní přelíčení v nepřítomnosti obhájce mladistvého. Zákonný zástupce a zástupce pomocného zařízení pro soudní péči o mládež měli právo být vždy přítomni hlavnímu přelíčení a také právo ujmout se slova. Soud mohl mladistvému rovněž přikázat opuštění soudní síně v určitých částech hlavního líčení. Jednalo se zejména o řeč obhájce a výslechy svědků a znalců o osobně mladistvého. Soud tak mohl učinit, pokud se obával, že by tato část líčení mohla mít na mladistvého nepříznivý vliv. Když se při těchto výsleších objevily nové okolnosti, které odůvodňovaly podezření proti obviněnému, byl o nich před ukončením průvodního řízení obviněný informován, aby se k nim mohl vyjádřit.⁹³

Soud mohl také se souhlasem obhájce nebo zákonného zástupce vyloučit veřejnost při hlavním líčení, bylo-li to ve prospěch obviněného. K neveřejnému hlavnímu přelíčení mohl soud povolit přístup osobě nezúčastněné jedině, bylo-li to ve prospěch mladistvého nebo ve veřejném zájmu. Přístup nebylo možné odepřít rodičům, pěstounům, poručníkovi, ochrannému dozorcí či funkcionářům institucí pro péči o mládež, stejně jako obhájcům z povolání. Stejná pravidla platila pro ústní líčení o opravném prostředku.⁹⁴

Opravné prostředky⁹⁵ mohly podle ustanovení platných pro obviněného podat v jeho prospěch také jeho manžel, rodiče, zákonný zástupce, obhájce, pomocné zařízení pro soudní péči o mládež a veřejný žalobce. Proti vůli obviněného je mohli podat pouze jeho matka, otec, zákonný zástupce, obhájce a pomocné zařízení. Lhůta pro podání opravného prostředku se posuzovala u veřejného žalobce, zákonného zástupce a obhájce samostatně,

---

⁹² Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 46, In: *ASPI*

⁹³ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 47, In: *ASPI*

⁹⁴ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 48, In: *ASPI*

⁹⁵ Opravným prostředkem je myšlen druh podání (písemně učiněný procesní úkon účastníka řízení adresovaný orgánu veřejné moci), jímž je možné napadnout vydané rozhodnutí. Mezi druhy opravných prostředků patří například odvolání, dovolání, stížnost nebo návrh na obnovu řízení.

u ostatních podle lhůty platné pro obviněného.⁹⁶ Proti výroku o vině, upuštění nebo naopak neupuštění od potrestání bylo samozřejmě možné se odvolat.⁹⁷

Ve věcech mládeže bylo možné stěžovat si kromě rozhodnutí a opatření, na něž bylo možné si stěžovat podle trestního řádu, také na rozhodnutí soudu a dozorčí rady o ochranných opatřeních, na rozhodnutí soudu o peněžitém trestu, na rozhodnutí dozorčí rady o podmíněčném propuštění z trestu a jeho odvolání a na rozhodnutí dozorčí rady, že se doba strávená v kárné samovazbě nezapočítává do trestu. Osoby oprávněné podávat opravné prostředky ve prospěch obviněného si mohly také stěžovat na to, že některá ochranná opatření naopak nařízena nebyla, nebo že od výkonu ochranné výchovy bylo upuštěno, nebo byl její výkon podmíněčně odložen.⁹⁸

Stížnost bylo potřeba podat u soudu nebo u dozorčí rady, které vydaly do osmi dnů od oznámení rozhodnutí. Stížnost jako taková měla odkladný účinek, pokud soud nebo dozorčí rada odklad neodepřeli, protože by to bylo na škodu mladistvému. *„Byla-li stížnost podána z toho důvodu, že nebylo nařízeno vůbec žádné ochranné opatření nebo že od výkonu ochranné výchovy bylo upuštěno nebo že její výkon byl podmíněně odložen, mohou soud první stolice nebo dozorčí rada samy změnit své usnesení. Na jejich nové rozhodnutí lze si opět stěžovat.“* O stížnosti proti rozhodnutí dozorčí rady rozhodoval s konečnou platností senát mládeže krajského soudu, v jehož obvodě ústav ležel. Byl-li vedle stížnosti proto rozhodnutí o ochranném opatření podán i opravný prostředek proti rozsudku, rozhodl o ní soud, kterému příslušelo o tomto prostředku rozhodovat.⁹⁹

---

⁹⁶ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 50, In: *ASPI*

⁹⁷ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 53, In: *ASPI*

⁹⁸ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 51, In: *ASPI*

⁹⁹ Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 52, In: *ASPI*

3. Trestné činy mládeže na Plzeňsku

Tato kapitola se věnuje samotným trestným činům, které byly na Plzeňsku spáchány mládeží v letech 1931 až 1949. Pro snazší orientaci jsou podobné prohršky proti zákonu rozděleny do jednotlivých podkapitol.

3.1. Krádeže

3.1.1. František P. (16 let)

1. 5. 1931 mezi druhou a třetí hodinou odpolední někdo odcizil u chalupníka Jana Scherma na samotě Hroznata u Touškova peřiny, prádlo, šatstvo a obuv v úhrnné ceně 12 815 korun. Ze spoluúčasti na krádeži byl podezřelý šestnáctiletý František P., narozený 17. 10. 1915, který spoluúčast popíral, ovšem nemohl prokázat alibi. Jelikož udával nestálý pobyt a hrozila možnost jeho útěku, byl 8. 1. 1931 ve 12.00 prozatímně zajištěn a vzat do vazby u okresního soudu ve Žluticích. Po výslechu souhlasil s vazebním zajištěním, ale žádal o předání k vyšetřování ke Krajskému soudu v Plzni. Dne 10. 11. 1931 byl předán do vazby Krajského soudu pro mladistvé v Plzni. Současně byla uvalena vazba i na jeho otce pro podezření ze spáchání stejné trestné činnosti.

Při dohledávání rodinných poměrů obviněného bylo zjištěno, že mladistvý po matce osiřel v roce a půl svého života a nezná ani její jméno. Vychováván byl u otce Václava, dělníka, nyní tuláka bez zaměstnání, který se synem žil kočovným způsobem života a obživu si obstarával příležitostnými pracemi u sedláků. Mladík navštěvoval do svých deseti let několik škol, kde se naučil základům čtení a psaní. Byl vyznáním římský katolík. Díky vyšetřovacím spisům si můžeme udělat představu, jak dotyčný vypadal. Popis osoby uvádí výšku 175 cm, štíhlou postavu, okrouhlý obličej bledé barvy, vlasy naryšavělé, střední čelo, hnědé obočí a oči, tupý nos, souměrná ústa, zdravé zuby, normální brada. V době zatčení měl u sebe čepici, krátký zimník, letní kabát, svetr, kalhoty, košili, střevíce, ponožky, domovský list a nůž.

Soud mládeže krajského soudu Plzeň proběhl 30. 11. 1931. Obžalovaný udával, že není vinen a nedopustil se žádné krádeže ani spoluúčasti na ní, protože v místě nikdy nebyl. V době, kdy byla spáchána, byl s otcem v klášteře Teplá a poté přenocovali ve stáji. 4. 12. 1931 velitelství četnické stanice v Toužimi při konaném šetření došlo k závěru, že zde mladistvý ani jeho otec nepobývali. Současně však nebyli zapsáni ani v záznamech přenocujících osob hostince Kláštera Teplá.

V této době také otec mladistvého žádal státní zastupitelstvo o propuštění na svobodu proti slibu, že se bude nacházet u velkostatkáře Jana Hořky na Botce u Žlutic, kde má pracovat. 16. 12. 1931 bylo trestní stíhání zastaveno a obviněný byl propuštěn z vazby. Z jakého přesně důvodu došlo k zastavení stíhání ve spisu uvedeno není.¹⁰⁰

3.1.2. Zdeněk M. (17 let) a Karel V. (15 let)

Zdeněk M. se narodil roku 1913 a byl vychováván svým otcem – zřízencem státních drah, babičkou a dědečkem. V době opakovaného páchání trestných činů byl svobodný a občasně pracoval jako truhlářský pomocník. Do roku 1927 navštěvoval školu v Plasech. Uměl číst a psát. V roce 1930 již byl jednou trestaný týdenním žalářem s dvěma zostřenými posty pro krádeže. Žil společně s otcem, jeho družkou vdovou Annou Š. a dalšími třemi sourozenci.

Karel V. se narodil roku 1916 v Plasech. O matku přišel v 11 letech. Do roku 1930 chodil do školy. Uměl číst a psát. Do 14 let jej vychovával otec, byl u něj pomocníkem při ovocnářství, roku 1930 se učil řezníkem, o rok později číšníkem, nakonec sloužil jako kočář u místního rolníka. Od 4. srpna do 31. srpna 1931 se potuloval v lesích kolem Plas a páchal krádeže. Když byl 31. 8. 1931 zatčen a vzat do vazby, udal, že na zločineckou dráhu se dostal poté, co Zdeněk M. u Lomničky na poli odcizil hodinky a podezření z této krádeže bezdůvodně padlo na Karla V. Z obavy před trestem poté utekl z domova a přidal se ke Zdeňkovi M., s nímž páchal krádeže. Karel V. a Zdeněk M. spolu spáchali větší množství krádeží, jež jim byly dokázány, nebo se k nim přiznali.

5. 8. 1931 byl právě Karel V. obviněn z toho, že na poli na katastru obce Lomničky odcizil Františku Paškovi stříbrné hodinky s řetízkem v ceně 200 Kč, půl bochníku chleba, hrnek se sádlem a utěrku, v níž bylo vše zabaleno. Měl využít chvíle, kdy byli manželé zaměstnání sekáním obilí a vplížit se dosud neposekanou částí k místu, kde byly uvedené věci odloženy společně s šatstvem. Okradená Anna Pašková, která zločin ohlásila uvedla, že na okraji pole viděla sedět mladíka, který je pozoroval. Při konfrontaci v něm poznala Karla V. Při jeho osobní prohlídce ovšem strážmistr nenalezl nic z odcizených věcí. Mladík se sice přiznal, že seděl na okraji pole, popřel však, že by dané věci odcizil. Vymlouval se právě na to, že zlodějem je nějaký Zdeněk M. z Plas. Karel V. slíbil strážmistřovi, že odcizené hodinky poškozenému vrátí a učinil tak 6. 8. 1931.

---

¹⁰⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 1, ML 17/31

12. 8. 1931 Karel V. společně se Zdeňkem M. odcizili u Karla Pláničky v Plasích asi desetikilovou vepřovou kýtu, asi $\frac{3}{4}$ kg vepřového masa, asi 10 kg hovězího masa, u Antonína Maříka $\frac{1}{4}$ kg uzeného masa, 1 kg salámu, 12 rohlíků, proutěný pletený podnos a bochník chleba. Hodnota odcizených věcí převyšovala cenu 500 Kč. Mladiství při výslechu udali, že část tohoto masa si upekli, a protože nebylo dobré, zahrabali zbývající maso do země, kde se zkazilo. K činu se přiznali a ospravedlňovali jej tím, že se snažili opatřit si živobytí.

V noci z 13. – 14. 8. 1931 odcizili majitelce stáčírny piva Marii Žákové z Plas různé potraviny a nápoje, jejich cena byla vyčíslena na 183 Kč. Tato krádež byla promyšlená a naplánovaná. Oba obžalovaní byli s ukradenými věci viděni v lese hajným plaského velkostatku Františkem Havlíkem. Krádež mladiství doznali a uvedli, že větší části odcizených potravin společně snědli a ostatní věci buď zničili nebo na různých místech v lesích pohodili.

Následující noc se vloupali do domku Bohumila Sadílka v Rybnici, kde odcizili věci za cca 132 Kč. Do domku vnikli otvorem v okně, které rozbili. Odnegli si různé potraviny a věci denní potřeby. Přestože se oba ke krádeži přiznali, Bohumil Sadílek se odmítal připojit k trestnímu řízení proti Karlovi V., protože byl jeho strýcem. Náhradu škody žádal pouze proti Zdeňku M.

Dále pak v noci z 19. na 20. 8. 1931 odcizili z uzamčené prádelny Vojtěchu Vaňourkovi z Plas cukr, kostku mýdla, hřeben, smetanu, husí sádlo, plátěnou tašku a bochník chleba v celkové hodnotě 74,50. Nejdříve utrhli u plotu dvě tyčky a vzniklým otvorem prošli do zahrady, odtud na dvůr, u prádelny vyndali z okna drátěnou síťku, která tam byla pouze provizorně zastrčena, a tudy vnikli do prádelny. S odcizenými věcmi odešli stejnou cestou pryč. K činu se přiznali oba mladiství. Téže noci také odcizili z uzamčené prádelny státních drah Antonínu Soukupovi chléb, sirky, salátové okurky, cukr, zrnkovou kávu, nástěnné zrcadlo a hrací karty, v celkové hodnotě 62,10. Veškeré stopy, které po sobě pachatelé zanechali, však byly zničeny deštěm. Své krádeže ospravedlňovali hladem.

22. 8. 1931 spáchali ještě krádeže u truhláře Josefa Kováříka (škoda 95 Kč), Marie Kožíškové (škoda 75,80) a Kristiny Podlenové (škoda 39 Kč). Po krádeži utekli do blízkého lesa, kde poživatiny snědli. Opět se k činu oba pachatelé přiznali.

24. 8. 1931 vnikli mladiství do prodejny cukroví patřící Miladě Klúnové, kde odcizili věci v celkové hodnotě 1400 Kč. Zde také odcizili věci cukrářskému mistru Janu Rohlinkovi v ceně 1345 Kč. Po spáchané krádeži se týden toulali kolem Třemošné u Plzně, Stoda, Všekar u Stříbra a poté se vrátili zpět k Plasům.

Hledané se podařilo dopadnout až 31. 8. 1931 díky pomoci kočího Jaroslava Mayera z Hvozdu u Manětína, který se s nimi toulal asi čtyři dny. Zdeněk M. a Karel V. se k výše uvedené trestné činnosti doznali a dokonce se u nich našly některé z odcizených věcí. Spis uvádí, že činy byly spáchány z nechuti k práci a z nouze. Téhož dne byli zatčeni pro zločin krádeže a do 24. 10. 1931 byli ve vyšetřovací vazbě u Krajského soudu v Plzni. Od propuštění se opět potulovali a začali znovu páchat trestnou činnost.

29. 10. 1931 vykradli byt výpravčího Václava Jindry v Plasech. Krádež naplánovali. Nejdříve vyčkávali schovaní na půdě až bude byt prázdný. Vypozorovali kam majitelé schovávají klíč k bytu, odcizili jej a byt navštívili. Odsud si odnesli různé věci v hodnotě 1300 Kč, poté uzamkli domovní dveře, klíč uložili na původní místo a s věcmi odešli. Poté co majitelé bytu zjistili, že byli vykradeni, okamžitě šli čin oznámit na četnickou stanici, kde rovnou uvedli, že z něj podezírají Zdeňka M. a Karla V. Druhý den byli oba mladiství viděni v Plasech místní obyvatelkou, která uvedla, že na sobě měli oblečené kalhoty golfky, která u Jindry ukradli. Kalhoty prý dobře poznala. 2. listopadu bylo vyhlášeno pátrání po obou účastnících krádeže.

20. 10. 1931 byl policejním ředitelstvím v Plzni zatčen Zdeněk M. a předán do věznice Krajského soudu Plzeň. Karel V. byl zatčen 23. 10. 1931 a 24. 2. 1932 byl odsouzen k trestu zavření na 2 měsíce s povolením odkladu trestu na zkušební dobu 2 let a k náhradě nákladů na trestní řízení.¹⁰¹ O trestu pro Zdeňka M. spis bohužel mlčí.

3.1.3. Marie K. (17 let)

Dne 16. 5. 1932 oznámil Antonín Feifer, štábní kapitál vozatajského pluku v Terezíně, toho času bytem u své matky v Plzni, že mu byla odcizena hotovost z náprsní tašky. Udal, že náprsní tašku měl uloženou v náprsní kapse blůzy, jež nechal přehozenou přes židli v pokoji. V tašce měl celkem 570 Kč, ovšem postrádá pouze obnos 200 Kč. Jako podezřelou z činu označil Marii K., která u jeho matky pracovala jako pomocnice v domácnosti a měla do místnosti přístup.

Marie K. zprvu zapírala, po delší době se však přiznala, že zmíněný obnos odcizila při uklízení pokoje. Z peněz si koupila punčochy za 11 Kč, střevice za 49 Kč a za zbývající obnos 140 Kč si chtěla koupit šaty. Zbýlý zabavený obnos byl št. kapitánu Feiferovi vrácen. Ten Marii K. ponechal zakoupené střevice a punčochy a ihned ji propustil ze služby u své matky.

---

¹⁰¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 1, ML 15/31

Marie K. se narodila 29. 7. 1915 ve Zruči. Škola o ní uváděla, že již ve 4. třídě měla na z mravu 3. stupeň a byla velmi lhavá. Krádeží se ve škole nedopouštěla, ale měla být poměrně neposlušná. Po obdržení špatné známky z mravu se však vždy polepšila. V 5. třídě měla již z chování 1. V poznámce bylo uvedeno, že matka Marie K. byla v roce 1927 asi 3 neděle léčena v ústavu pro duševně choré v Dobřanech.

Dne 13. 7. 1932 byla Soudem mládeže Marie K. odsouzena k trestu zavření na 24 hodin a k náhradě nákladů na trestní řízení. Mladistvá měla povolen podmíněný odklad trestu na zkušební dobu 1 roku a zároveň byla povinna uhradit veškerou vzniklou škodu.¹⁰²

3.1.4. František S. (14 let)

V noci ze 14. na 15. března 1932 došlo mezi druhou a čtvrtou hodinou ranní k vloupání do filiálky Západočeského konzumního družstva v Červeném Hrádku. Odcizeno bylo větší množství potravin, látek a dalšího zboží v ceně asi 4 200 Kč. Z činu byla obviněna skupina čtyř osob, mezi nimiž byl i čtrnáctiletý František S. Skupina se do prodejny dostala tak, že ukroutila zámek u dveří. Zboží poté zloději naložili do připravených batohů a z místa odjeli na kolech. Všichni se poté společně potulovali a páchali další krádeže. O potulce této skupiny se četníci dozvěděli od hajného Jana Grindla z Dobřan. Samotného Františka S. dostihli na silnici mezi Dobřany a Vartovým mlýnem a vyzvali jej, aby s nimi šel na četnickou stanici. Toto podezřelý odmítl, položil kolo a lehl si vedle něj. Četníci u mladistvého našli dva kotouče bílých strojových nití, jeden kotouč černých nití, koženou náprsní tašku, hřeben, špičku na cigarety, hrací karty a částku 8,20. Všechny předměty pocházely z krádeže v Červeném Hrádku, ke které se František S. přiznal. Všechny věci mu poté byly zabaveny a u soudu byly použity jako předměty doličné. Četnictvo postupně nacházelo ostatní předměty při domovních prohlídkách ostatních zúčastněných. Současně bylo zjištěno, že téže noci skupinka vykradla také obchod Bohumila Čipery v Kyšicích, kde bylo odcizeno zboží za dalších 887 Kč. Bohumil Čipera se připojil k trestnímu řízení a žádal náhradu škody. Během pátrání byly nalezeny a zabaveny věci, které pocházely z krádeží. Část potravin stačila skupina zkonsumovat, ale některé věci ukryli pachatelé v lese, kde je zahrabali.

František S. své činy ničím neospravedlnil. Naopak doznal, že je neustále bez zaměstnání a potuluje se. Strážníky byl proto 15. 3. 1932 ve 12.20 zajat pro krádež

---

¹⁰² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 41/32

a potulku. Během vyhledávání¹⁰³ bylo zjištěno, že František S. je svobodný cikán a tulák, který neumí číst ani psát, nevlastní žádný majetek a dříve byl již pro krádež trestán. Nikdy nebyl zaměstnán a vychovávala jej nevlastní matka Marie S.

Na základě úplného doznání byl František S. uznán vinným, odsouzen k trestu zavření na 1 měsíc a k náhradě trestního řízení. S ohledem na to, že mladistvý byl bez práce a potuloval se zcela bez prostředků, které přitom nabýval nepoctivým způsobem, nebyl povolen podmíněný odklad trestu. Vzhledem k potulnému způsobu života do trestu nebyla započtena ani doba pobytu ve vazbě. Rozsudek jako takový byl vynesena v Plzni dne 13. dubna 1932.¹⁰⁴

3.1.5. Jaroslav R. (17 let)

Jaroslav R. byl obviněn z krádeže v bytě svých rodičů. Dne 3. 4. 1932 sebral otci z neuzamčeného stolu vkladní knížku hospodářské záložny v Rokycanech a vyzvedl z ní částku 1000 Kč, kterou použil pro svou potřebu. Poté se 21. 4. pokusil vylákat částku na obchodníkovi se zemědělskými plodinami Františku Šmolíkovi z Rokycan, kterému tvrdil, že jej posílá otec vybrat zálohu 1500 na pšenici a žito, které mělo být Šmolíkovi doručeno během 4 dnů. Vzhledem k nedostatku financí vyplatil Šmolík Jaroslavu R. jen částku 500 Kč s tím, že pro zbytek si má přijít večer. Pro zbytek peněz se dostavil mladistvý 22. 4. v ranních hodinách, ale Šmolík mu je z opatrnosti nedal, a protože se mu celá záležitost zdála podezřelá, šel se na Jaroslava R. informovat k jeho strýci, kterého znal. Tam mu bylo sděleno, že chlapec u rodičů od 17. 4. nežije a před opuštěním rodného domu odcizil otce vkladní knížku.

Jaroslav R. byl před spácháním činu svobodný rolnický pomocník v usedlosti svého otce. Navštěvoval hospodářskou školu v Rokycanech, ale jeho prospěch ve škole byl neuspokojivý, zanedbával vyučování, často lhal a při vysvětlování absencí se vymlouval. Škola uvedla, že rodiče vychovávali své děti správně a jeho chováním byli velmi zarmouceni. Otec dokonce přiznal, že na syna neplatily žádné domluvy, a to ani tělesné.

Při výslechu se k trestným činům přiznal, zároveň také uvedl, že byl také u řezníka Šůchy v Rokycanech, kde předstíral, že otec chce prodat býky, a vyžadoval po řezníkovi zálohu. Zde však žádné peníze nedostal. U výslechu při ústní konfrontaci s otcem přiznal, že nevyzvedl z knížky 1000 Kč, ale 2000 Kč. Jeho bratr mu však z kapsy kabátu vzal

---

¹⁰³ Zjišťování informací týkajících se osoby mladistvého a spáchaného trestného činu, vyšetřování tak, jak jej známe dnes, se proti mladistvým neprovádělo.

¹⁰⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 26/32

500 Kč, nato Jaroslav R. dostal strach a utekl z domova. Podvod na obchodníkovi Šmolíkovi omlouval tím, že se bál jít domů, a proto potřeboval za každou cenu sehnat peníze, které mohl otci vrátit. Z odcizených peněz si však Jaroslav R. pořídil kabát, klobouk, límce, gramofon a ostatní peníze utratil v Plzni na zábavách a v hospodách, kde platil za ostatní.

Otec uvedl, že na krádež přišel, až když mu jeho druhý 21letý syn přinesl 500 Kč, které vzal Jaroslavu R. z kapsy kabátu. Čin svého syna považoval za nerozvážnost a slíbil, že se mu bude více věnovat a lépe na něj dohlédne. K trestnímu řízení se nepřipojil ani on, ani obchodník Šůcha, kterému byla celá částka navrácena.

Mladistvý byl za svůj čin odsouzen k trestu zavření na 14 dní a k náhradě trestního řízení, přičemž mu byl povolen podmíněný odklad trestu na 2 roky. Generální poručenství při Okresní péči o mládež v Rokycanech uvedlo, že chlapec je snadno zlákatelný a přestupek provedl z lehkomyšlnosti, aniž by si uvědomil protizákonnost svého jednání, a proto byl dán pod ochranný dozor ve vlastní rodině.¹⁰⁵

3.1.6. Jindřich D. (16 let)

Jindřich D. se narodil 29. 12. 1916 ve Stříbře, vychodil tři třídy měšťanské školy a učil se řezníkem. Vyrůstal v domě svého otce a nevlastní matky společně s dalšími čtyřmi sourozenci, služkou Annou Schillerovou a učitelským studentem Josefem Wuschkem.

Mladistvý byl spolu se svou nevlastní matkou podezřelý z krádeže v domě, kde měli z uzamčeného pokoje Josefa Wuschka odcizit částku 600 Kč, která byla uložena v peněžence v uzamčeném kufru. Místnost se nacházela v 1. poschodí společně s dalšími obytnými místnostmi. Současně zde byla také kancelář, pokoj Jindřicha D. obývaný také řeznickým pomocníkem, pokoj dcer majitele nemovitosti a místnost pro služebné. Krádež se měla stát 15. 9. 1932. Josef Wuschek odcházel na společný výlet s učiteli, při odchodu uzamkl svůj pokoj a klíč dal jako vždy na věšák do kuchyně. Když se vrátil kolem 19. hodiny domů, zjistil, že dveře od jeho pokoje jsou uzavřené, ne však zamčené. Této věci nevěnoval přílišnou pozornost a odešel dolů do kuchyně na večeři. Pak se převlékl a šel na procházku. Po návratu kolem 20.15 si však všiml, že jeho malý dřevěný ruční kufřík je vypáčený a z velkého uzamčeného kufru mu bylo odcizeno uvedených 600 Kč. Při výslechu okradený uvedl, že klíče od své místnosti při odchodu vždy dává na věšák do kuchyně, odkud si je bere družka majitele domácnosti, která u něj v pokoji

---

¹⁰⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 38/32

obstarává úklid. Po zjištění ztráty vše oznámil majiteli domu, který celý případ ohlásil 16. 9. 1916 v 8.00 na zdejší stanici.

Při vyšetřování bylo zjištěno, že pachatel musel vniknout do místnosti za použití správného klíče, neboť zámek byl zcela neporušený a na místě nebylo shledáno žádné násilné poškození. Malý kufřík byl vypáčený, na velkém kufru nebyly nalezeny žádné stopy po násilném vniknutí, tudíž musel být také odemknut klíčem. Po provedené krádeži pachatel z místnosti odešel, ale nezamkl za sebou. Podrobná prohlídka malého kufříku ukázala, že mezi věcmi byl i nově opilovaný zub od velkého klíče, který se při snaze vypáčit zámek pachateli ulomil a spadl do kufříku, kde byl ponechán. Klíč samotný byl poté nalezen v knihovně. Když jej předložili místnímu zámečníku k posouzení, ten uvedl, že klíč byl opracován v jeho dílně a objednala si jej družka majitele domu.

Služka Anna Schllerová u výslechu uvedla, že Jindřich D. se též zabývá zámečnickou prací, načež u něj byla nalezena bednička s různými zámečnickými nástroji, stejně jako jeden opilovaný klíč. Mladistvý Jindřich D. však veškerá obvinění z krádeže popřel. Přiznal, že se zabývá také výrobou klíčů, ale žádné peníze nikomu neodcizil. Vzhledem k tomu, že mladistvému nebyla nijak prokázána vina a dle názoru soudu mohla krádež spáchat i osoba cizí, zvláště když bylo zjištěno, že dveře pokoje zůstaly po krádeži neuzamčené a každá osoba obeznámená s domácími poměry měla možnost dveře uzavřít klíčem z kuchyňského věšáku, byl Jindřich D. zproštěn obvinění pro nedostatek důkazů.¹⁰⁶

3.1.7. Josef K. (17 let)

Josef K. byl obviněn z krádeže peněz u svého zaměstnavatele. Tyto peníze měl odcizit v období od začátku července do 12. října 1934. Jednalo se o částku 550 až 700 Kč, která se skládala z různých bankovek a kovových mincí. Krádež měl mladistvý provést v době, kdy nebyl doma nikdo z domácích přítomen. Odemkl si světnici klíčem, který byl uschován na kredenci, a odcizil tam ze zásuvky psacího stolu částku 150 Kč a podruhé 400 Kč, poté světnici opět uzamkl a klíč vrátil na původní místo na kredenc. Oznámení o krádeži podal dne 29. října 1934 mlynář, u něhož byl Josef K. zaměstnán jako mlynářský učeň s výdělkem 20 Kč týdně. Současně uvedl, že v poslední době pozoroval, že jeho učedník si nakupuje různé věci, které jsou nepřiměřené jeho výdělkem (šatstvo, obuv, jízdní kolo, oblek, pantofle, košile, salám, pivo apod.). Sdělil také, že v poslední době mladistvý nedostal ani žádné peníze od rodičů.

---

¹⁰⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 5, ML 8/33

Při osobní konfrontaci chtěl zaměstnavatel, aby mu Josef K. prokázal původ peněz, za které prováděl zmíněné nákupy. Ten nejprve udal, že peníze mu poslali rodiče, což mu bylo vyvráceno. Další verzí bylo, že peníze mu přinesl listonoš, ale po upozornění, že listonoš by mohl být vyslechnut ohledně daného tvrzení, opět svou výpověď pozměnil. Nakonec přiznal, že peníze mlynáři odcizil ze zásuvky psacího stolu, a to částku 260 Kč. Po tomto doznání mlynář dále Josefa K. nevyslychal, zadržel mu černý pánský oblek a jízdní kolo na úhradu škody a propustil jej 14. října z učení. Když byl mladistvý při výslechu na stanici informován o faktu, že byla v celkovém úhrnu odcizena částka ještě vyšší, po delším zapírání se doznal k tomu, že celkem odcizil 550 Kč.

Josef K. se narodil 20. 5. 1918 v Pšovkách u Jesenice a vychováván byl vlastní matkou a jejím druhým manželem. Svůj čin omlouval tím, že si dané věci koupit potřeboval. Za krádež na svém zaměstnavateli byl odsouzen k trestu zavření na 1 měsíc se zkušební dobou 1 roku, k náhradě způsobené škody a k úhradě nákladů trestního řízení.¹⁰⁷

3.1.8. Michal U. (15 let)

Michal U. se narodil roku 1919 v USA. V době zadržení u sebe neměl žádný doklad ani křestní list a přesné místo narození sám neznal. Jeho otec žil v Americe, matka na Podkarpatské Rusi. Byl schopen udat pouze to, kdy se narodil a že je rusínské národnosti. Toho času žil v Blovicích, kde se živil jako dělník. Zde byl také obviněn svou zaměstnavatelkou Bečvářovou, že se na ní dopustil krádeže.

Podle obžaloby mu bylo kladeno za vinu, že své zaměstnavatelce odcizil z uzamčeného pokoje různé cenné předměty v ceně 700 Kč. Jednalo se o jedny zlaté 14 karátové hodinky se stříbrným náramkem, jeden zlatý snubní prstýnek – úzký bez ozdob a rytí, jeden zlatý prstýnek hladký s bílým kamínkem, jeden stříbrný hladký náhrdelník a pár zlatých náušnic. Proti obžalovanému vzniklo podezření, jelikož se ten den pohyboval v kuchyni, která sousedí s uzamčeným pokojem, z kterého se věci ztratily. Jako osoba z domácnosti měl vědět, že klíče od pokoje se nacházejí v neuzamčené stolní zásuvce v kuchyni, a podezření ještě umocnil fakt, že Michal U. od zaměstnavatelky náhle odešel bez ohlášení před tím, než se na krádež přišlo. Sám mladistvý uvedl, že službu opustil, protože tam trpěl hladu a ustavičně mu nadávali. Vzhledem k tomu, že Michal U. jakoukoli vinu popřel a službu opustil pouze pro špatné zacházení, a při hlavním přelíčení Bečvářová připustila, že pokoj

---

¹⁰⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 46/34

nebyl v kritickou dobu stále uzamčen a že k jejímu manželovi chodilo více lidí s úředními záležitostmi, byl mladistvý zproštěn pro nedostatek důkazů obžaloby.¹⁰⁸

3.1.9. Josef K. (15-17 let)

Josef K. se narodil 18. 3. 1917 v Dobřanech, vyrůstal s rodiči a dvěma sourozenci ve velmi chudých poměrech, neboť rodiče byli často bez finančních prostředků. Jeho školní prospěch byl nevalný. Škola dokonce uvedla, že byl lhavý a často se pral se spolužáky. V době spáchání trestného činu byl pekařským učněm.

Mladistvý porušil zákon tím, že zpronevěřil svému zaměstnavateli pekařskému mistru Janu Kundratovi z Dobřan celkem částku 4718,60 Kč, a to tak, že jako učeň připravoval těsta na rohlíky a chleba a rozvážel pečivo do okolních vesnic, kde za něj také vybíral peníze. Svému zaměstnavateli však v letech 1932 až 1934 částky neodevzdával a tvrdil, že zákazníci nechtějí platit a že si berou na dluh. Když začal v srpnu 1934 Jan Kundrant své odběratele obcházet a upomínat je o dlužné částky, zjistil, že peníze zákazníci mladistvému odevzdávali, ale ten si je nechával pro sebe.

Matka mladíka tehdy uprosila pekaře, že dlužnou částku bude za syna splácet a ten si to u něj po dovyučení odpracuje, avšak uhradila pouze 40 Kč a nic víc. I přes to se rozhodl mistr Josefa K. v učení ponechat a doufal, že se již polepšil a škodu postupně uhradí. Ale dne 18. 3. 1934 zjistil, že mu opět scházejí peníze.

Při vyšetřování vyšlo najevo, že mladistvý si za zpronevěřené částky nakupoval věci, které ani nepotřeboval – pamlsky, ovoce, salámy a navštěvoval kopanou, biograf a hostinec. Matka udávala, že od syna žádné zpronevěřené částky nedostala a že chlapeci opakovaně domlouvala, ale ten k ní byl hrubý. Mladistvý byl zaměstnavatelem propuštěn 19. 3. 1934 a po dobu vyšetřování byl ponechán ve vyšetřovací vazbě, aby nemohl utéci nebo ovlivňovat svědky. Soudem mládeže v Plzni byl prohlášen vinným a odsouzen k trestu zavření v trvání 2 měsíců s podmíněčným odkladem na dobu 1 roku.¹⁰⁹

3.1.10. Ondřej B. (16 let)

Ondřej B. byl narozen 13. 6. 1919 v Třebnicích, kde bydlel s matkou a sourozenci. Od roku 1934 se učil u řezníka Hugo Glossauera v Meclově, který dne 12. 11. 1934 oznámil, že mu jeho učeň zcizuje v řeznickém krámě různé uzeniny a maso a dodává ho

¹⁰⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 36/34

¹⁰⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 9, ML 9/35

manželům Wiesnerovým, kteří mu za donesené zboží dávají peníze nebo cigarety. Podle řezníka mu tímto konáním způsobil škodu asi 1800 Kč.

Na krádeže řezníka upozornili bratři Gibischové, kteří bydleli u Wiesnerů a onoho dne zpozorovali někoho obcházet okolo domu. Když mu oznámili, že majitelé nejsou doma, nechal mladistvý na plotě zavěšený celý věnec salámu. Po šetření četnictva bylo prokázáno, že salám opravdu pochází z dílny řezníka Glossauera. Obviněný se přiznal, že zcizil salám, ale údajně to bylo poprvé. Jinak prý Wiesnerovým dával pouze zbytky salámů ze svých svačín.

Dne 8. dubna 1936 byl mladistvý Ondřej B. při soudním řízení odsouzen k trestu zavření v trvání 48 hodin a náhradě nákladů trestního řízení. Vzhledem k jinak dobré pověsti mu byl trest odložen na zkušební dobu 1 roku. Výše trestu byla určena také s ohledem na to, že řezník nikdy obžalovaného při krádeži nepřistihl, a udání, že mu obžalovaný způsobil škodu 1800 Kč, byly jen jeho ničím nepodložené odhady.¹¹⁰

3.1.11. Anna K. (17 let)

Dne 11. prosince 1935 byla hostinská Porová upozorněná poštovním úředníkem Karlem Navrátilem, který bydlel u ní v hostinci, že mu někdo odcizil z kapsy oděvu zavěšeném ve skříni kapesní nůž s perleťovými střenkami. Hostinská pojala podezření na svou služebnou Annu K. Poté se spolu se strážmistrem Kozlem odebrali do pokoje mladistvé, kde objevili nejen onen kapesní nůž, ale také hrnečky, pánské kapesníky a dámské hedvábné punčochy. Poté se odebrali do bydliště Anny K. u rodičů, kde byly nalezeny ještě nějaké zcizené pánské kapesníky.

Při vyšetřování bylo hlášeno, že obviněná odcizila po dobu zaměstnání ještě mnoho dalších věcí jako povlečení, ubrusy a ručníky z hostince a ještě jeden zlatý prsten s kameny. Toto však nebylo prokázáno. Služebná byla 8. dubna 1936 odsouzena k trestu zavření v trvání 48 hodin a náhradě trestního řízení. Vzhledem k dobré pověsti byl trest odložen na zkušební dobu jednoho roku.¹¹¹

3.1.12. Jiří B. (14 let)

Čtrnáctiletý Jiří B. se měl dne 27. 6. 1940 vloupat do bytu hostinského v Zahrádce a odcizit mu z uzamčené skříňky částku 1250 Kč. Ze spisu vyplývá, že měl využít toho, že nikdo z rodiny nebyl doma. Dle jeho výpovědi byl byt neuzamčen, přestože majitel bytu

¹¹⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 11, ML 59/35

¹¹¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 11, ML 7/36

uvedl, že při odchodu zamykal vždy. Mladistvý dle spisu pravděpodobně vnikl dovnitř neuzavřeným oknem do hostince, tam našel klíčky od skříně z níž odcizil deseti, dvaceti, padesáti a stokorunové bankovky. Okradený uvedl, že mu byla odcizena částka 1250 Kč. Obviněný však vypověděl, že odcizil pouze částku 650 Kč. Po provedené krádeži odešel Jiří B. zadním vchodem.

Protože rodina mladistvého bydlela hned vedle hostince a mladistvý sám velmi často chodil otci pro pivo a cigarety, věděl odkud hospodský bere peníze. Když ten zjistil krádež, okamžitě ji nahlásil na četnické stanici. Strážmistr Řezáč, který případ prošetřoval, usoudil po prohlídce místa, že pachatelem může být osoba znalá místa a prostředí, a díky tomu pátral především v okolí. Při tom zjistil, že později usvědčený Jiří B. si 28. 6. 1940 nakupoval ve škole různé pamlsky a drobnosti v takové míře, že se to rozhodl blíže prověřit.

Když byl mladistvý ohledně původu peněz, za něž věci nakupoval, vyslýchán, uvedl nejdříve, že prodal holuby. Poté se však přiznal, že peníze hospodskému opravdu ukradl. Současně uvedl, že potřeboval jenom 20 Kč, které dlužil za potraviny v prodejně v Sedlišti, protože když mu matka předtím dala 20 korun na nákup, ztratil je a následně nakoupil na dluh. Poté, co se však vloupal k hostinskému, a viděl, že má možnost získat větší množství peněz, provedl krádež, zaplatil dluh a zbytek si ponechal. Z odcizených peněz bylo nalezeno 550 Kč, které byly uschované v šatech na půdě.

Soud 9. 9. 1940 případ projednal a Jiřího B, který v té době již nechodil do školy, odsoudil k trestu zavření na 10 dnů s podmíněným odkladem na dva roky a k povinnosti uhradit škodu ve výši zbylých 650 Kč poškozenému hostinskému.¹¹²

3.1.13. Miloslava T. (16 let)

Obviněná byla od roku 1943 zaměstnána jako služebná na Jílkově mlýně v Chrástu. V lednu roku 1944 byla celá rodina Jílkových zatčena gestapem a na mlýn byla uvalena nucená správa. Během této doby odcizila Miloslava T. ve spolupráci se správcem majetek rodiny Jílků v hodnotě 1519 korun. Po navrácení rodiny z koncentračního tábora byla lidem v okolí dána možnost k beztrestnému navrácení odcizených věcí. Obviněná tak neučinila a díky tomu u ní bylo přistoupeno k domovní prohlídce, při které byla většina věcí nalezena v domě jejích rodičů.

---

¹¹² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 28, ML 42/40

Miloslava T. byla za tento čin odsouzena k trestu zavření na dva měsíce s odkladem na zkušební dobu tří let a do dovršení jedenadvacátého roku jí byl ustanoven ochranný dozor.¹¹³

3.1.14. Jiří M. (15 let)

Obviněný Jiří M. se po ukončení školy stal pekařským učněm. Svou trestnou činnost začal tím, že si při rozvozu pekařských výrobků ponechával část potravinových lístků¹¹⁴, které neodevzdával zaměstnavateli, ale část dával svému otci a nebo je vyměňoval za cigarety. Po určité době však přestal docházet do zaměstnání i domů a začal se potulovat.

Při jedné návštěvě matky jí dokonce ukradl lístky na oděvy a obuv, které spolu s potravinovými lístky, jež mu zbyly, začal prodávat různým lidem. Těm také nabízel zajištění nákupu mouky a cukru bez lístků, ale vždy si nechal jen předem vyplatit peníze a poté utekl. Všechny takto získané finance utratil za jídlo, cukroví a biografy. Celkově měl způsobit škodu ve výši 4305 korun.

Tímto konáním se dopustil provinění z podvodu, zpronevěry, podílnictví na krádeži, potulky a provinění proti bezpečnosti majetku, za což byl odsouzen k trestu zavření na 7 měsíců nepodmíněně. Po odpykání trestu mu bylo stanoveno také umístění do ochranné ústavní výchovy až do dovršeného jedenadvacátého roku.¹¹⁵

3.1.15. Jiří B. (17 let)

V noci z 3. na 4. 12. 1946 byly odcizeny se skladiště firmy Tidlitát zásilky UNRRA¹¹⁶. Ke krádeži došlo pravděpodobně v noci, kdy nebyl přítomen nikdo ze zaměstnanců. Pachatel vymáčkl okno, odstranil železnou příčku a tímto otvorem vnikl dovnitř. Zde odcizil 48 krabiček tzv. svačinek ze zásilek UNRRA, ve kterých byly následující věci – balíček sucharů, balíček cukru, krabička cigaret, 4 kusy žvýkácké gumy a jedna plechová konzerva s různým obsahem. Dále byly odcizeny masové konzervy a jiné věci ze zásob UNRRA. Po bližší revizi zboží bylo zjištěno, že z těchto balíčků se ztratily převážně cigarety a žvýkácké gumy. Po bližším šetření mezi zaměstnanci vzniklo podezření na Jiřího B., který u firmy pracoval 14 dní jako skladník a který byl viděn jak velmi často kouří americké cigarety. Při šetření mladistvých popíral jakoukoli účast na této krádeži. Americké

---

¹¹³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 49, ML 66/45

¹¹⁴ Příloha č. 1 a 2

¹¹⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 45, ML 16/44

¹¹⁶ Zkratka UNRRA představuje United Nations Relief and Rehabilitation Administration neboli Správu Spojených národů pro pomoc a obnovu.

cigarety stejně jako žvýkací gummy prý koupil v Plzni. Při osobní prohlídce byly v jeho kapsách nalezeny cigarety ukradené značky. Následně se přiznal, že loupež provedl on. Na základě zjištěných skutečností byl Jiří B. kolem 14 hodiny předán do policejní vazby až do dalšího prošetření. Mladistvý následně u výslechu uvedl, že cestou domů v den krádeže obdaroval cigaretami ve vlaku několik svých kamarádů, své děvče, sestru, otce a průvodčího. Uvedl také, že cigarety chtěl dát jako dárek otci k Ježíšku a nemohl je opatřit jiným způsobem. Ve spise je také vyčíslená škoda¹¹⁷ od Plzeňské chladírny, která vše skladovala.

Zároveň bylo podáno trestní stíhání na obžalovaného z důvodu přepravy vlakem bez platné jízdenky a to 7. 6., 18. 6. a 19. 6. při jízdách z Kaznějova do Plzně a dne 13. 8. z Kaznějova do Horní Břízy. Při těchto jízdách se Jiří B. prokazoval neplatnou dělnickou průkazkou. Na vyzvání průvodčího ve vlaku, aby zaplatil, se různě vymlouval, a jednou na stanici Horní Bříza dokonce uprchl.

Současně byl také obviněn z toho, že se 30. 6. 1947 dopustil krádeže na spoluzaměstnancích, kterým odcizil z uzamčených skříněk peníze, šatstvo a hodinky, vše v ceně 2810 Kč. Následně v noci z 9. na 10. 10. 1947 odcizil z bytu svého známého šatstvo v ceně 550 Kč. Dále bylo zjištěno, že mladistvý provozoval v září 1947 homosexuální styky a oznámení na to bylo učiněno oblastní kriminální úřadovnou v Mostě dne 15. 1. 1948, kde byl Jiří B. daktyloskopován a fotografován.

Mladistvý byl za své činy odsouzen k trestu zavření v trvání 5 týdnů a k úhradě škody Československým drahám. Současně mu byl povolen odklad výkonu trestu na zkušební dobu 2 let a nařízen ochranný dozor.¹¹⁸

3.1.16. Shrnutí

Výše uvedené případy ukazují, jakým způsobem páchala mládež krádeže. Většinou se jednalo o osoby z nuzných nebo chudších poměrů, které buď zcizovaly přímo konkrétní potřebné věci jako oblečení, kapesníky, jídlo, nebo se jednalo o krádeže peněz samotných, za které potom právě takovéto zboží nakupovaly. Samozřejmě se místy našly i výjimky, které kradly, aniž by nutně potřebovali cokoli z uvedeného. Tito potom využívali lup k nákupu jídla, převážně cukrovinek, návštěvám biografů, starší potom nakupovali kuřivo a pivo nebo přímo platili v hostincích za své přátele.

---

¹¹⁷ Příloha č. 3

¹¹⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 53, ML 4/47

Většina vyšetřovaných uváděla na svou obranu, že krádeže provedli z nouze a nedostatku prostředků k obživě. Nutno říci, že těch, u nichž soud bral tuto informaci jako potvrzení faktu a nikoli jako pouhou výmluvu, bylo minimum. Veskrze se jednalo o jedince, které bychom dnes označili termínem problémová mládež. Posudky škol, které soud pro získání bližších informací o mladistvých vyžadoval, sice většinou uvádějí, že mladistvý není mravně zkažený, ale zároveň se často vyskytovala informace o zlobení v hodinách, výrazném odmlouvání autoritám a především o tom, že sami rodiče již na chování mladistvých nemají téměř žádný vliv.

Ke zločinnému jednání docházelo převážně v místech se snadno dosažitelnými a zcizitelnými věcmi či penězi. Jednalo se hlavně o krádeže v domácnostech, kde mladiství žili, nebo o krádeže u zaměstnavatele, zde se nejčastěji kradlo nářadí či samotné výrobky, nebo docházelo přímo k okrádání kolegů nebo zákazníků. Nejčastější krádeží vyskytující se ve spisech v celém fondu pak bylo vykrádání chat, koloniálů, bytů, či okrádání jednotlivců, které bylo prováděno skupinou zločinců, mezi nimiž se vyskytoval i mladistvý. U krádeží prováděných jednotlivci se až na výjimky jednalo o první prohrěšek obviněného, zatímco u krádeží skupinových měl většinou mladistvý již nějaké trestní řízení za sebou. Bylo to dáno také tím, že skupinky bývaly tvořeny především členy kočovných komunit, které si takto obstarávaly vše potřebné k přežití.

Případ Jiřího B. ukazuje také na dobrou práci místního četnictva, jeho dokonalou znalost místních a osobních poměrů, lidí a spolupráci s nimi. Soud jako náhradu přiznal výši uvedenou poškozeným, ne výši, kterou uvedl pachatel. Právě četnická znalost poměrů nejen mladistvého, ale také poměrů místních, je ve většině trestních spisů velmi znatelná a často přesně to vedlo k odhalení pravého pachatele a objasnění krádeže.

V celém archivním fondu se trestný čin krádeže objevuje nejčastěji. Mezi množstvím běžných zločinů, které by se daly popsat větou, že příležitost dělá zloděje, se však najdou i případy poměrně kuriózní viz krádeže uzenin u zaměstnavatele či svačinových balíčků UNRRA, na nichž je velmi zajímavé především zjištění jejich složení a poté jejich ocenění.

3.2. Falšování úředních listin

3.2.1. Barbora M. (17 let)

Sedmnáctiletá Barbora M. se narodila v obci Stabičevo na Podkarpatské Rusi, neuměla číst a psát uměla jen velmi málo. Od 7 let vyrůstala bez matky pouze s otcem dělníkem. Domov opustila ve 12 letech. Při odchodu obdržela domovský list, s nímž se všude prokazovala. Před lety jí spadl do vody, a proto ho podlepila papírem. Věděla, že na tomto listě jsou nějaké číslice a že je jí asi 17 nebo 18 let. Když odcházela z Mukačeva do služby, řekl jí sjednavatel práce, že aby mohla sloužit, musí jí udělat starší. Mladistvá byla zadržena právě pro falšování domovského listu, které zjistil strážmistr Jan Hucek dne 15. 11. 1932 na obecním úřadě, kde byly uloženy domovské listy osob pobývajících v obci. Při výslechu Barbora M. uvedla, že netuší, kdo přepsal její datum narození, a není si vědoma, že by se dopustila nějakého provinění, když u sebe tento domovský list nosí. V listu byla přepsána číslice v datu narození z 1915 na 1914. Domovský list¹¹⁹ byl přiložen k výslechu obžalované, žádný rozsudek však trestní spis neobsahuje.¹²⁰

3.2.2. Vlasta Š. (14 let)

3. 7. 1939 oznámila na četnické stanici v Plzni paní Barbora Hlaváčková, majitelka hotelu U Nádraží v Plzni, že se k ní dostavila Vlasta Š. s žádostí o zaměstnání a předložila domovský list.¹²¹ Druhý den odešla a již se nevrátila. Hlaváčková ji chtěla přihlásit na Živnostenský úřad a při tom zjistila, že mladistvá má v listě přepsané datum narození na rok 1922, čímž chtěla dosáhnout vyššího platu. Při oznámení domovský list předložila.

Četnická stanice při šetření zjistila, že Vlasta Š. pocházela z nepořádné rodiny, takže její stupeň mravní výchovy nebyl tak řádný, ale pokud by pracovala v řádné rodině a od současné rodiny by byla odproštěna, mohlo by z ní vyrůst řádné děvče.

Rozsudek stanovil mladistvou vinnou z falšování veřejné listiny, protože přepsáním data narození se dopustila nezákonného jednání. Protože se však obžalovaná doznala, soud jí uložil trest zavření na dobu 24 hodin. Nařčení majitelky hotelu z podvodu za účelem zajištění vyššího platu soud zamítl.¹²²

---

¹¹⁹ Příloha č. 4

¹²⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 5, ML 4/33

¹²¹ Příloha č. 5

¹²² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 25, ML 46/39

3.2.3. Alexandr S. (17 let)

Alexandr S. byl pomocným dělníkem, který v prvním roce přišel o otce, jeho matkou byla dělnice ve Škodových závodech, poručníkem mu byl Jaroslav Žumpách, úředník sociální péče v Plzni.

Mladistvý spáchal provinění podvodu a to tím, že zfalšoval křestní a domovský list. V obou přepsal rok narození z roku 1923 na 1922. Přepis dle protokolu provedl, protože v Protektorátu nemohl sehnat práci, a tak chtěl odejít do Německa. Tam však mohli odejít pouze dělníci starší osmnácti let. Zfalšované doklady byly mladistvému zabaveny na policejním ředitelství v Plzni, kam si šel pro propustku.

Obviněný byl uznán vinným z falšování veřejné listiny a dostal trest 6 týdnů zavření nepodmíněně, který vykonal v plzeňské věznici a dne 17. 3. 1941 byl z vězení propuštěn.¹²³

3.2.4. Shrnutí

Falšování úředních listin, převážně pak domovských listů, byl trestný čin poměrně ojedinělý. Z velké části se ho dopouštěli mladiství ze špatných životních podmínek, kteří si tak chtěli zajistit práci nebo lepší platové ohodnocení. V době Protektorátu Čechy a Morava se falšování objevovalo především při snaze mladistvých odejít do Říše za prací. Většina z obžalovaných si ani neuvědomovala, že se přepsáním například data narození dopustila přestupku. Na falšování se přišlo především při zapisování mladistvých do místních úředních knih.

Snad jedinou výjimku z výše uvedeného tvořil v archivním fondu velmi obsáhlý případ sérií krádeží jistého mladíka, který prováděl také falšování občanských průkazů. Ty pak využíval pro svou osobní potřebu. Dělal se starším a následně se tak prokazoval při vstupech do biografů, nebo je používal, pokud byl požádán nějakým z okolajdoucích strážníků, aby se legitimoval. I tento případ falšování se však přišlo doslova náhodně a to až po delší době vyšetřování přestupků mladistvého.

---

¹²³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 88/40

3.3. Žhářství

3.3.1. Karel K. (16 let)

28. 6. 1932 se přišel na četnickou stanici udat Karel K., že dne 15. 3. 1931 zapálil domek náležící své matce Marii K. v Polánce u Nepomuku. Udal, že k zapálení domu jej donutila matka, která mu vyhrožovala vyhnáním z domova. Za peníze utržené z pojistky si chtěla postavit dům nový. V osudný večer matka odešla spolu s otčímem prodávat cukrovinky na zábavu do místního hostince a synovi nakázala, aby si nařídil budík na 23. hodinu. Karel K. zvonění budíku zaspal, ale vzbudila jej babička, která byla do situace zasvěcená a která mu šla svítit, aby při cestě na půdu viděl. Požár byl vyvolán zapálením suchého steliva, které bylo připraveno okolo komína, aby celá situace vypadala jako nehoda. Poté si šli oba lehnout, a čekali až začne hořet celý domek. Když se oheň rozhořel a nebylo již možné vyjít dveřmi, vynesl Karel K. své dva nevlastní sourozence. Babičku poté vynesl jakýsi Štěřba z Nekvasova, který byl v té době v Polánce na zábavě. Potom celý dům shořel a jen díky tomu, že bylo bezvětrí a že obyvatelé obce byli v okolí na zábavě, se požár nerozšířil na sousední domy.

Při vyšetřování se zjistilo, že Karel K., narozený 13. 4. 1916, procházel z rozvedeného manželství. Otec žil v Příbrami, zatímco Karel K. žil s matkou a otčímem v Polánce. Škola o mladistvém uvedla, že známky z mravu měl chvalitebné až uspokojivé. Zhoršení z mravů měly na svědomí krádeže a lhaní. Do školy chodíval velmi špatně. Podle doslechu měl být dokonce v době školní docházky nabádán matkou i k žebrotě. V době spáchání trestného činu byl holičským učněm.

Další vyšetřování také odhalilo, že den před požárem odnesla matka do domu obecního starosty Kamena pytel s peřinami, některým oblečením a listinami k domu. Obviněný udával, že až do přiznání se činem stále trápil, a protože už ani v noci nemohl spát, chtěl se jít vyzpovídat do kostela do Myslíva. To mu však matka i Kamenovi rozmlouvali. Karel K. se šel nakonec sám udat na četnickou stanici.

Po udání byli zatčeni matka a babička Karla K. a starosta obce Kamen. Mladistvý sám byl odsouzen k dvěma měsícům vězení s podmíněným odkladem na zkušební dobu dvou let a k náhradě nákladů trestního řízení.¹²⁴

---

¹²⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 46/32

3.3.2. Josef P. (16 let)

Mladistvý Josef P. si rozdělal 3. 6. 1941 asi v 9.30 při silnici na okraji lesa Nad Kojeticemi oheň. K tomu doma sebral otcí benzinový zapalovač. Po 10 minutách oheň sice uhasil, ale nedostatečně. Před tím, než odešel, na něj navrhl suché chrástí a pařízky. Oheň, který se následně vznítíl, se rozšířil do rozměrů 2 x 2 metry. Vzhledem ke skutečnosti, že v předchozích dnech bylo velmi suché počasí, hrozilo, že požár se přenese na les vzdálený asi 3 metry od místa. Naštěstí velmi brzy po mladistvém jeli okolo dělníci z chudnického panství, kteří oheň uhasili.

Okresní péče o mládež ve Kdyni o mladistvém uvedla, že rozumově byl úplně vyspělý, a tudíž mohl dobře rozpoznat nesprávnost svého jednání, současně byl však trochu lehkomyšlný a neuvědomil si tedy následky svého činu. Mladistvý byl uznán vinným a byl mu uložen trest zavření na 3 dny s podmíněčným odkladem na 2 roky. Po odvolání však byla zkušební doba navýšena o jeden rok.¹²⁵

3.3.3. Irena F. (15 let)

Dne 24. 7. 1941 po sedmé hodině ranní zpozoroval při služební pochůzce policejní strážník Šperl, že u firmy Sutnar ve sklepě ve Fodrmeyerově ulici č.1 pod výkladní skříní hoří deska stolu, která se vznítila od plynového vaříče. Oheň uhasil strážník za pomoci dalšího občana. Naštěstí nevznikla žádná škoda, přestože sklep byl plný hořlavého materiálu, konkrétně umělých květin a lepenkových krabic se zbožím.

Po delším vyšetřování, při kterém byli vyslechnuti všichni zaměstnanci skladu, bylo zjištěno, že pachatelem je mladistvá Irena F., které den před požárem nařídila v 17.45 Božena Kvíderová, která měla ve firmě na starosti učně, aby zapnula plyn, napustila vodu a uvařila na příští den škrob, který se používal ke škrobení látek. Obviněná při výslechu udala, že plyn zapálila a v 18.00 od něj odešla pomáhat uklízet v dílně. Poté na něj zapomněla a v 18.15 s dalšími zaměstnankyněmi odešla domů.

Irena F. byla 26. 1. 1942 uznána vinnou z toho, že opustila zaměstnání, aniž podle své povinnosti opatřila plynový vaříč a z nedbalosti tak způsobila požár. Byla odsouzena k trestu zavření na jeden týden s podmíněným odkladem na 2 roky. Státní zástupce se proti rozsudku odvolal, ale výsledný rozsudek již v trestním spise není uveden. Mladistvé nebyl

---

¹²⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 66/41

uložen ochranný dozor. Je zde však informace o tom, že zaměstnavatel s ní ukončil pracovní poměr.¹²⁶

3.3.4. Jiřina B. (16 let)

Jiřina B. zapálila dne 18. 4. 1942 kolem 17 hodiny suchou trávu na obecním pastvišti na místě Na Řekách. Oheň se v důsledku silného větru rozšířil na 5 stohů suché slámy. Celkem shořela čtyřem zemědělcům sláma ve výši 1675 Kč. K samotnému požáru došlo tak, že mladistvá na louce rozhrabovala krtiny a vyhrabávala suchou trávu, a protože tráva byla vysoká a hustá, šlo jí to špatně. Aby si usnadnila práci, rozhodla se trávu vypálit. Vítr však oheň rozšířil a na místě museli zasahovat i hasiči z Manětína. Požár se však nepodařilo uhasit a všechny stohy při něm shořely.¹²⁷ Sama Jiřina B. se k činu doznala a uvedla, že jej spáchala z neopatrnosti. Za to jí byl dne 22. 6. 1942 uložen trest zavření v trvání 14 dní se zkušební dobou 2 let. Státní zástupce se odvolal, ale Vrchní soud v Praze pouze potvrdil původní výši trestu.¹²⁸

3.3.5. František H. (17 let)

František H. rozdělal 30. 4. 1942 v 10 hodin v katastru obce Štěchovice v lese při sázení stromků na stráni oheň a aniž se postaral o jeho řádné uhašení, odešel spolu s ostatními občany, kteří s ním sázeli stromky na oběd. Tímto nedbalým počínáním způsobil lesní požár, který naštěstí včas lokalizovali a uhasili místní občané. Předešli tak vážnému rozšíření ohně na lesní porost, protože ten den vál silný vítr. Posle starosty obce nevznikla žádná škoda a shořela pouze suchá tráva v okolí. Mladistvý se četnictvu doznal a uvedl, že oheň rozdělal, protože jemu i ostatním byla při sázení stromků zima. Hájil se tvrzením, že když odcházel domníval se, že oheň je v pořádku uhašen. 27. 11. 1942 byl shledán vinným z nedostatečného uhašení ohně a odsouzen k trestu zavření na jeden měsíc s podmíněčným odkladem na dobu dvou let.¹²⁹

3.3.6. Shrnutí

Nejen uvedené případy zhářství, ale i další uložené v archivním fondu, lze označit především za činy nerozvážné, při nichž mladiství neměli zájem kohokoliv poškodit. Požáry vznikaly omylem, shodou více neobvyklých okolností nebo nedůsledností

¹²⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 35, ML 111/41

¹²⁷ Příloha č. 6

¹²⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 36, ML 26/42

¹²⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 37, ML 31/42

mladistvých, kteří dostatečně neuhasili oheň. Výše uvedený případ šestnáctiletého Karla K. byl v tomto směru ojedinělým. Vyšetřovaní byli převážně mladiství bez větších výchovných problémů. Výjimečně byl oheň založen problematickou mládeží za účelem pobavení, například při opékání brambor, ti však také nechtěli způsobit požár, opět pouze oheň špatně uhasili. Škoda při těchto případech bývala malá, jednalo se hlavně o suchou trávu nebo slámu v okolí. V jednom případě při neúmyslném požáru shořela stodola plná sena, ale opět za to mohly také nepříznivé povětrnostní podmínky, které oheň do stodoly zanesly.

3.4. Činy sexuální povahy

3.4.1. Tomáš V. (14 let) a Václav O. (17 let)

19. července 1931 se skupina tří chlapců Tomáše V., Václava O. a Jana B. vydala na procházku ke kapli sv. Anny. Vedle ní byl lesík a lesem zarostlá rokle. Chlapci cestou zjistili, že je docházejí 3 děvčata, která se usadila na lavičce blízko nich. Jednalo se o Annu V., Jarmilu H. a Marii S. Jan B. dívky vyzval psaníčkem, aby s nimi šly do blízké lesní rokle. Děvčata se po chvíli zvedla a začala odcházet směrem k Domažlicím. Hoši šli za nimi a lákali je do rokle s tím, že jim ukáží mrtvého ptáka, kterého prý zastřelili. Když celá skupina přišla do rokle, rozdělili se do dvojic a rozešli se tak, aby na sebe neviděli.¹³⁰

Václav O. vzal 11 let staré Anně V. kabelku a rozběhl se s ní na straň u rokle. Poté co jej dostihla, vyzval ji Václav O., aby si lehla na zem. Když to odmítla, neboť bylo mokro po dešti, přitiskl ji mladistvý ke stromu, vyhrnul jí sukni a stáhl spodní kalhoty. Sám si sundal kalhoty ke kolenům a s Annou V. souložil. Ta poté u výslechu uvedla, že viděla, jak u Václava O. došlo k ejakulaci. Nakonec se oba oblékli a vrátili se na cestu za ostatními, kteří tam již byli.¹³¹

Mezitím Tomáš V. odvedl za ruku 13 let starou Marii S. na osamělé místo do rokle, kde ji zvednul sukni a stahoval kalhoty v úmyslu souložit s ní, ovšem vyrušila je přicházející dvojice. Tomáš V. nechal dívku na místě a utekl na cestu, kde se měli sejít s ostatními. Když se na cestě sešli všichni, pomalu odešli společně do Domažlic. Cestou se oddělila Jarmila H. s tím, že jde ještě sama někam na návštěvu. Mezitím Marie S. vyprávěla Anně V., že s Tomášem V. souložila.¹³²

¹³⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 4/32 a ML 14/32

¹³¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 4/32

¹³² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 14/32

Při vyšetřování Václav O. doznal, že věděl o Anně V., že je ještě školačka, ale že jí byl k souloži sveden.¹³³ Lékařské vyšetření dívky však zjistilo, že je dívka stále panna a k samotnému pohlavnímu styku tudíž nedošlo.¹³⁴ Tomáš V. při výslechu na obecním úřadě v Chrastavě uvedl: „*Svůj pohlavní úd z kalhot jsem vůbec nevyndal, chtěl jsem s ní souložit, ale poněvadž šly kolem nějaké 2 slečny, nedošlo k tomu. A její pohlavního údu jsem se nedotkl. Táž proti tomu nic nenamítala, věděla že s ní chci souložit a byla k tomu svolná.*“¹³⁵ Samotná Marie S. při dalším výslechu uvedla, že si vše vymyslela a že se jí Tomáš V. nedotknul. U ní provedené lékařské vyšetření na žádost soudu opravdu zjistilo, že její panenská blána nebyla porušena.¹³⁶

Tomáš V. v době trestného činu bydlel v Chrastavě a učil se kovářem. Vychodil 3 třídy občanské školy v Domažlicích. Po vyšetřování byl potrestán svým otcem za způsobené nepřítomnosti. Spis uvádí, že jeho matka se při vyšetřování rozplakala a uvedla, že netušila, s jakými kamarády se její syn schází. Soud udělil mladistvému důtku a povinnost zaplatit soudní výlohy.¹³⁷

Rodiče Václava O., který se v době činu učil lakýrníkem a na kterého nikde před tím nebyly žádné stížnosti uvedli, že jsou již delší dobu zneklidňováni rodinou Anny V., v jejíž blízkosti bydlí a že rodina nemá v okolí dobrou pověst. Přesto byl mladistvý odsouzen k trestu zavření na dobu jednoho měsíce a odkladem na zkušební dobu 2 let.¹³⁸

3.4.2. Adolf M. (15 let)

Adolf M. byl dosud netrestaný kolářský učeň, toho času bez momentálního zaměstnání a žijící s rodiči pod jednou střechou, když 13. 12. 1932 vyhrožoval s nožem v ruce 4 leté Anně C., 5 leté Janě P. a 6 leté Marii C., že jestli si s ním nepůjdou lehnout na rozprostřený kabát souložit, podřeže je. Při tomto měl mít přirození venku z kalhot. Za toto byl uznán vinným a odsouzen k trestu zavření na 4 dny, s povolením podmíněného odkladu na zkušební dobu 1 roku.

Z výpovědí nezletilých děvčat nebylo možno udělat adekvátní závěr, protože pro jejich nezralost, nevypělost a neznalost docházelo během výslechů k rozdílným výpovědím. Celá událost se měla stát kolem 14. hodiny, kdy si děvčata hrála nedaleko svého domova, u jam asi 200 metrů od místa bydliště. Po chvíli k nim měl přijít obžalovaný a oslovit je.

¹³³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 4/32

¹³⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 4/32

¹³⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 14/32

¹³⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 14/32

¹³⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 14/32

¹³⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 4/32

Nejprve chtěl na Marii C., aby mu dala náramek, který měla na ruce. Když to odmítla, Adolf M. ze sebe svlékl kabát, rozložil jej na zem, stáhl si kalhoty, vysoukal košili tak, že mu bylo vidět přirození a vyzval dívky, aby si lehli na zem. Poté, co žádná z nich neuposlechla, vytáhl kapesní nůž a vyzval je znovu s výhrůžkou, že je podřeže. Zatímco Marie C. a Jana P. bezradně stály na místě, Anna C. odběhla celá vystrašená domů a vše pověděla své matce, která se za zbylými děvčaty rozběhla do jam. Adolf M. ji zpozoroval a dal se na útěk směrem k obci Skomelno a z dohledu se jí ztratil nedaleko židovského hřbitova. Naštěstí zde pásala dobytek neznámá žena, která chlapce poznala a řekla, že se jedná právě o Adolfa M. Matka Marie a Anny C. poté celý případ oznámila. Adolf M. byl poté vyslechnut na obecním úřadě ve Skomelně, kde se doznal k tomu, že se na místě nacházel a ptal se dívek, jestli neznají jeho kamaráda. Jiný úmysl ovšem popřel. Celý případ byl poté předán k došetření Okresnímu soudu pro mladistvé do Plzně.¹³⁹ O výsledku případu bohužel spis mlčí.

3.4.3. Josef K. (15 let)

Josef K., kočí narozený 17. 4. 1917, který žil se svými rodiči a třemi sourozenci byl obviněn pro zločin násilného smilstva. Dne 17. 11. 1932 měl napadnout v odpoledních hodinách na cestě mezi Dolní Bělou a Lomničkou v lese 14 let starou Annu P., dceru místního rolníka. Josef K. se snažil dívku znásilnit, naštěstí se mu to však nepodařilo.

Anna P. se vracela domů ze školy z Dolní Bělé. V lese byla přepadena, uchopena rukama za krk a límec kabátu a povalena naznak do příkopu. Obžalovaný jí levou rukou ucpal ústa, aby nemohla křičet, pravou rukou z ní strhl kalhoty, zdvihl sukňe a vyhrnul košili. Přitom měl obnažený pohlavní úd a snažil se vykonat soulož. V první možné chvíli začala Anna P. volat hlasitě o pomoc, což slyšeli svědci Václav Svačina s manželkou a vyšli z lesa asi 150 kroků od místa činu. Neznámého mladíka zadrželi, než však zjistili, co se událo, Josef K. utekl do lesa. Dívka byla velice vyčerpaná, uplakaná a vyděšená. Na případ jako takový upozornil četnickou stanici správce školy, kterou dívka navštěvovala, dne 20. 11. 1932.

Matka Anny P. při výslechu sdělila, že již v srpnu měl Josef K. dívku obtěžovat při sběru malin v lese. Ta včas utekla, ale její rodiče to považovali za pouhý dětský žert. Při výslechu se mladistvý doznal k oběma činům. Během výslechu uvedl: „*Byl jsem přepaden*

---

¹³⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 4, ML 64/32

*touhou po pohlavním styku. Vím, že je trestné vynucovati na ženských soulož, ale při těchto dvou příležitostech jsem si nemohl při velkém rozčilení pohlavní jinak pomoci.*¹⁴⁰

Protože Anna P. neutrpěla žádnou újmu, k trestnímu stíhání se nepřipojila ani ona, ani její rodiče. Při výslechu dokonce otec dívky uvedl, že rodiče obviněného jsou pořádní, starají se o děti a jeho čin považují za duševní nevyzrálou. Otec mladistvého doznal, že když se o počinu svého syna dozvěděl od souseda, natloukl mu. Josef K. byl odsouzen k trestu zavření v trvání 3 měsíců a k náhradě nákladů trestního řízení. Byl mu povolen podmíněný odklad se zkušební dobou 2 let. Současně byla nařízena řádná ochranná výchova v jeho vlastní rodině.¹⁴¹

3.4.4. František K. (17 let)

František K. byl obviněn z homosexuality. První výslech u soudu pro mladistvé proběhl 14. 3. 1932. Mladistvý se doznal, že od svých 12 let pocítoval homosexuální potřeby, které uspokojoval onanováním. První zkušenost s jiným mužem měl okolo 11 roku s mužem, jehož náhodně potkal v Plzni v kině Elektra na toaletách. Muž měl po mladistvém požadovat přes stěnu smilstvo, to mu bylo odmítnuto, ale po biografu se spolu sešli a společně onanovali.

František K. také často navštěvoval hostinec U Pešků, kde měl mezi štamgasty přezdívku Mignon. Zde se stýkal s ostatními homosexuálně založenými muži, ale s těmi nikdy nic mít neměl. Opakovaně se scházel pouze s Adolfem K., jehož popsal jako zrzavého muže prostřední postavy s velkým červenýmnosem, který píše oplzlé básničky a prodává je. U Krajského soudu bylo zavedeno trestní řízení pro stejný zločin ještě proti dalším šesti mužům. V rámci vyšetřování byli předvoláni k výslechu také Matěj H., který měl v homosexuálních kruzích přezdívku Rusalka, Jan Z., známý také pod přezdívkou Ida, Jaroslav H. a Cyril R.

Matěj H., ženatý zámečník s jedním potomkem, doznal homosexuálního styku s Františkem K. Sám byl již pro tento druh trestné činnosti dvakrát podmíněčně potrestán. Ke styku mezi Matějem H. a mladistvým mělo dojít v jeho bytě několikrát během roku. Později tuto informaci popřel s tvrzením, že k takovému vyjádření byl donucen neznámým agentem, který mu vyhrožoval, že jestli se nepřizná, zůstane na stanici přes noc. Dále uvedl, že obvinění proti němu bylo asi podáno proto, že někdo věděl o jeho činech, pro

¹⁴⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 4, ML 73/32

¹⁴¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 4, ML 73/32

kteř byl již dříve odsouzen. Sám mezi homosexuály již nechodil, neboť se nechtěl nechat znovu strhnout k nedovoleným stykům.

Jan Z. byl svobodným fotografem bez zaměstnání. Mladistvý při výsleších udal, že během předchozího roku si při trempování na hradu Buben s Janem Z. vzájemně třeli pohlavní údy až do ukojení. Při zadržení Jana Z. u něj byla nalezena korespondence homoerotického obsahu, která jej měla usvědčit dokonce ze styků s více muži.

František K. udal, že v poslední době byl také dvakrát homosexuálně aktivní s Jaroslavem H. poblíž městského divadla a u nádraží na záchodku. Sám Jaroslav H. při výslechu přiznal, že je onanista, současně však uvedl, že se s nikým homosexuálně nestýkal.

Cyril R. v rámci vyšetřování popřel, že by měl s Františkem K. styk, jak on ve výslechu uvedl. Současně sdělil, že mladistvého zná pouze od vidění. Když mu byl připomenut homosexuální styk, který se v souvislosti s ním vyšetřoval před 8 lety, uvedl, že se přiznal pouze pod nátlakem policie, neboť mu vyslyšhající úředník hrozil zavřením řeznictví, které jej živí.

Soud uznal po hlavním přelíčení Františka K. vinného z pohlavního styku s osobou stejného pohlaví a odsoudil ho k trestu zavření v trvání šesti neděl a k uhrazení nákladů k trestnímu řízení. Mladistvému však byl povolen podmíněný odklad trestu na zkušební dobu 2 let.¹⁴² V rozsudku je dokonce uvedeno: „*Soud uvážil, že mladistvý byl za výslechu v tak choulostivé věci trestní otázkami zmaten a připustil možnost, že doznal styky s ostatními obviněnými, ačkoli jich nebylo.*“¹⁴³

3.4.5. Hedvika R. (17 let)

Hedvika R. byla jako nemanželská dcera první tři roky vychovávána u své matky Marie a poté u babičky ve Štáhlavech. Zde chodila mezi lety 1921 až 1929 do školy. Přestože poté měla žít u rodičů a pracovat jako služebná, byla velmi brzy udána za potulku. 26. 1. 1932 byla mladistvá předvolána k soudu se svými rodiči, kde se měla zpovídat ze šíření pohlavní nemoci. Téhož dne ze soudní budovy uprchla a dále se potulovala až do dne zadržení.

Při výslechu Hedvika R. uvedla, že se živila prostitucí. Zároveň přiznala, že před svým útekem byla varována svým otcem, že je pohlavně nemocná a že je šíření pohlavní nemoci trestným činem. Přesto však i nadále vědomě souložila s dalšími muži. Mladistvá byla

¹⁴² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 19/32

¹⁴³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 19/32

v posudku popsána jako dívka práce se štítící, chorobně lhavá a pohlavně náruživá, u níž jsou marné všechny snahy o domluvu.

Protože byla obviněná postižena kapavkou, byla předána do léčení na kožní oddělení veřejné nemocnice Plzeň, odkud však byla propuštěna pro hrubé porušování domácího řádu, opilství, výtržnosti, nebezpečné vyhrožování spolunemocným a neplnění léčebných nařízení. Svým nemravným chováním dokonce vzbuzovala u ostatních pacientů i návštěvníků pohoršení. Primář kožního oddělení dr. Peroutka poslal také oznámení okresnímu úřadu za účelem potrestání dotyčné podle zákona o potírání pohlavních chorob.

17. 8. 1932 byla na Hedviku R. podána i žaloba pro krádež 100 Kč, bílé blůzy, kombiné a kapesníků v Plzni na Letné, kde strávila noc s podnájemníkem Jiřím K. Po předvedení na policejní stanici se mladistvá přiznala, že s mužem spala, krádež však popírala.

Senát mládeže Krajského soudu v Plzni uznal po hlavním přelíčení mladistvou vinnou za šíření pohlavních chorob a krádež k trestu zavření v trvání 14 dnů a k náhradě vzniklé škody ve výši 100 Kč.¹⁴⁴

3.4.6. Matěj Š. (17 let)

Dne 22. 6. 1932 v 18.00 se Matěj Š. dopustil v chlévě patřícímu řezníku Václavu Stehlíkovi smilstva na koze, při němž byl přistižen. Už v září předchozího roku byl mladistvý přistižen při tom, že ze záchodu odnášel slepici, která měla poškozenou kloaku a druhý den zdechla. Onoho dne v červnu 1932 pracovali na dvorku v Bušovicích Václav Stehlík, majitel kozy, se svou družkou Anežkou Müllerovou a Marií Š., sestrou obviněného mladistvého. Všimli si, že Matěj Š. vychází z kozího chlívku i přesto, že tam neměl co dělat. Když se přišli na místo podívat, našli kozu, která byla vyhrbená a měla zkrvavený vchod se známkami po vykonaném smilstvu (výměšek mužského semene). Při udání majitel uvedl také, že se koza třásla tak, že na ní bylo patrné, že byla pohlavně zneužita.

Mladistvý byl zatčen 9. 7. 1932 a vyšetřen soudními znalci, kteří konstatovali, že duševně i tělesně je zdrav a smilstvo pravděpodobně vykonal pouze z nedostatku znalosti o trestnosti tohoto činu a minimálních kontaktů s děvčaty. Školní lékař obecné školy, do které mladistvý docházel, udal, že chlapec působí jako by byl mdlého rozumu, nedovedl rozlišit správně zlo od dobra a byl více dětinský. Sdělil také, že jeho matka uvažovala nad umístěním syna do polepšovny, ale vhodnější by dle lékařova názoru bylo sanatorium,

---

¹⁴⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 25/32

protože mladistvému vůbec nedochází, že by kdy dělal něco špatného. Posudek znalce uvádí dokonce: „*Poněvadž Matěj Š. jest tělesně velice vyvinut, stýká se ve městě velkém se všelijakými svody a při tom jest naprosto zdrženlivý, nevyhledává žádných nevěstinců, jest pochopitelno, že chtěl vykonati tento sodomský čin v návalu předráždění pudu pohlavního.*“¹⁴⁵

Matěj Š. byl shledán vinným z provozování smilstva se zvířaty, ale na základě slyšení soudních znalců bylo od uložení trestu upuštěno. Obžalovaný byl však povinen uhradit náklady trestního řízení.¹⁴⁶

3.4.7. Helena D. (16 - 18 let)

Helena D. narozená 18. 8. 1917 v Rokycanech a vyrůstající do 16 let u rodičů s dalšími pěti sourozenci byla vyšetřována pro přestupek zákona o pohlavních chorobách. Václav Svoboda, dvaadvacetiletý dělník z Hrádku, obvinil mladistvou z vědomého šíření pohlavní nemoci, konkrétně kapavky. Udal, že když měl s dívkou 14. dubna 1935 pohlavní styk na cestě u patníku z Plzně na Košutku, mladistvá již věděla, že je nemocná. Když u sebe nemoc zjistil Svoboda, odebral se k lékaři, kde mu byla doporučena léčba v městské všeobecné nemocnici v Plzni. Tam byl také od 18. 4. do 27. 4. 1935 hospitalizován. Při výslechu uvedl také, že s mladistvou souložil opakovaně od července 1933 do 31. 3. 1935, a současně předložil omluvný dopis od Heleny D., kterým ho prosí za prominutí. Od dívky požadoval náhradu 80 Kč za ušlý zisk při svědčení v případě, 600 Kč za léčbu v nemocnici a 250 Kč za ušlý zisk v práci za dobu léčení. Svoboda také uvedl, že netuší, zda jej obžalovaná nakazila z nedbalosti, vědomě nebo úmyslně.

Soudce si vyžádal také posudek z městské nemocnice, kde byla hospitalizována dotyčná od 18. 5. do 10. 7. 1935. Díky informacím z něj byla mladistvá zproštěna obvinění, neboť soud nenabyl přesvědčení, že obžalovaná Václava Svobodu skutečně nakazila, neboť u lékaře byla s touto chorobou prvně vyšetřována kolem května 1935, zatímco sama mladistvá uvedla podezření, že Svoboda byl v nemocnici na toto onemocnění již dříve léčen, a tudíž nakazil on ji.¹⁴⁷

---

¹⁴⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 47/32

¹⁴⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 47/32

¹⁴⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 10, ML 45/35

3.4.8. František M. (16 let)

26. července 1641 byl zatčen František M. praporčíkem Václavem Petráškem pro podezření ze zprznění dvou chlapců ve věku 6 let. Mladistvý měl dle trestního spisu ukojit svou chlípnou žádost tak, že vyhledal hochy na vrchu za obcí a tam je přiměl, aby mu postupně cucali ztopořený pohlavní úd. Tato událost se měla stát začátkem července. 23. července mladistvý opět odvedl chlapce stranou, tentokrát do žita, kde se pohlavně ukájel podobným způsobem. Chlapci přišli k výslechu v doprovodu jednou své babičky a jednou matky. Z výpovědí, které se shodovaly, vyšlo najevo, že mladistvý chlapcům na své pohlavní uspokojení nabízel různé hračky. Při četnickém šetření bylo zjištěno, že místa, která chlapci udali, jsou dosti opuštěná a na druhém z nich je pováleno žito tak, jak uvedli.

Obviněný sám se k činu doznal a omlouval své jednání tím, že už se nikdy nebude opakovat. Jelikož František M. bydlel ve stejné vesnici jako hoši, nepracoval, potuloval se a hrozilo, že by svědky mohl ovlivňovat, byl zatčen a dopraven k okresnímu soudu v Hořovicích.

Soud mládeže v Plzni uznal po hlavním přelíčení Františka M. vinného, že počátkem července prováděl smilstvo s osobou téhož pohlaví a uložil mu trest zavření na dobu 3 měsíců. Obžalovaný byl povinen nahradit útraty trestního řízení. Současně mu byl povolen odklad výkonu trestu na dobu 3 let. Proti tomuto rozhodnutí však bylo podáno odvolání ke Krajskému soudu v Plzni. Ten přehodnotil celou situaci a uznal, že trest byl nepřiměřeně nízký a navrhl jeho zvýšení a nepodmíněné uložení. Vrchní soud v Praze nakonec zvýšil trest pro mladistvého na 5 měsíců, ale podmíněčné odsouzení mu ponechal.

21. srpna 1942 byl však mladistvý František M. přistižen při krádeži uhlí za kterou byl odsouzen k 6 dnům zavření nepodmíněné. Vzhledem k předchozím činům a udělenému podmíněčnému odkladu bylo nařízeno i vykonání trestu zavření na dobu 5 měsíců.¹⁴⁸

3.4.9. Bohumil L. (16 let)

Trestní spis uvádí, že Jaroslav Němec, narozený 12. 11. 1909, dne 7. 12. 1940 pohlavně zneužil Bohumila L., který však jeho jednání trpěl. K činu došlo v městských lázních v Plzni a při činu byli přistiženi místním plavčíkem, který vše ohlásil na policii. Při oznámení uvedl, že v jedné z kabin přistihl dva mladíky při sexuálních stycích.

---

¹⁴⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 78/41

„Při výslechu doznal Němec, že se dne 30. 11. 1940 seznámil ve společné kabině měst. lázní v Plzni s Bohumilem L. Po krátkém pobytu v této kabině posadil si Němec Bohumila L. na koleno a počal jej líbati na ústa při čemž jej jazykem dráždil. Na to mu řekl Němec, aby se ohnul, což mladistvý učinil. Na to počal mu Němec strkati svůj stopořený pohlavní úd, který před tím potřel vaselinou, do řitě. Poněvadž Bohumil L. při zavedení pyje pociťoval bolest, několikráte Němce odstrčil. Po krátké době Němec se pohlavně ukojil, načež oba z měst. lázní odešli.“¹⁴⁹ Takto o prvním setkání vyšetřovaných hovoří přímo trestní spis. Dále je uvedeno, že poté Němec mladistvého požádal, aby s ním večer šel do biografu, a v případě, že by Bohumilovi L. rodiče nepovolili večerní návštěvu kina, měli se sejít následující den v Plzni-Doubravce v okolí bydliště mladistvého. Ten se však rozhodl raději nepřijít, protože, jak sám uvedl, chtěl nepřírozené styky s Němcem zcela přerušit.

6. prosince téhož roku však Němec obžalovaného opětovně vyhledal a vyzval jej, aby druhého dne přišel do městských lázní, kde je přistihl plavčík.¹⁵⁰ Událost byla pro vyšetřování popsána následovně: „Zde odebrali se oba do společné kabiny, kde se svlékli, vzájemně se líbali a jeden druhého onanovali. Po té zavedl Němec svůj ztopořený pohlavní úd Bohumilovi L. do řitě a počal se na něm pohlavně ukájeti, při čemž byli vyrušení plavčíkem, který když zpozoroval jejich podezřelé jednání v kabině, nahlédl dovnitř přes hořejší okraj kabiny.“¹⁵¹ Je zde i uvedena informace, že Němec byl zdejším úřadem již třikrát oznámen pro zločin smilstva proti přírodě a poslední oznámení bylo podáno dne 24. října 1939 státnímu zastupitelství v Plzni. Bohumil L. se snažil při vyšetřování hájit tím, že byl k činu pouze sveden, avšak s ohledem na četnost společných styků na to nebyl brán ohled.

Rozsudkem z 19. 3. 1941 byl mladistvý uznán vinným z toho, že provozoval smilstvo s osobou téhož pohlaví a že smilnými činy hrubě urazil mravopočestnost takovým způsobem, že tím zavedl příčinu k veřejnému pohoršení. Bohumilu L. byl stanoven trest zavření v trvání 4 měsíců s podmíněným odkladem výkonu trestu na zkušební dobu 2 roků a náhrada nákladů trestního řízení.¹⁵²

3.4.10. Věra P. (15 let)

Proti Věře P. bylo vedeno trestní řízení, protože měla v době kolem vánoc 1941 spáchat zločin zprznění krve tím, že souložila s vlastním otcem, u kterého žila. Mladistvé

¹⁴⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 94/40

¹⁵⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 94/40

¹⁵¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 94/40

¹⁵² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 94/40

ještě nebylo 16 let, ale s otcem souložila až po dovršení 15 roku věku. Případ oznámil na četnickou stanici ředitel Solo Sušice Ing. Hlavatý, kterému otec mladistvé řekl, že jeho dcera je v práci v závodě znásilňována.

V průběhu vyšetřování Věra P. ze znásilnění obvinila Karla Fišera, zámečníka Solo Sušice, se kterým údajně asi 7 x souložila. Když však byla provedena konfrontace, při které měla uvést kde k souložení s Fišerem mělo v prostorách závodu dojít, mladistvá svou výpověď změnila a doznala se k tomu, že soulož měla výhradně se svým otcem. Postupně doznala, že k souložení s ním došlo ve čtyřech případech, a popsala místa a okolnosti, za kterých k pohlavnímu styku došlo. Následně byla prohlédnuta lékařem, aby bylo zjištěno, zda není dívka těhotná. 18. 3. 1941 byl otec mladistvé zatčen a dán do vazby Okresního soudu Sušice.

4. 5. 1942 byla Věra P. uznána vinnou, ze spáchání zprznění krve stykem s vlastním otcem. Trest zavření na tři měsíce byl udělen s podmíněným odkladem na dva roky. Polehčující okolností pro mladistvou dle spisu bylo, že nechtěla proti otci vypovídat. Dle zjištěných informací ji o souložení měl otec požádat a ona mu následně vyhověla. Uvedla také že s otcem souložila v době, kdy matka nebyla doma. Přitěžující okolností byla nepravdomluvnost a fakt, že udala více osob a že její výpověď byla částečně smyšlená. Státní zástupce se odvolal s žádostí o vyšší trest, ale Vrchní soud to zamítl.¹⁵³

3.4.11. Václav F. (17 let)

V noci dne 8. 6. 1945 popíjeli dva vojáci rudé armády s rodiči obviněného v jejich domě. Po nějaké době se jeden z vojáků, který už byl opilý, ptal obviněného, kde jsou v blízkém okolí ubytováni nějací Němci. Ten mu řekl, že v nedalekém hospodářském dvoře v Olšanech. Mladistvý a voják společně poté vyrazili ozbrojeni do Olšan. Zde se násilím dostali do budovy, kde spaly německé ženy. Ruský voják předal obžalovanému zbraň, vybral si jednu z žen a odvel ji do vedlejší místnosti, kde ji znásilnil. Poté si vzal od Václava F. svou zbraň a pokynul mu, aby ženu znásilnil také. Přitom měli vždy zbraň namířenou proti obyvatelům statku, kteří se tak nemohli bránit.

Rozsudek pro mladistvého za tento čin zněl trest zavření na dobu 5 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 3 let, avšak Vrchní soud jej po odvolání změnil na 9 měsíců nepodmíněně.¹⁵⁴

¹⁵³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 36, ML 20/42

¹⁵⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 49, ML 40/45

3.4.12. Shrnutí

Trestné činy sexuální povahy by bylo možné ještě rozdělit do několika dalších kategorií. Nejčastějším prohřeškem ze sledovaného období bylo znásilnění nebo pokus o něj. To prováděli především mladiství nad sedmnáct let. Z velké části se jednalo o akt na dívkách téměř stejně starých. V archivním fondu je však možné najít i oběti mnohem starší než byl pachatel. Rozhodně nelze říci, že by se této trestné činnosti dopouštěla pouze mládež, kterou bychom dnes označili jako problematickou. I dle hodnocení školy se jednalo z velké části o osoby do té doby převážně bezproblémové, možná z trochu nuznějších podmínek.

Speciální kategorii tvoří i případy homosexuální povahy. Zde téměř vždy došlo k tomu, že daného mladíka někdo udal, a sám vyšetřovaný při řešení svého prohřešku vlastně udal dalšího. Až na případ Bohumila L., který se sám prozradil souloží v kabině městských lázní, byli ostatní obvinění mladiství prozrazeni právě při vyšetřování homosexuálních styků některým ze svých partnerů.

Až překvapivě často se mezi sexuálními delikty objevovalo zneužití či pokus o zneužití mládeže, lépe řečeno dětí. To však prováděli již převážně problematictější osoby se špatnou pověstí v okolí. Oběťmi pak nejčastěji byly děti jejich zaměstnanců, příbuzných nebo rodin, u nichž mladiství žili například v době učení.

Mezi vyšetřovanými případy se objevuje také krvesmilstvo neboli styk s blízkým příbuzným. To bylo pácháno v rodinách s velmi nízkou životní úrovní a všeobecně špatnou pověstí. Často byli také tito vyšetřovaní i samotné oběti již školou označeni jako duševně méněcenní nebo minimálně opoždění ve vývoji. Při procházení jednotlivých případů jsem našla i případ krvesmilstva, kterého se dopouštěl syn na matce i mladší sestře. V trestním spisu byla celá rodina, kterou tvořili výše uvedení, označena jako „duševně úchylná“. Jednalo se o jedince velmi chudé, kteří se živili žebrotou. Spis uváděl, že matka souložila se synem a současně mu trpěla soulože s jeho mladší sestrou. Na vše se přišlo, když mladistvý sváděl k souloži děvčata cestou do školy, a ty jej poté udaly doma. Spis však neříkal nic o potrestání mladistvého.¹⁵⁵ Po několika letech, se však jméno mladíka objevilo znovu. V tomto spisu již byla informace o tom, že matka byla za vše potrestána 4 měsíčním těžkým žalářem s 1 postem měsíčně a ztrátou volebního práva. Poté, co byla z vězení propuštěna, začala celá rodina žít starým způsobem. Tentokrát všechny udal

---

¹⁵⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 14, ML 68/36

soused rodiny, který v chudobinci obýval vedlejší místnost.¹⁵⁶ I zde však bohužel chybí informace o uložení trestu mladistvým. Celý trestní spis jsem se rozhodla podrobněji neuveřejňovat především pro výraznou komplikovanost případu. Určitou roli v mém rozhodnutí hrál i způsob vyjadřování členů rodiny, který byl natolik vulgární, že si netroufám jej jakkoli parafrázovat.

Poslední skupinou trestných činů sexuální povahy je potom soulož mezi mladistvými, kterou by se dnes až na výjimky nikdo nezabýval, neboť oběma aktérům bylo již 15 let a styk byl oboustranně dobrovolný.

3.5. Vyhnání plodu

3.5.1. Terezie R. (16 let)

Terezie R. se narodila 27. 9. 1917 ve Všerubech u Kdyně, ale žila v Kyšicích, kde se živila jako služka u rolníka Tomáše Šika za měsíční plat 120 Kč. Její otec a matka měli dalších 8 dětí (3 sestry a 5 bratrů). Terezie byla čtvrtá nejmladší.

Mladistvá byla obviněna ze zločinu Vyhnání plodu. Případ byl vyšetřován dne 7. a 8. července 1934 z podnětu vrchního strážmistra Josefa Modračky a strážmistra Karla Homoláče. Terezie pro dlouhém zapírání u výslechu doznala, že dne 23. 12. 1933 podstoupila v 7. týdnu těhotenství potrat u Anny Veselé z Plzně Doubravky, se kterou byla domluvená, že jí za poplatek 100 Kč odpomůže od plodu. Současně také uvedla, že u lékaře by jí to stálo 700 Kč. Celý úkon byl proveden podle obžalované v bytě porodní asistentky Veselé, kde si ona lehla na stůl tak, že jí nohy rozkročmo visely dolů. Veselá pak vzala nějaký předmět a vsunula jej do pochvy a poté lila směrem k pochvě a k přístroji nějakou tekutinu z umyvadla. Terezie R. uvedla, že při tom pociťovala bolest v břiše. Po tomto měla Veselá vsunout mladistvé do pochvy nějakou červenou gumovou trubičku asi 19 cm dlouhou a asi 5 mm silnou a v pochvě ji upevnila vatou, aby nevypadla. Po takto provedeném zákroku odešla obviněná domů s informacemi, že hadičku si má vyndat až 25. prosince 1933. Protože však pociťovala velkou bolest, vyndala ji již z 23. na 24. 12. 1933, načež začala silně krváčet. Krvácení trvalo dalších 14 dní. Mladistvá byla také upozorněna na to, že se o tom nesmí dovědět četnictvo, ani její milenec, že by byly soudem obě potrestány.

Při výsleších vyšlo najevo, že k potratu mladistvou naváděl právě její milenec Josef Tolar, se kterým byla v době prošetřování případu opět těhotná, a její zaměstnavatelka

---

¹⁵⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 19, ML 15/38

Josefa Štiková, která prý nechtěla přijít o dobrou služebnou. Ta jí také doporučila porodní asistentku Annu Veselou z Doubravky. Na asistentku i milence mladistvé bylo současně podáno zvláštní udání státnímu zastupitelství v Plzni. Přestože Veselá u výsledku vše popřela, byly u ní nalezeny veškeré předměty, které používala při své práci.

Sama Terezie R. doznala, že se svým milencem souložila už před dovršením 16 let, po dovršení přiznala soulože i s jinými muži. Vyhnání plodu omlouvala tím, že je ještě příliš mladá, dítě nechce a rodiče by ji vyhodili. Bylo usouzeno, že čin spáchala v mladické nerozvážnosti a ze strachu před následky svých milostných pletek, se kterými však ani po činu nepřestala. Státní zástupce navrhl 12. 12. 1934 odročení až do skončení trestního řízení s porodní asistentkou Veselou, načež bylo 20. prosince 1934 trestní řízení proti mladistvé zastaveno.¹⁵⁷ Žádný odkaz na trestní řízení proti osobě porodní asistentky ve spisu bohužel není.

3.5.2. Bohumil K. (18 let)

Za svádění k vyhnání vlastního plodu byl Bohumil K. odsouzen k trestu zavření v trvání 1 měsíce a k náhradě nákladů trestního řízení. S ohledem na jeho dosavadní zachovalost, mladistvý věk, nerozvážnost a fakt, že se k činu doznal, byl mu současně povolen odklad trestu na dobu 1 roku.

Bohumil K. se narodil 20. července 1917, a protože mu rodiče zemřeli ve 2 letech, byl vychováván starší sestrou, u níž také žil. V době spáchání činu byl zaměstnancem chemické továrny v Kaznějově. Případ byl vyšetřován na oznámení stejně staré Anny M., tovární dělnice z Horní Břízy žijící u rodičů. Tu měl mladistvý svádět v měsících lednu a únoru 1935 k potratu, neboť s ním byla ve 3. měsíci těhotenství. Když informaci o těhotenství Bohumilu K. sdělila, naléhal na ni, aby si dala plod vzít, že jí na to dá peníze a doprovodí k porodní asistentce do Ledec, kde by byl zákrok proveden. To však dívka odmítla. Mladistvý na ni naléhal ještě o týden později, přičemž ji měl sprostě nadávat a fackovat. Při výsledku obžalovaný uvedl, že tak konal z obavy a strachu před alimentárními následky. K naléhání se nakonec doznal, ale fackování popřel.

Ve spisu byla také informace o těhotné dívce, která měla dle četnického šetření v Horní Bříze špatnou pověst a byla tak shledána v ohledu mravnostním méně věrohodnou, neboť

---

¹⁵⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 26/34

podle svědků udržovala v poslední době známost i s dalšími mladíky, kteří ji navštěvovali v jejím bytě.¹⁵⁸

3.5.3. Jan R. (17 let)

Jan R. se narodil 31. 10. 1916 v Chrastavicích, v době vyšetřování trestného činu byl svobodným číšníkem a aktivním vojínem hraničářského praporu 6 „Sibiřských úderníků“ technické roty v Domažlicích. Spis uvádí, že ve škole prospíval nevalně, choval se provokativně, podváděl, lhal, byl vzdorovitý a k učitelům se choval sprostě. Jinak ale žil ve spořádané rodině s dalšími třemi sourozenci. Před soudem pro mladistvé se zpovídal z trestné činnosti již v roce 1934, ale vzhledem k tomu, že dobrovolně nastoupil vojenskou službu, bylo mu uložení trestu odpuštěno.

Mladistvý spáchal provinění spoluviny na vyhnání plodu a to s Kristinou N., s níž měl v roce 1933 poměr a jež s ním v únoru 1933 otěhotněla. Při vyšetřování bylo také zjištěno, že při jedné ze společných schůzek se pár rozhodl přenocovat v hostinci v Domažlicích, kde se však zapsali jako manželé. Přestupek falešného hlášení jim však byl nakonec prominut. O svém těhotenství Kristina N. informovala obviněného a na jeho popud si dala provést nedovolený potrat. Na zákrok jela společně s milencem do Nýřan k porodní asistentce, která za jeho provedení požadovala částku 150 Kč. Jelikož ale zákrok neúčinkoval, jeli mladiství 27. 5. 1934 k porodní bábě znovu. Ta provedla zákrok opětovně, ovšem bez dalšího poplatku.

Kristina N. po tomto zákroku silně krvácela a nakonec musela být hospitalizována v nemocnici v Domažlicích, kde byla léčena do 18. června 1934. Obviněný popíral, že by však dívku k potratu jakkoli naváděl, jinak ale čin doznal. I přesto, že obžalovaný před zavedením trestního stíhání dokončil 18 rok svého věku, soud mu uložit trest zavření, jelikož byl přesvědčen, že jde o osobu mravně zkaženou. Rozsudek i přes předchozí informaci překvapivě povolil Janu R. podmíněný odklad trestu na dobu 2 let.¹⁵⁹

3.5.4. Shrnutí

Přestože práce představuje v této oblasti dva obviněné a jen jednu obviněnou, za tento trestný čin byly souzeny převážně dívky. Až na výjimky se však všechny případy podobají tomu, který popisuje řízení s Terezií R. Mladistvá otěhotněla a rozhodla se k potratu. Ten vykonala některá z porodních asistentek v okolí. Mladistvá potom buď musela pro

¹⁵⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 9, ML 11/35

¹⁵⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 9, ML 15/35

komplikace vyhledat lékařské ošetření, nebo sama nevydržela výčitky svědomí a k činu se přiznala. Ke spuštění vyšetřování tohoto přečinu stačilo také podezření někoho v dívčině okolí. Svádění k vyhnání plodu partnerem mladistvé pak bylo právě případem natolik ojedinělým, že jsem se rozhodla je takto uveřejnit.

V době Protektorátu pak byl v Plzni samotné vyšetřován lékař, který prováděl nelegální potraty na svém pracovišti velmi často, a mezi ženami se jeho ordinaci říkalo „Továrna na andělíčky“. Velké množství případů pochází právě z jeho ordinace. Vzhledem k tomu, že téměř všechna takováto trestní řízení čekala na rozhodnutí soudu ohledně doktora samotného, nebylo ve spisech uvedeno více, než popsání samotného skutku a informace o odložení řízení.

3.6. Ublížení na zdraví

3.6.1. Dopravní nehody

3.6.1.1. František P. (15 let)

Dne 5. června 1934 v 15.45 přejel František P. povozem naloženým štěrskem svého 4letého bratra Josefa. Ten seděl vpředu na voze a usnul, přičemž spadl z vozu přímo pod přední pravé kolo, které ho přejelo přes prsa, čímž chlapec utrpěl smrtelná zranění, kterým na místě po několika minutách podlehl. Při výslechu na místě činu strážníci zjistili, že toho dne byl mladistvý zaměstnán tím, že vozil statkáři s dvouspřežným potahem s koňmi z lomu štěrk na silnici do Těnovic. Když jel František P. pro štěrk, přiběhl za ním jeho mladší bratr a plakal, že ho nechce nechat svézt na voze. Mladistvý svézt Josefa neustále odmítal, ale když jej bratr prosil delší dobu, rozhodl se jeho přání vyhovět a vzal jej s sebou do lomu. Po odjezdu z lomu s naloženým vozem se blížili do Těnovic ke stodole, kde na střeše pracovali její majitel s tesařem. Když viděli, že chlapec sedící vpředu na voze se spící nakládá a padá, vykřikli na kočího, aby zastavil. Než se ovšem stihl mladistvý otočit a koně zastavit, Josef spadl a přední pravé kolo jej přejelo přes prsa.

Ve spisu je uvedeno, že tento smrtelný úraz zavinil František P. svou nedbalostí, neboť posadil svého bratra vzhledem k jeho mládí na vůz a nevšiml si, že usnul. Svou neopatrnost u výslechu nijak neospravedlňoval, pouze udal, že chtěl plačícímu bratrovi udělat radost a povozit jej. Udal také, že si je vědom porušení nařízení, které mu určil jeho zaměstnavatel.

Při vyšetřování případu bylo zjištěno, že mladistvý ve škole prospíval jen velmi nevalně, v učení zaostával, byl také často lhavý, neposlušný, surový a docházely na něj

stížnosti jak od dětí, tak od dospělých. S dětmi se pral. Účastnil se také drobných krádeží a všeobecně kazil kázeň ve třídě. Domluvy a tresty na něj neměly žádný dopad. Otec na chlapce noc nedohlížel a občas jej potrestal bitím, zatímco matka mladistvého před otcem chránila a tajila darebnosti, které prováděl. František P., narozený 1. 1. 1919, vyrůstal s rodiči a 5 sourozenci. Po vchození školy v roce 1932 byl zaměstnán právě na dvoře Aloise Kašpara, kterému v osudný den vozil štěrk.

S ohledem na věk obžalovaného a na fakt, že si dle soudu nemohl být vědom následků svého opomenutí, byl vynesena 12. září 1934 osvobozující rozsudek, který jej viny za úmrtí bratra zprostil.¹⁶⁰

3.6.1.2. Jiří F. (16 let)

8. 4. 1940 po 7. hodině ranní jel p okresní silnici ze Štítova do Blovic Jiří F. do práce. Po cestě však najel na jedenáctiletou školačku Martu B., kterou srazil k zemi, a ona silným nárazem a prudkým pádem na zem utrpěla zlomeninu klíční kosti a další povrchová zranění. K nehodě došlo tak, že skupina čtyř dívek šla ráno do školy po pravé straně silnice. Dvě z nich se otočily a spatřily za sebou Jiřího F. jet na kole. Křikly na Martu B., aby dala pozor, a samy uskočily vpravo. Poškozená sama však uskočila k levé straně silnice a v té chvíli do ní mladistvý vrazil. Sám při tom spadl z kola a způsobil si úraz ruky.

Podle vyšetřování jel obžalovaný na kole prudce z vrchu a před dívkami nestačil zabrzdít. Sám Jiří F. uváděl, že když viděl dívky, začal zvonit, ale dívky tvrdily, že žádný varovný zvonek neslyšely. Poté, co za sebou skupinka cyklistu zpozorovala, upozornila na něj i poškozenou, která však neuhnula na správnou stranu silnice, ale přesně pod projíždějící kolo, které už Jiří F. nestihl zastavit. Mladistvý uvedl, že zranění dívky způsobil nechtěl. Sám si dokonce při srážce zlomil pravou ruku.

Jiří F. byl 10. 6. 1940 shledán vinným z provinění proti bezpečnosti života a byl odsouzen k trestu zavření na tři dny s podmíněným odkladem na dobu jednoho roku.¹⁶¹

3.6.1.3. František H. (17 let)

František H. byl obviněn z toho, že 29. 8. 1940 v 18.15 jel na kole po Karlovarské třídě v Plzni směrem od Lochotína po pravé straně vozovky a srazil čtyřiasedmšátiletou Marii Šandovou, kterou zachytil kolem a povalil na zem, když šikmo přecházela přes jízdní dráhu. Mladistvý spadl z kola, ale sám se nezranil. Sražená utrpěla tržnou ránu v délce

¹⁶⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 33/34

¹⁶¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 27, ML 18/40

4 cm na levé ruce, měla vykloubené levé rameno a pohmožděnou pravou nohu. Lékař zranění vyhodnotil jako těžké a ponechal ji v nemocnici.

Obžalovaný udal, že jel na kole za kamarádem, když v tom se paní rozběhla a naběhla na jeho přední kolo. Vyšetřující ve spise uvedl, že se jednalo jak o neopatrnou jízdu mladistvého, tak o neopatrné přecházení silnice poškozenou. František H. dále uváděl, že jel mírnou rychlostí po správné straně vozovky, dával výstražné znamení zvonkem, následně i křičel, aby na sebe upozornil, ale pí Šandová přesto udělala krok vpřed, pak zpátky a zase vpřed, díky čemuž nakonec ke srážce s kolem došlo. Sama poškozená uvedla do protokolu, že přecházela rychle a vidí i slyší dobře.

Rozsudek ze dne 20. 1. 1941 mladistvého zprostil obžaloby. Poškozená byla s náhradou škody odkázána na právo soukromé. Soud konstatoval, že sama jako chodec nevěnovala vozovce náležitou pozornost a dbalost, neboť jinak by musela naprosto určitě oba cyklisty vidět. Obviněný správně předpokládal, že kdyby stála poškozená na kolejích a oba mladíky na kolech viděla, na refýži počká, až přejedou. Úraz si tak pí Šandová způsobila sama a naopak ohrozila bezpečnost obviněného Františka H. Soud dále také konstatoval, že její výpověď byla nevěrohodná, když prohlásila, že neslyšela zvonek, ale že špatně odhadla možnost za prvním cyklistou rychle a bezpečně přejít vozovku.¹⁶²

3.6.1.4. Josef Č. (17 let)

Podle obžaloby měl jet Josef Č. dne 8. 6. 1941 na kole po silnici od Plzně směrem k Rokycanům společně s dalšími asi 25 až 30 cyklisty, kteří se vraceli z pouťové slavnosti v Dýšíně. Josef Č. však nejel podle silničních předpisů po pravé straně silnice, nýbrž středem a částečně po její levé straně. Za ním jel stejně dvaadvacetiletý Jaroslav Živný. V místech kde měla silnice prudký spád, jel Živný za mladistvým tak prudce, že do něj v jízdě vrazil tak, že oba ze svých kol spadli za zem. Následkem pádu utrpěl Jaroslav Živný otřes mozku a zlomení spodiny lebeční, kterým následující den podlehl. Dle vyšetřovacího spisu měl na tomto smrtelném zranění vinu jak sám Jaroslav Živný, tak i vyšetřovaný mladistvý, protože se oba na silnici nechovali tak, jak vyžadovali silniční předpisy. Součástí spisu byl i náčrtek¹⁶³ místa nehody.

Po výslechu svědků místa nehody byl Josef Č. rozsudkem zproštěn veškeré viny, neboť nehoda se stala neopatrnou jízdou na kole, které se dopustil sám zemřelý.¹⁶⁴

¹⁶² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 80/40

¹⁶³ Příloha č. 7

¹⁶⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 60/41

3.6.1.5. Shrnutí

Nehod zaviněných cyklisty je mezi vyšetřovanými případy poměrně hodně. Osobně bych četnost přirovnala k dnešním autonehodám zapříčiněnými mladými řidiči mezi 18. a 25. rokem. Trestních spisů, které se zabývaly tím, jestli nehodu zapříčinil cyklista nebo chodec je opravdu velké množství. Nelze říci, kdo z nich způsoboval nehodu častěji. Objevovaly se úrazy způsobené vysokou a nepřiměřenou rychlostí cyklisty, ale také případy, kdy nehodu zavinil chodec svým neopatrným počínáním.

Mladiství obvinění z tohoto druhu trestné činnosti se ničím nelišili od svých vrstevníků. Pocházeli spíše z lepších poměrů. Kolo používali především při cestách do školy, zaměstnání nebo přímo při jeho výkonu. Většina těchto nehod pak končila odřeninami, v horším případě zlomeninami. Zraněný pak případ hlásil především proto, že chtěl nahradit škody vzniklé v době, kdy nemohl vykonávat zaměstnání. Smrtný úraz cyklisty popsany v trestním řízení proti Josefu Č. pak byl velmi neobvyklý, a to nejen tím, že se nehoda stala neopatrnou jízdou zemřelého. Celkem fond obsahuje pouze několik málo případů, kdy oběť stět s jízdním kolem zaplatila životem. Ve většině těchto případů byl na vině opravdu cyklista, který například jel po špatné straně silnice nebo jel v nepřehledných místech nepřiměřeně. I za takovou nehodu si však většina obviněných vyslechla rozsudek s podmíněčným odkladem.

3.6.2. Postřelení

3.6.2.1. Jaromír H. a Václav Š. (oba 14 let)

Dne 13. 5. 1935 okolo 14.45 se společně bavila skupina školáků tím, že Jaromír H. chtěl v lese v Doubí střelit do králíčí díry v zemi, aby vyplašil dva králíky. Ze zbraně ale nevyšla rána. Znovu tedy natáhl kohoutek pistole a držel ji při tom tak, že byla namířena proti Miloslavu Jánskému, ležícímu naproti Jaromíru H. na svahu přibližně ve vzdálenosti jednoho metru (součástí spisu byla i fotografie rozmístění chlapců na místě).¹⁶⁵ V danou chvíli se však kohoutek vysmekl, vyšla rána a zasáhla ležícího Jánského do pravé strany prsou. Ten vyskočil, udělal asi dva kroky a zhroutil se, přičemž si držel ruce na prsou. Po pěti minutách zemřel. Chlapci se nejdříve rozutekli, ale když zjistili, co se stalo, informovali rodiče mrtvého. Ti převezli zastřeleného syna povozem domů do bytu a vyrozuměli četnickou stanici a lékaře. Lékař už jen konstatoval smrt vykrvácením do plic.

---

¹⁶⁵ Příloha č. 8

Při vyšetřování vyšlo najevo, že použitá flobertková pistole ráže 6 mm byla majetkem školáka Václava Š., který ji koupil s 10 náboji asi 14 dní před událostí od obchodníka v Kožlanech. Po tragické události Václav Š. ve strachu pistoli zahodil asi 1 km od místa činu do křoví, kde byla později opravdu nalezena. Výsledky všech zúčastněných chlapců se téměř dokonale shodovaly. Soud si také nechal vypracovat posudky o pověsti jednotlivých mladíků. Jaroslav H. byl popsán jako nedostatečně prospívající žák, zaostávající za ostatními, ovšem bez sklonů ke lhaní nebo vyhledávání konfliktů. Pouze k napomínání se choval lhostejně.

Za provinění proti bezpečnosti života byli nakonec odsouzeni jak majitel flobertky Václav Š., tak střelec Jaromír H. 18. 12. 1935 k trestu zavření v trvání 1 měsíce a k náhradě nákladů trestního řízení. Oběma mladíkům byl povolen odklad trestu na zkušební dobu 1 roku.¹⁶⁶

3.6.2.2. Jaroslav V. (15 let)

Všeobecná nemocnice oznámila na policejní stanici, že k nim byl převezen čtrnáctiletý Karel Němeček, který byl střelen flobertkou do hlavy a na následky zranění zemřel 21. 10. 1939. Ze zprávy četnické stanice v Nepomuku vyplývá, že zranění Karlu Němečkovi způsobil Jaroslav V., narozený 29. 7. 1924 v Kramolíně.

Celá událost se měla odehrát 25. 5. 1939, kdy zemřelý pásl krávy na obecných pastvinách. K večeru k němu a dalším chlapcům přišel obviněný a ukazoval jim flobertku, kterou odcizil doma. Při ukazování pistole ostatním chlapcům s ní manipuloval neopatrně, hrubě a nedbale, díky čemuž z ní vyšla rána, která zasáhla Karla Němečka nad levé oko. Zranění, jak se později ukázalo, bylo smrtelné.

Při šetření bylo zjištěno, že mladistvý pistoli našel na zahradě hostince v Kramolíně. Chtěl se s ní pochlubit ostatním. Jak sám uvedl, nevěděl, že pistol je nabitá. Výsledky všech chlapců z místa činu se shodují v tom, že střelcem byl právě obžalovaný a oběť střelil ze vzdálenosti asi dvou metrů.

Mladistvý byl odsouzen k trestu zavření v trvání šesti týdnů s podmíněným odkladem na dva roky a k dání po ochranný dozor. Opatrovníkem byl soudem určen jeho otec.¹⁶⁷

---

¹⁶⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 10, ML 26/35

¹⁶⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 26, ML 72/39

3.6.2.3. Václav S. (15 let)

Strážmistr Josef Konák četnické stanici oznámil, že kovářský dělník Václav S., zastřelil 9. 8. 1941 třicetiletého Karla Kuličku puškou kováře Augustina Ulricha. O případu bylo dle spisu neprodleně informováno gestapo a kriminální policie a ihned započalo rozsáhlé vyšetřování za přítomnosti vedení četnické stanice, soudních znalců a lékařů. K samotnému skutku došlo tak, že mladistvý našel v dílně svého zaměstnavatele Ulricha ukrytou pušku, která byla schována pod ponkem. V té době byl na návštěvě v dílně Karel Kulička, kterému se chtěl mladík pochlubit a pušku mu ukázat. Vzal ji do ruky, zavolal na Kuličku a při slově: „Hele!“ namířil a stiskl spoušť. Puška vystřelila a zasáhla Kuličku ze vzdálenosti 1,5 metru do hlavy. Ten na místě zemřel.

Z vyšetřování vyplývá, že se jednalo o loveckou zbraň, přesněji brokovnici ráže 16 mm, která byla v době nehody nabitá, o čemž však mladistvý nevěděl, ale ani se o tom před jejím použitím nepřesvědčil. Na Václava Š. byla uvalena vyšetřovací vazba. Kromě ohledání místa činu, jehož součástí byly i fotografie,¹⁶⁸ byla provedena také pitva zemřelého. Součástí spisu byly i broky vyjmuté z oběti.¹⁶⁹ Sám obviněný se hájil tím, že netušil, že je puška nabitá, a v žádném případě nechtěl Karla Kuličku jakkoli zranit, natož zabít. Měl s ním velmi dobrý vztah. Dokonce se jednalo o jeho příbuzného.

10. 9. 1941 byl Václav S. uznán vinným z neúmyslného zabití s odůvodněním, že svým jednáním způsobil smrt Kuličky a byl dosouzen k trestu zavření na 2 měsíce s podmíněným odkladem na 3 roky.¹⁷⁰

3.6.2.4. Rudolf Š. (15 let)

Dne 27. 2. 1937 v 16 hodin bylo oznámeno na četnickou stanici, že byl do městské nemocnice v Plzni převezen a hospitalizován zde třináctiletý Miloslav K., kterému bylo ve Chvojkových lomech mezi Koterovskou a Lobezkou ulicí prakem vystřeleno oko. Mladistvý Rudolf Š. byl předveden na stanici kolem 17 hodiny, kde s ním byl veden výslech, při kterém vinu na zranění Miloslava K. popřel. Udal, že toho dne šel s kamarádem Jaroslavem H. a ještě několika dalšími chlapci do Chvojkova lomu, kde vždy hrají fotbal. Když však přicházeli k Chvojkově vile, stál tam Miloslav K. a ořezával si vidlici na prak. Několik z chlapců, kteří s Rudolfem Š. šli, Miloslavovi K. vidlici odebrali, načež on je začal ohrožovat nožem, který držel v ruce. Nůž mu následně odebral Jaroslav

---

¹⁶⁸ Příloha č. 9, 10 a 11

¹⁶⁹ Příloha č. 12

¹⁷⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 71/41

H., ale protože Miloslav K. začal brečet, vrátil mu jej. Cestou k lomu však Miloslav K. skupinku chlapců předběhl, něco sdělil svým kamarádům, kteří se již v lomu nacházeli, načež ti začali na skupinku střílet z praků a házet kameny. Mladíci kolem Rudolfa Š. udali, že se chtěli bránit, a proto střelbu kameny opětovali. Během této přestřelky byl Miloslav K. zasažen do oka.

Při výslechu obviněný popřel, že by mladíka střelil on. Přiznal, že prak u sebe měl, ale měl z něj jen dvakrát vystřelit. Jaroslav H. uváděl, že obviněný sice proti chlapcům prakem střílel, ale v místech, kde bylo Miloslavovi K. oko vystřeleno, již nebyl, jelikož uprchl do přilehlé ulice. Gabriel L. naopak sdělil, že po výstřelu obviněného se zraněný ihned chytil za oko. Současně udal, že nikdo jiný v blízkosti tehdy prakem nestřílel, a tudíž může říci zcela bezpečně, že konkrétní ránu z praku vystřelil obžalovaný. Totéž při výslechu uvedli i další tři chlapci.

Zraněného v nemocnici ošetřoval primář MUDr. Vašek, který shledal, že Miloslav K. má rozseknutou rohovku a bělmo oka. Uznal zranění za těžké a mladíka ponechal v nemocnici. Sám zraněný udal, že toho dne bylo mezi Lobežskou a Táborskou ulicí asi 40 hochů, kteří proti sobě hráli válku a na vzdálenost 20 metrů po sobě házeli kameny. Někteří u sebe měli i gumové praky, z nichž stříleli. Sám uznal, že proti útočícím hochům házel kamení také.

V důsledku těchto událostí došlo k těžkému ublížení na těle spojeném s trvalým oslabením zraku. Rudolf Š. byl shledán vinným a odsouzen k trestu zavření v trvání jednoho měsíce a k náhradě nákladů trestního řízení. Soud usoudil, že se jednalo o dětskou válku, tedy o hru, v níž, jak svědci uvedli, střílela z praků většina ze zúčastněných chlapců. Současně však uznal, že obžalovaný vzhledem ke svému věku mohl vědět, že jedná krajně neopatrně a že ohrožuje zdraví ostatní. I přesto byl mladistvému povolen podmíněný odklad výkonu trestu na zkušební dobu jednoho roku a byl mu nařízen ochranný dozor, který měl obstarávat jeho otec.¹⁷¹

3.6.2.5. Karel S. (17 let)

Obviněný Karel S., který se v době spáchání skutku učil strojním zámečnickem, našel začátkem května 1945 při ústupu německých vojsk v příkopě pohozenou automatickou pistolí s pouzdrem a náboji, kterou neodevzdal a uschoval si ji. Dne 22. 5. 1945 se v podvečerních hodinách sešel ve vsi na hrázi rybníka s několika kamarády. Ve chvíli, kdy

---

¹⁷¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 17, ML 54/37

byl pouze s jedním z nich osamocen, ukázal mu nalezenou pistoli. Kamarád se měl poté po pistoli natáhnout. Při dotyku s ní došlo k výstřelu a zasažení proti stojícího střelou do pravé poloviny hrudníku. I přes rychlou lékařskou pomoc postřelený chlapec zemřel. Mladistvý se bránil tím, že zbraním vůbec nerozumí, neví jestli se dá pistole zajistit a jsou-li v hlavní náboje. Sám celou záležitost označil za nešťastnou náhodu, protože kamarád prý při snaze sáhnout po pistoli zavadil o spoušť. Nakonec byl mladistvý odsouzen k trestu zavření na 10 dnů s podmíněným odkladem na zkušební dobu 2 let a byl mu ustanoven ochranný dozor.¹⁷²

3.6.2.6. Shrnutí

Případy postřelení se v průběhu let začaly objevovat převážně v době před koncem 2. světové války a především po jejím skončení. Tehdy odhozené zbraně mládež nacházela častěji a bohužel s nimi dle informací ze spisů zacházela velmi lehkovážně. Většina těchto případů pak končila smrtí některého ze zúčastněných. Typickou ukázkou tohoto druhu trestné činnosti je výše uvedený případ sedmnáctiletého Karla S. Případ čtrnáctiletých chlapců Jaromíra H. a Václava Š. poté ukazuje, jaké nehody se stávaly před válkou samotnou. Někdo ze skupiny chlapců našel flobertku, chtěl ji ukázat ostatním a vinou špatné manipulace došlo k úrazu.

Mladiství, kteří měli podíl na úrazech či úmrtích způsobených palnou zbraní, pak většinou opět pocházeli z horších poměrů. Škola je hodnotila minimálně jako zlobivé a neposlušné žáky, kteří odmlouvají autoritám a z uložených trestů si nic nedělají. Místní četnická stanice také do spisů často uváděla, že se jednalo o osoby z horších sociálních podmínek – částečné sirotky, děti alkoholiků nebo děti poměrně chudých rodičů.

Trestních spisů, které prošetřovaly úraz způsobený prakem, pak bylo podstatně méně, než úrazů způsobených pistolí, přesto se jednalo o nezanedbatelné množství. Všechny případy měly stejný průběh. Skupina dětí si buď nešikovně hrála nebo se dostala do sporu, který účastníci řešili právě střelbou prakem. Nejčastější byl právě uvedený úraz oka. Prak jako takový pak mnohem častěji mládež používala k poškozování věcí. Takovýto případ je popsán blíže v kapitole Ostatní.

---

¹⁷² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 49, ML 52/45

3.6.3. Ostatní

3.6.3.1. František S. (17 let)

Dne 31. 3. 1935 se hrálo přátelské sportovní utkání ve fotbale mezi Semošicemi a Meclovem. Ve druhé polovině zápasu byla hráči Janu M. ze Semošic spoluhráčem přeražena pravá noha nad kotníkem. Mladík po zranění upadl a zůstal ležet. Poté byl odnesen svými spoluhráči do hostince a byl k němu přivolán lékař, který mu poskytl první pomoc a doporučil hospitalizaci v nemocnici v Hradci.

Celá událost se stala tak, že Jan M. chtěl při zápase odkopnout míč do meclovské branky, ale střetl se zde se soupeři tak, že současně kopl každý z nich do míče. Při této potyčce byl některým z hráčů mladík kopnut a tím mu vznikl daný úraz. Sám poraněný udal, že nemůže označit pachatele, který mu poranění způsobil, ale že se domnívá, že jím byl František S. Přestože zápasu přihlíželo několik svědků, všichni popisovali událost stejně a nikdo nedokázal určit osobu, která Janu M. přerazila holení a lýtkovou kost. Všichni se také shodli na tom, že oba sportovní kluby spolu již v roce 1934 sehrály jeden přátelský zápas, v němž Semošice prohrály, a proto byla při nynějším zápase hra hrubší.

S ohledem na fakt, že zranění bylo několika svědky přisouzeno zápalu hry a že obviněný František S. sám udal, že po celou hru nebyl u místa, kde se nehoda stala, byl mladistvý soudem obžaloby zproštěn.¹⁷³

3.6.3.2. Vladimír Š. (16 let)

Vladimír Š., narozený 10. 4. 1922 v Blovicích, byl obviněn z těžkého ublížení na zdraví, které se uskutečnilo 27. 11. 1938 na zbořeništi obecní cihelny v Blovicích. Těžké poškození na těle bylo provedeno dvanáctiletému Stanislavu D. úlomkem z cihly a to konkrétně tak, že mu byla zlomena nosní kůstka.¹⁷⁴

Vše začalo odpoledne téhož dne, kdy spolu nejdříve chlapci hráli kopanou. Přitom mezi nimi propukla hádka, při které Stanislav D. obviněnému vyčítal, že kopanou hrát neumí a že je „chromý pacičkář“.¹⁷⁵ Spis hovoří následovně: „*Vladislav Š., který je mrzákem, popudil se tímto výrokem Stanislava D. tak daleko, že v rozčílenosti uchopil na zbořeništi obecní cihelny úloemek cihly a touto pak udeřil do obličeje Stanislav D. Tímto úderem byly Stanislavu D. zlomeny nosní kůstky a podle nálezu všeobecné veřejné*

¹⁷³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 10, ML 29/35

¹⁷⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 23, ML 3/39

¹⁷⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 23, ML 3/39

*nemocnice v Plzni, kde jest Stanislav D. v ošetřování, utrpěl zranění těžkého rázu.*¹⁷⁶ Jako polehčující okolnost pro mladistvého byl uveden výrok jeho matky, která uvedla, že je obviněný duševně zaostalý. Oznámení na četnickou stanici učinil otec poškozeného.¹⁷⁷

Posudek školy o obviněném také uvádí, že byl důsledně neposlušný, lhal, poškozoval školní věci, ohrožoval spolužáky nastražováním hřebíčků na sedadla, nerozvázně se choval k učitelům, namazal kliku u třídy škrobem, rušil kázeň ve škole, pohvizdoval si při vyučování, neodpovídal na otázky učitelky a veškeré napomínání bylo bezvysledné. Místo kaní se po napomenutí smál a poškleboval učiteli. Co se zdravotní stránky obžalovaného týče, škola uvádí, že měl chybnou (vychýlenou) ruku i nohu. O jakou vadu se však blíže jednalo ze spisu vyčíst nelze.¹⁷⁸

Mladistvý byl za svůj čin odsouzen k trestu zavření v délce trvání jednoho měsíce a k plné náhradě nákladů trestního řízení. Zkušební doba byla stanovena na dva roky.¹⁷⁹

3.6.3.3. Václav D. (17 let)

Ze spisové dokumentace tohoto případu vyplývá, že Václav D. 17. 7. 1938 způsobil Stanislavu R. ublížení na těle tím, že mu ve rvačce vyrazil levé oko. Příklad byl četnické stanici telefonicky oznámen veřejnou nemocnicí v Plzni, kam byl zraněný převezen záchrannou stanicí Červeného kříže.

Z výpovědí jednotlivých aktérů vyplývá, že se oba mladíci setkali po 22. hodině. Stanislav R. byl ve společnosti dalších dvou kamarádů a na Václava D. pokřikoval a urážel jej. Chtěl po něm cigaretu. Poté, co ji obdržel, vyhrožoval mu a následně se na něj s ostatními vrhl a začal jej tlouct. Postupně se dostali až před dům, kde obžalovaný bydlel. Ten chtěl otevřít dveře klíči, které držel v ruce. Ve rvačce však rukou s klíči udeřil Stanislava R. do obličeje tak, že jen zasáhl klíči právě do levého oka, a ten po několika málo okamžicích upadl do bezvědomí. Mezitím se podařilo Václavu D. odemknout a rychle za sebou zavřít vchodové dveře.

Při vyšetřování události četnictvo i státní zastupitelstvo došlo k závěru, že ze strany obžalovaného nešlo o udánlivou obranu (sebeobranu) proti bezprávnímu útoku, nýbrž o rvačku mezi obviněným a Stanislavem R., díky čemuž bylo nesporné, že mladistvý jednal v nepřátelském úmyslu. Soud mládeže vynesl rozsudek, jímž byl Václav D. uznán vinným z toho, že jednal sice ne v úmyslu Stanislava R. usmrtit, ale v úmyslu

¹⁷⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 23, ML 3/39

¹⁷⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 23, ML 3/39

¹⁷⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 23, ML 3/39

¹⁷⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 23, ML 3/39

ne přátelském, ze kterého vzešlo těžké ublížení na těle a následná ztráta oka. Byl mu uložen trest zavření v trvání tří měsíců a nařízený ochranný dozor ve vlastní rodině. Na odsouzení mladistvého se však vztahovala amnestie ze 7. 10. 1938, kterou byl celý skutek prominut.¹⁸⁰

3.6.3.4. Ferdinand K. (17 let)

6. 1. 1940 oznámil na četnické stanici v Plzni Arnošt Hofman, že byl bezdůvodně napaden na záchodě lidového domu v Plzni na Karlově při taneční zábavě. Jako útočníka uvedl Ferdinanda K., kovosoustružníka narozeného 10. 1. 1922 ve Francii, nyní žijícího na Karlově v Plzni. Ten jej měl zbít na WC tak, že díky zranění v obličeji byl napadený 20 dní v pracovní neschopnosti.

Z výpovědí všech zúčastněných vyplývá, že příčinou napadení bylo to, že Arnošt Hofman šel na zábavě tančit s Libuší K., dívkou obžalovaného, bez toho, aniž si vyžádal jeho svolení. Podle Ferdinanda K. napadený věděl, že má s dívkou vážnou známost a vyzvání k tanci provedl v době, kdy ten u stolu nebyl přítomen. Napadení proběhlo tak, že obžalovaný Arnošta Hofmana nejméně dvakrát udeřil do obličeje tak, že upadl na zem, tahal jej za vlasy po záchodku a způsobil mu přeražení levé lící kosti. Napadl jej i přes to, že se mu prý Hofman na záchodě omluvil a slíbil mu, že bez jeho dovolení pro jeho děvče již nepřijde. Sám Ferdinand K. uvedl, že byl tak rozčilen, že se neovládl a Hofmana zbil.

Právě pro provinění z těžkého ublížení na těle byl mladistvý odsouzen 27. 3. 1940 k trestu zavření na 14 dnů s podmíněným odkladem na 2 roky. Poškozený byl odkázán s vymáháním škody ve výši 8000 Kč na soukromé právo. Na konci spisu je uvedena informace, že Ferdinand K. dne 12. 10. 1940 spáchal sebevraždu skokem z mostu pod rychlovlak.¹⁸¹

3.6.3.5. Ladislav H. (15 let)

17. 9. 1940 kolem 18. hodiny si hrálo několik žáků na hřišti S. K. Čistá v Čisté u Rakovníka. Mezi žáky byli také devítiletý František F. a obviněný Ladislav H. Ten měl v rámci hry ležet na zádech na zemi s pokrčenýma nohama, na které si mu střídavě sedali menší žáci a on je vymrštěním nohou vyhazoval do výše. Stejně se nechával vymršťovat i František F., kterému se hra velmi líbila, a nechal se takto vyhodit hned několikrát. Při jednom z vyhození dokonce nadšeně volal na ostatní chlapce, že padá k zemi jako kluzák.

¹⁸⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 21, ML 78/38

¹⁸¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 27, ML 11/40

Po posledním dopadu k zemi se však dal do pláče a držel si pravou ruku. Po kontrole lékařem bylo zjištěno, že má zlomeninu kosti nadloktí pravé ruky. Ladislav H. byl následně obviněn z toho, že svou nedbalostí při hře úraz Františka F. zavinil.

Mladistvý se hájit tím, že si s ostatními chlapci takto hrál celé odpoledne a že jej nenapadlo, že by tento způsob hry mohl jakkoli ohrozit kohokoliv z nich. Soud po vyšetření celého případu zprostil obžalovaného vinny s tím, že nešlo prokázat, zda úraz nastal v rámci hry, nebo byl způsoben tím, že při letu chlapec rozmáchl poněkud více rukou a poté na ní dopadl. Nebylo možné ani dokázat, že při normálním postupu této hry by se mohl obviněný domnívat, že ohrožuje bezpečnost ostatních, protože se jednalo o hru, kterou děti zpravidla hrály i častokrát před tím bez sebemenšího úrazu kohokoli z nich. Celá událost pak byla vyhodnocena jako nešťastná náhoda.¹⁸²

3.6.3.6. Marie K. (17 let)

Sedmnáctiletá Marie K. porodila 29. 1. 1941 nemanželské dítě ve Všeradicích, kde sloužila. Syn, který se narodil živý však v důsledku nedostatečné péče po narození zemřel. Na místě bylo provedeno rozsáhlé šetření, do kterého se mimo soudních znalců a četníků zapojili i lékaři. Bylo zjištěno, že se jednalo o první porod mladistvé, která se na něj však řádně nepřipravila a své těhotenství tajila. Syna porodila na záchodě, přičemž dítě spadlo do nádoby s lejny. Obviněná při porodu a poté upadala střídavě do bezvědomí a své jednání plně neovládala. Poté byla několik dní hospitalizována v nemocnici.

Ve výpovědi Marie K. nejprve uvedla, že otcem dítěte je její vlastní bratr František K. a že s ním předtím 3x souložila doma v Nových Dvorech. Bratr soulož popřel a řekl, že jej za otce označila ze vzteku, protože na ni žaloval matce. Dále vypověděl, že jeho sestra chodila s jistým Janem Fouskem ze Všeradic. To obžalovaná při opakovaném výslechu potvrdila. Uvedla také, že dítě bylo právě jeho, ale že ji navedl k tomu, aby to nikde neříkala, neboť by byl doma bit, že jí za to dá peníze a poté si ji vezme.

Celé vyšetřování bylo složité. Byly při něm vyslechnuty všechny osoby vyskytující se v okolí jmenované. Výpověď otce dítěte ve spisu uvedena není. Součástí vyšetřování byl i plánek domu, v němž mladistvá sloužila a následně i porodila.¹⁸³

S ohledem na zdravotní stav vyšetřované, která při porodu nebyla plně při smyslech a trpěla střídavým pomínutím smyslů, přičemž u ní bylo zjištěno také dlouhodobé porušení

¹⁸² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 30, ML 91/40

¹⁸³ Příloha č. 13

smyslů, její jednání bylo vyhodnoceno jako neúmyslné a tudíž byla rozsudkem ze dne 26. 1. 1942 zproštěna viny.¹⁸⁴

3.6.3.7. Miroslava K. (17 let)

Dne 20. 9. 1941 v 16 hodin byla do všeobecné nemocnice v Plzni převezena Alexandra V., narozená 10. 9. 1939. Lékař u ní konstatoval zlomeninu spodiny lebeční, krvácení do mozku a zlomeninu pravé lopatky. V 16.45 hodin bohužel zraněním podlehla. Otec dívky odešel kolem 15. hodiny z domova a v bytě nechal dvouletou dceru s obviněnou, která v rodině pracovala jako služebná. Jak vyplynulo z provedeného šetření četníky, mladistvá myla nádobí a malá Alexandra V. si hrála u stolu. Celou dobu spolu hovořily, ale najednou přestala dívka odpovídat. Miroslava K. se ohlédla a nikde ji neviděla. Podívala se tedy z okna a uviděla ji ležet venku na betonové dlažbě. Okamžitě ji přinesla domů a zavolala doktora. Okno do dvora bylo v kritické době otevřené a stál u něj stůl s židlí. Dívka se pravděpodobně chtěla podívat na drůbež z okna, vylezla na židli, vyklonila se a při tom vypadla z okna ve výšce 7 metrů nad zemí. Obviněná při výslechu vypověděla, že v danou chvíli byla k malé otočena zády, protože byla u kamen. Na svou obranu uvedla, že Alexandra V. již dříve u okna stála a házela na dvůr zrní slepicím a rám okna jí sahal do výše prsou.

Rozsudek z 30. 12. 1941 uznal Miroslavu K. vinnou z toho, že se dopustila jednání, díky kterému byla způsobena smrt Alexandry V. Byla odsouzena k trestu zavření v trvání jednoho měsíce s podmíněným odkladem na zkušební dobu jednoho roku. Soud rozsudek zdůvodnil tím, že mladistvá nedbala všech pravidel opatrnosti a musela předpokládat, že dítě se rozhoduje okamžitě bez úvahy, a tudíž když nechala otevřené okno, měla být stále na blízku, aby mohla zamezit hrozícímu nebezpečí. Státní zastupitelství podalo odvolání a Vrchní soud následně prodloužil podmíněný odklad trestu na tři roky.¹⁸⁵

3.6.3.8. Shrnutí

Výše uvedené případy ublížení na zdraví jsou příkladem toho, co obsahovaly další trestní spisy. Jednalo se především o nehody, kterým šlo předejít větší opatrností. Pachatelé těchto skutků nebyli ničím odlišní od svých vrstevníků. Jinou skupinou poté bylo ublížení na zdraví v důsledku napadení či přímo rvačky. Tam se většinou jednalo o mládež problematičtější. Výjimkou z toho je pak případ sedmnáctiletého Václava D., kterého škola

¹⁸⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 32, ML 1/41

¹⁸⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 34, ML 86/41

hodnotila jako poměrně slušného žáka bez větších problémů a z dobrého rodinného zázemí, zatímco zraněný měl ve svém okolí pověst poněkud horší. Zde však situace vyústila v to, co bychom možná nazvali nepřiměřenou obranou a byla vyhodnocena právě jako rvačka, kdy obviněný jednal proti zraněnému v nepřátelském úmyslu.

Další skupinou obviněných byli mladiství, kteří dostatečně neohlídali jim svěřené dítě. Nejčastěji se jednalo o sourozence, méně často o děti zaměstnavatelů. Většinou vše skončilo úrazem dítěte a celý proces vznikl hlavně za účelem získání částky vynaložené na lékařské ošetření. Případy sedmnáctileté Miroslavy K. a patnáctiletého Františka P. však ukazují, že některé z nešťastných náhod bohužel končily i smrtí dítěte. Mladiství, kteří byli obviněni z tohoto trestného činu, byli školou hodnoceni dobře. Ve výjimečných případech byla uvedena informace o tom, že dotyčný byl trochu lehkovážný.

3.7. Ostatní

3.7.1. Antonín V. (13 let)

Dne 7. 6. 1932 zjistil strážmistr Konrád Schimana ve vesnici Trnová při služební obchůzce společně s obecním starostou Josefem Urbanem, že si Antonín V. zřídil ve svém bytě u rodičů přijímací radiovou stanicí. K ní přechovával ještě jeden malý krystalový radioaparát. Na to však neměl patřičná povolení. Radioaparát se dvěma sluchátky a anténou mladistvý dobrovolně vydal.

Při výslechu uvedl, že krystalový radioaparát zakoupil na podzim roku 1931 a až do dne přistižení ho měl zapojen asi čtyřikrát. Hraní na něm mělo být jen zkušební. Antonín V. sděloval, že nevěděl o povinnosti získání povolení pro používání rádia ani o placení měsíčních koncesních poplatků. Hájil se také tím, že hned jak byl na věc četnictvem upozorněn, chtěl jet vyřídit potřebné věci na poštu, ovšem poplatek nemohl uhradit, protože mu mistr nevyplácel mzdu.

V trestním spisu je uvedeno, že Antonín V. byl klempířským učněm, narozeným 6. 6. 1919 v Trnové. Ve škole prospíval průměrně známkou 3. Učitel uvedl, že díky své pohodlnosti či přímo lenosti ani nemohl mít prospěch lepší. Kromě zhoršeného stupně z mravů ve 4. třídě neměl žádné kázeňské problémy.

Spis mimo informace o zabavení radia neuvádí, zda byl Antonínu V. za přestupek vystaven nějaký trest, či zda bylo od trestu nebo samotného stíhání upuštěno.¹⁸⁶

---

¹⁸⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 3, ML 44/32

3.7.2. Emil S. (17 let)

Emil S. byl syn válečného invalidy, který v Plasích vedl obchod s pánskou a dámskou konfekcí. Navštěvoval 5 tříd obecné školy v Ledvicích. Poté se učil mlynářem ve Spáleném Poříčí.

Mladistvý přestoupil trestní zákon tím, že dne 7. září 1931 kolem 11. hodiny zesměšnil Krista, a to na poli u Vysoké Libyně, kde vytrhl z řepy strašáka a upevnil jej na kříž stojící 10 kroků od státní silnice. Spodní konec strašáka vsunul za Kristovo tělo, které na kříži obrátil hlavou k zemi a opřel ho o železný kříž, na kterém byl Kristus upevněn šroubem. Činem sice nevznikla žádná majetková škoda, ale vzbudilo to značné pohoršení mezi příslušníky římsko-katolické církve.

Oznámení o trestném činu podal dne 9. září rolník, který byl majitelem kříže, a udal, že pachatelem byl neznámý jinoch. Chlapce viděl řezník, který v osudný okamžik projížděl kolem na voze. Seskočil dolů a chtěl pachatele zadržet, ten ale rychle skočil na projíždějící vůz mezi česáče chmele. Ani kočí ani ostatní česáči neprozradili, kdo čin provedl, a řezník neviděl pachatele z blízka, tudíž jej mezi ostatními nerozeznal. Při výslechu osob jedoucích na voze přiznal zednický učeň Jaroslav Ulman z Kožlan, kdo strašáka z pole upevnil na kříž. Uvedl, že na voze s česáči jeli také oba rodiče obžalovaného a schovali jej poté mezi sebe.

Sám Emil S. se při výslechu k činu doznal, uvedl ale, že není pravda, že by Krista obrátil hlavou k zemi, protože již obrácen byl. Současně udal, že nechtěl Krista na kříži zesměšnit, ani se posmívat církevnímu učení nebo některé státem zákonně uznané náboženské společnosti. Pohnutku k činu vysvětlit nedovedl.

Při vyšetřování škola uvedla, že mladistvý prospíval nevalně a opakovaně neprospěl z mluvnice a počtů, ale jeho chování bylo vždy považováno za velmi dobré, což potvrdil i jeho mlynářský mistr. S ohledem na veškeré okolnosti případu byl Emil S. právoplatně odsouzen k trestu zavření na 8 dní a dán pod ochranný dozor ve vlastní rodině.¹⁸⁷

3.7.3. Antonín H. (17 let)

Mladistvý Antonín H., praktikant zaměstnaný u elektrárenského svazu ve Stříbře, byl obviněn z rozmnožení a šíření 4 německých písní, které podněcovaly k násilné změně ústavy Československé republiky a k násilnému spojení území obývaného Němci s Třetí říší. Písně měl mladistvý rozmnožovat v hektografu v kanceláři svého nadřízeného Arnošta

---

¹⁸⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 2, ML 9/32

Wilhelma, který však uvedl, že se na rozmnožování nepodílel a vlastně o něm vůbec nevěděl. S mladistvým byl současně obviněn právě i Arnošt Wilhelm, a protože Antonín H. v době projednávání případu již dosáhl věku 18 let, vrchní soud v Praze rozhodl, že případy budou s ohledem na zkrácení jejich trvání vyšetřovány společně u Krajského soudu v Plzni.

V rozsudku byl pak Arnošt Wilhelm zproštěn obžaloby, zatímco Antonín H. byl shledán vinným a odsouzen k trestu zavření na 14 dnů a k náhradě nákladů trestního řízení. Obžalovanému pak byl povolen podmíněný odklad trestu se zkušební dobou 2 let.¹⁸⁸

3.7.4. Jaroslav Š. (14 let)

Jaroslava Š., narozeného 27. 2. 1920 ve Stupně u Rokycan a žijícího v obci Březina, škola popsala jako žáka špatného prospěchu, který dokonce dvakrát opakoval první třídu, zaostával za ostatními žáky, byl také lhavý a často byly podávány stížnosti na jeho chování, díky čemuž dostával opakovaně dvojky z mravů. Všeobecně se měl chovat neslušně, vyrušovat, urážet staré lidi, házet po nich kameny a svádět druhé k různým darebnostem. Již zde zcizoval drobné věci spolužákům, kazil je a vedl k výtržnostem. Při zjišťování rodinného zázemí bylo uvedeno, že otec horník často pil a o děti se nestaral, zatímco matka se živila jako pomocnice v domácnosti. Chlapec měl v červnu 1934 nastoupit do truhlářského učení.

Mladistvý byl obviněn z toho, že odšrouboval na železniční trati od Stupna do Radnic kladky, po nichž je veden drát pro mechanické závory. Chlapec sám však uvedl, že kladky neodcizil, pouze byl přistižen, jak se na drátech podél kolejí houpá. Traťmistr Bohuslav Čadil u výslechu udal, že zjištěné škody na trati dne 17. 3. 1934 činily 300 Kč. Jednalo se o rozbité objímky na 20 sloupcích a z každého sloupku byla odcizena obě kolečka, celkem 40 koleček. Nebylo sice způsobeno přímé ohrožení lidských životů při provozu dráhy, ale neboť nefungovala návěstidla, musely vlaky zůstat stát a odbavovaly se ruční návěstí.¹⁸⁹

Jaroslav Š. u výslechu uvedl, že téhož dne se na trati potkal se spolužáky Rudolfem K. a Karlem H., ale že kolečka na trati byla již vyrážená a on se toho dne ani žádného dne před tím rozbíjení koleček neúčastnil.

---

¹⁸⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 7, ML 5/34

¹⁸⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 22/34

Trestní řízení proti školákům nebylo přípustné s ohledem na jejich věk a povahu činu, tudíž jejich potrestání se ponechalo na Obecné škole ve Stupně.¹⁹⁰

3.7.5. Jan P. (15 let)

Jan P. se narodil 21. 1. 1917 v Poděvousích, v době spáchání činu byl řeznickým učněm a bydlel u rodičů v hospodářské usedlosti. Dle trestního spisu se měl mladistvý dopustit provinění podvodu a to tím, že křivě svědčil v soudním sporu mezi Schoberem a Rubnerovými, který vznikl nevráživostí mezi sousedy. Díky tomuto křivému svědectví prohrál rolník Schober a byl odsouzen k náhradě soudních výloh ve výši 1200 Kč.¹⁹¹

Již u soudu Schober uvedl, že svědectví Jana P. je smyšlené. U dalšího vyšetřování se k tomuto mladistvý doznal a ospravedlnil to tak, že jako jediný udržoval s Rubnerovými přátelské kontakty a nechal se od nich k nepravdivému svědectví přemluvit. Což ovšem manželé úplně popřeli. Jan P. byl za tento čin odsouzen k trestu zavření v trvání 14 dnů s podmíněným odkladem na dobu 1 roku.¹⁹²

3.7.6. Karel K. (16 let)

Mladistvý Karel K. byl obviněn ze zlomyslného poškození cizího majetku, které spáchal tím, že v měsíci září střílel prakem na elektrické vedení na trase Vrčeň-Čížkov, přičemž mohlo vzniknout ohrožení života, zdraví nebo bezpečnosti ostatním lidem.¹⁹³

Dne 4. 10. 1937 bylo nahlášeno provozním správcem z Nepomuku, že na elektrickém vedení výše uvedené trasy je rozbito 11 izolátorů v ceně 88 Kč. Celá škoda se i s montáží nových izolátorů dostala na částku 300 Kč. Rozbitím izolátorů tak byla ohrožena bezpečnost třetích osob, neboť uvolněné dráty mohly spadnout na zem a vysokým napětím způsobit těžký úraz některému z chodců. Správce provozu oznámil, že rozbití provedli místní školáci.

Na základě trestního oznámení a svědeckých výpovědí místních mladíků Josefa Č. a Miloslava H. byl obžalován z ničení majetku drah šestnáctiletý Karel K., který se nakonec k činu doznal. V měsíci září si hrál s jinými spolužáky poblíž elektrického vedení a rozbil jeden izolátor v ceně 8 Kč. Všichni školáci z Vrčeně měli praky, kterými střílely na izolátory a na elektrické vedení, přičemž jej několikrát zasáhli. Při střílení si měli také

---

¹⁹⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 22/34

¹⁹¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 39/34

¹⁹² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 8, ML 39/34

¹⁹³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 17, ML 75/37

praky půjčovat a vyměňovat mezi sebou. Celá skupina mladíků následně sváděla vinu jeden na druhého.

Mladistvý byl nakonec uznán vinným a odsouzen k trestu zavření v trvání jednoho měsíce a k náhradě nákladů trestního řízení. Současně mu však byl povolen podmíněný odklad trestu na dobu 2 let.¹⁹⁴

3.7.7. František K. (17 let)

František K. byl dne 28. července 1937 kolem 9. hodiny dopoledne přistižen při nedovoleném chytání ryb v rybníce Hvížd'alka ve Spáleném Poříčí hajným Vojtěchem Šneberkem, správcem rybníka. Při chycení mladík kladl odpor. Hajného uhodil do čela a intenzivně se bránil odvedení na pilu, kam mělo být následně přivoláno četnictvo. Tímto konáním umožnil útěk Josefu L. z Blovic, který chytal ryby společně s ním. Ten byl však nakonec zadržen také. Vojtěch Šneberk sice neutrpěl žádná viditelná zranění, ovšem pociťoval bolest. Při výslechu uvedl, že toho dne konal dohled nad vodami velkostatku, a když obcházel rybník, uviděl oba hochy, jak mají každý nahozeno udici ve vodě. Vyzval je, aby mu řekli své jméno. Protože to však odmítli, uchopil Šneberk Františka K. za límec. Ten poté co viděl, že utekl jeho společník, uhodil hajného do čela se slovy: „*Puste mě, nebo Vám rozbiju hubu, to mě neznáte, že něco vyvedu.*“¹⁹⁵ Na to se vysmekl a odběhl několik kroků, kde vzal kámen. Následně mezi nimi došlo k potyčce, které přihlížel dělník z pily, jenž přiběhl hajnému na pomoc. Při tom byl František K. zadržen, svázán řemenem a odveden na pilu, kam byli zavoláni četníci.

Mladistvý byl zatčen pro pokus krádeže ryb. Násilné jednání popřel a omlouval se tak, že neviděl u správce Šneberka služební odznak. Ten jej však měl dobře viditelný na levé straně kabátu. František K. byl pro své jednání odsouzen k trestu zavření na dobu 2 měsíců a k náhradě nákladů trestního řízení s podmíněným odkladem výkonu trestu na 2 roky. Soud měl za to, že obžalovaný následně povede řádný život, na který měl prozatím dohlížet jako ochranný dozor jeho otec.¹⁹⁶

3.7.8. Vilém J. (17 let)

Vilém J. byl studentem 7. třídy německého gymnázia, když v srpnu 1937 přestoupil zákon dovozem cizozemského tiskopisu „Filmwelt“. Dne 20. srpna 1937 se vracel

¹⁹⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 17, ML 75/37

¹⁹⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 17, ML 59/37

¹⁹⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 17, ML 59/37

společně se svým bratrem Karlem, posluchačem filosofické fakulty německé univerzity v Praze, přes pasovou kontrolní stanici v Děčíně z Německa do Československa. V jeho věcech byl nalezen brožurovaný sešit periodického časopisu „Filmwelt“, vycházejícího v Berlíně, jemuž bylo výnosem ministerstva vnitra č. 43374/5 ze dne 17. července 1933 odňato právo poštovní dopravy do Československa.

Tento výtisk časopisu byl mladistvému zabaven a zaslán úřadu za účelem dalšího šetření, zda tím případně nebyla spáchána protistátní činnost. Vilém J. čin omlouval tím, že mu nebyl znám zákaz dovozu časopisu do Československa. Při výslechu uvedl také, že o prázdninách cestoval se svým bratrem po Německu, a když v Berlíně zašli do kina, ke vstupence dostala tento časopis. *„Poněvadž si střeďám filmové časopisy a programy, chtěl jsem si také tento sešit odvést domů a neměl jsem ani tušení, že by dovoz tohoto časopisu do Československa byl zakázán.“*¹⁹⁷

Soud u přelíčení opravdu shledal, že se jednalo jen o odborný časopis zcela nezávadného obsahu a že tudíž obžalovaný nemohl tušit, že porušuje nařízení ministerstva vnitra. Mimo to soud uznal, že mladistvý si vůbec nebyl vědom nějakého přestupku či zákazu, protože při celní prohlídce nic nezatajoval a časopis ukázal sám. 23. 3. 1937 byl Vilém J. nakonec zproštěn viny.¹⁹⁸

3.7.9. Josef H. (14 let)

O Josefu H. bylo při probíhajícím vyšetřování uvedeno, že v Nových Mitrovicích, kde žije, má špatnou pověst. Od svého mládí měl provádět uličnictví a pro krádež a útisk byl četnickou stanicí vyšetřován již dříve. Dne 8. 5. 1938 okolo 11. hodiny se mladistvý potuloval v okolí silnice vedoucí z Nových Mitrovic do Spáleného Poříčí, a když viděl, že z jedné strany silnice jede automobil a z druhé motocykl s přívěsným vozíkem, postavil do jízdní dráhy před automobil otevřené nůžky hroty nahoru. Očekával, že osobní auto na nůžky najede a srazí se s motocyklem. Řidič automobilu si naštěstí všiml, že na silnici mladík něco dělá, při jízdě byl obezřetnější, a protože si nastražených nůžek všiml, místo objel.

V tu samou dobu šla po silnici čtveřice mladíků, kterým Josef H. řekl, že na silnici nastražil nůžky a že za chvíli dojde k nehodě. Tuto informaci také udali při vyšetřování na četnické stanici. Mladistvý sice nejdříve svůj čin zapíral, ale nakonec se doznal, přičemž

---

¹⁹⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 19, ML 11/38

¹⁹⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 19, ML 11/38

udával, že tímto skutkem nic zlého nemyslel. Za svůj čin byl Josef H. odsouzen k trestu zavření v trvání 3 měsíců, který byl podmíněně odložen na dobu 3 let.¹⁹⁹

3.7.10. Alfréd K. (17 let)

Alfréd K. se narodil stejně jako jeho další tři z pěti sourozenců v Německu 28. 1. 1921 českým rodičům. Vyrůstal a žil v chudých poměrech. Pracoval příležitostně jako dělník v tkalcovně nebo pomahač na silničních pracích. Právě pro nuzné poměry se rozhodl 20. 4. 1938 odejít od rodičů k matčiným příbuzným do Prahy. Před Plzní v Křimicích potkal neznámého mladíka, který jen pozdravil slovem „servus“. Alfréd K. chtěl pozdrav opětovat, a proto zvedl ruku a řekl „Heil Hitler“. Mladík poté poodešel pár kroků, ale vrátil se, dal Alfrédovi K. políček a začal česky nadávat. Po tomto incidentu šel mladistvý dál směr Plzeň a cestou se zastavil na policejní stanici, kde celou situaci vylíčil a dotazoval se, proč byl udeřen. Po tomto sdělení byl rovnou zatčen s tím, že pozdrav „Heil Hitler“ je v Československu zakázaný.

Obviněný při výslechu udal, že tento pozdrav běžně slyšel mezi sedláky v Mariánských Lázních, tudíž jej používal dál. Přiznal také členství v organizaci Hitlerjugend, ze které byl však pro svůj český původ vyloučen. Od roku 1935 byl pak členem organizace Deutsche Arbeitsfront, ve které museli být zapsáni všichni dělníci. Nebylo mu známo, že tyto organizace i pozdrav jsou v Československu zakázané. Chtěl se zde trvale usadit. Dokonce žádal Československý konzulát o zařazení do prezenční vojenské služby, zatím však odpověď neobdržel.²⁰⁰

S ohledem na fakt, že se jednalo o člena organizace Hitlerjugend, jejímž úkolem mělo být podvracet demokraticko-republikánskou formu státu, a že cestou do Plzně se mladistvý ještě živil žebrotou, odsoudil ho soud k trestu zavření na dobu 1 měsíce a k náhradě nákladů trestního řízení. Ty však byly usnesením stanoveny jako nedobytné. Podmínečný trest mladistvému nebyl povolen, ale byla do něj započítána doba pobytu ve vazbě, tudíž došlo k odpykání trestu vazbou.²⁰¹

3.7.11. Václav J. (14 let)

Ve dnech 30. a 31. 3. 1939 bylo spácháno provinění proti rušení obecného míru, a to Václavem J. a jeho kamarádek Jaroslavem K., když poškodili několik plakátů, na kterých byla výzva ke vstupu do Ochranných oddílů SS Wubeplate. Plakáty byly umístěny na

---

¹⁹⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 20, ML 54/38

²⁰⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 20, ML 40/38

²⁰¹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 20, ML 40/38

dveřích radnice a na zdi hostince ve Staňkově. Mladiství se činu dopustili tím, že poškrabali plakáty a vyškrabali obličej říšského kancléře Adolfa Hitlera. K poškrábání používali nůž a žiletku.²⁰²

Oba se k činu nakonec doznali. Při vyšetřování bylo uvedeno, že oba mladíci byli dosud dobrého chování, nebyli na ně žádné stížnosti a ani rodiče nejsou zaujati proti Německé Říši. Ze správy četnické stanice také vyplývá, že se u Jelínka projevovala částečná zaostalost. Škola jako taková proti nim následně vedla kárné řízení.²⁰³

Mladistvý Václav J. byl 9. 8. 1939 odsouzen k trestu zavření na tři dny s podmíněným odkladem na jeden rok a dán pod ochranný dozor. Ve věci však bylo podáno odvolání proti zavření a byl navrhován trest nepodmíněný. 15. 9. 1939 Vrchní soud trest zvýšil na pět dní a podmínku prodloužil na dva roky s odůvodněním, že jednání budilo veřejné pohoršení.²⁰⁴

3.7.12. František Z. (17 let) a Miroslav K. (15 let)

František Z. a Miroslav K. se dopustili nezákonného jednání, které bylo kvalifikováno jako provinění zlomyslného činu, zvláště nebezpečného tím, že dne 27. 2. 1939 v 18 hodin přistrčil František Z. hořící sirku k uzávěrce plynového vedení na osobním vagonu, čímž zavinil hoření a následnou detonaci, kterou byl vagon poškozen. Miroslav K. byl podezřelý z toho, že Františka Z. navedl k tomu, aby zapálenou sirku přiložil k uzávěrce a vyzkoušel, zda to bude hořet. K činu jako takovému došlo při návratu z Plzně vlakem, kde se oba učili instalatéry.²⁰⁵

Generální poručenství při Okresní péči o mládež v Rokynanech popsalo Františka Z. následovně: „*Otcem byl doma držen přísně, matka byla shovívavější. Hoch rád vyhledával společnost výrostků, kteří vystvárali na vsi, mezi nimiž nic pěkného neslyšel. Tato společnost mohla mít vliv na jeho chování a jistě to asi byla ona, která mařila výchovu rodinnou. Povahou byl dosti mírný, malomluvný a rodičů poslušný. Vychodil pouze dvě třídy měšťanské školy a mravně byl dosud bezúhonný.*“²⁰⁶ K Miroslavu K. se poté stejné poručenství vyjádřilo následovně: „*Výchova jeho v rodině byla dobrá. Ale vyhledával rád společnost výrostků, kde pravděpodobně uplatnit chtěl svou výbojnou a urputnou povahu. Byl také dosti drzým i vůči dospělým osobám a tropil si z nich rád žerty. Napomínání jejich*

²⁰² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 24, ML 32/39

²⁰³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 24, ML 32/39

²⁰⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 24, ML 32/39

²⁰⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 21, ML 21/38

²⁰⁶ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 21, ML 21/38

*nedbal. Rozumově jest dosti vyspělý. Rád kouří a navštěvuje taneční zábavy. Mravní zkaženost však na něm dosud patrna nebyla.*²⁰⁷

Oba byly shledáni vinnými, ovšem soud u obou upustil od uložení trestu, uložil jin důtku a potrestání přenechal jejich rodině. Povinnost uhradit náklady řízení a úhradu vzniklé škody soud stanovil jako nedobytné. Současně byli mladiství dáni pod ochranný dozor.²⁰⁸

3.7.13. Pavel K. (13-14 let)

Pavel K. se podle spisové dokumentace dopustil provinění vydíráním a podílnictvím na krádeži tím, že pod pohrůzkou vylákal na školáku Karlu H. z Radnic peněžní obnos 555 Kč. K tomu využil skutečnost, že jej viděl spolu s dalšími chlapci kouřit v lese a případ byl následně vyšetřován i ve škole. Karel H. obžalovanému řekl, že pokud to na něj neprozradí, dá mu zápisník do školy. Pavlu K. to však nestačilo a začal jej vydírat. Každý týden po něm vyžadoval částku deset, dvacet až sto korun, které vždy ukradl rodičům.

Celou věc zjistil strážmistr František Kulštejn a začal se jí zabývat. Ve vyšetřovacím spisu jsou bližší informace k dosavadnímu životu obžalovaného. „*Opatrovník z domu sociální péče v Radnicích udal, že Pavel K. byl u něho v opatrování od roku 1936 do 24. 6. 1939. Velmi rád lhal a nebyl to hodný hoch. Stalo se mu, že mu také vyhrožoval, že až doroste, že si to s ním vyrovná. Obec Radnice se o Pavla K. jako u úplně nemajetného starala, šatila jej, poskytovala mu celé zaopatření a na stravu mu platila 2,50 K denně. Jak opatrovník udal, dostával Pavel K. 3 x denně stravu a již od loňského roku pozoroval, že má mladistvý peníze, stravu si občas kupoval a kterou dostával, dával druhým strávníkům. Také se dozvěděl, že chodí k cukráři v Radnicích, kde si kupoval cukroví. Když jej pro to pozastavoval, vždy se Pavel K. vymlouval, že dostal peníze od bratra, nebo že mu je dal někdo jiný. Když pak odešel z Radnic k svému otci do Plzně a později šel do učení a z toho zběl, z dopisu, který mu jeho otec zaslal seznal, že mladistvý má v Radnicích nějakého kamaráda o kterém ví nějaké uličnictví a v důsledku toho si opatřuje peníze.*“²⁰⁹

Protože se mladistvý k soudu dobrovolně nedostavil, byl předveden četníky. Nakonec byl soudem uznán vinným z vydírání a podílnictví na krádeži, odsouzen k zavření na tři týdny se zkušební dobou dvou let.²¹⁰

²⁰⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 21, ML 21/38

²⁰⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 21, ML 21/38

²⁰⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 25 ML 52/39

²¹⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 25 ML 52/39

3.7.14. Rudolf K. (15 let)

Proti Rudolfu K. bylo vedeno vyšetřování, protože na hruškovém stromě na zastávce Dnešice vyvěsil plakát²¹¹ informující o konání taneční zábavy v hostinci Bílá růže v Dolní Lukavici dne 16. 2. 1941 v 16 hodin odpoledne.

Celý případ zjistili a vyšetřovali četníci Antonín Vomáčka a Josef Hruška, kteří si plakátu všimli při služební obchůzce. Mladistvý své jednání dle spisu omlouval tím, že na místě visel jiný plakát, který strhl a na jeho místo přibil svůj. Podle strážníků se však jednalo o místo podle tiskového zákona nepovolené.

Zpráva byla zaslána Okresnímu soudu mládeže v Plzni a zde státní zástupce dne 9. 4. 1941 trestní stíhání zastavil s odkazem na trestní zákon § 90. Bližší zdůvodnění ve spisu uvedeno není.²¹²

3.7.15. František Č. (17 let)

František Č. byl obviněn z týrání zvířat, kterého se dopustil 6. 7. 1944 tím, že nepřiměřeně a bezcitně tloukl koně, kterého vedl ke kováři. Několik svědků potvrdilo, že mladistvý jel na koni obráceně obličejem k ocasu a poté co jej kůň shodil, začal ho mladistvý bít opratí přes hlavu, záda a po zbytku těla. Přitom jej měl také kopat do nohou a do břicha. Nakonec si v kovárně vzal kladivo a několikrát s ním koně udeřil do žeber. Kolemjdoucím, kteří ho napomínali, ještě sprostě nadával a hrozil, že zbije i je.

Všechna tato svědectví však mladistvý odmítal a tvrdil, že koně, poté co ho shodil, pouze 3x uhodil opratí. Za toto konání byl František Č. odsouzen k trestu zavření na 2 měsíce s podmíněným odkladem na dobu 2 let, a protože dosavadní dozor v rodině nepostačoval k jeho nápravě, byl také nařízen ochranný dozor. Na základě amnestie prezidenta republiky ze dne 31. 7. 1945 byl mladistvý amnestován.²¹³

3.7.16. Ervin W. (16 let)

Dne 19. června 1945 byl obžalovaný zatčen z důvodu přechovávání nepovolených zbraní. V průběhu května a června měl nalézt v lese po odchodu německých vojsk automatickou pistoli s dvanácti zásobníky po 32 nábojích, 9 kartonů nábojů, jeden bubínkový revolver, jednu raketovou pistoli se sedmi raketami, jednu flobertku, 4 vojenská

---

²¹¹ Příloha č. 14

²¹² Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 31, ML 24/41

²¹³ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 48, ML 62/44

bodla a 150 puškových nábojů. Všechny zbraně se našly důkladně zakonzervovány, zabaleny a zakopány nedaleko domu jeho rodičů.

Ervin W. tvrdil, že má zbraně ukryté, protože s nimi chtěl v budoucnu lovit zvěř. Dle protokolu mu mělo při soudu přitížit, je od 10 let byl členem Hitlerjugend. Soud však rozhodl, že členství v organizaci není v tomto případě podstatné, ale za nedovolené ozbrojování byl mladistvý odsouzen k nepodmíněnému trestu zavření v trvání 6 měsíců.²¹⁴

3.7.17. František K. (14 let)

Pekařský učeň František K. byl 27. 11. 1943 v 8.30 poslán svým zaměstnavatelem mlynářem Václavem Heidrem s psím potahem, aby rozvezl chleba do Čechrova a do Březí. Na silnici poblíž celního úřadu si na saně tažené jedním psem sedl. Protože však bylo málo sněhu a pes nemohl saně utáhnout, sesedl dolů. Pes ale nechtěl dál v cestě pokračovat a saně táhnout. Mladistvý jej tedy několikrát udeřil a asi dvakrát kopl do zadní části. Toto jeho chování bylo nahlášeno a vyšetřováno. Za týrání psa byl František K. odsouzen k trestu zavření v trvání 10 dnů s podmíněným odkladem na zkušební dobou 2 let.²¹⁵

3.7.18. Evžen K. (17 let)

Student průmyslové školy ohrozil obranu republiky tím, že dne 11. června 1947 při vyhlídkovém letu v Plzni zhotovil bez úředního povolení fotografie²¹⁶ některých zařízení na obranu republiky. Mezi jinými zhotovil snímky civilního letiště Plzeň, vojenského objektu v Borském lese, Borské trestnice a vojenských objektů při silnici z Plzně na Nepomuk a mostů přes řeku Radbuzu v Plzni. Tento čin zjistil pilot letadla Jaroslav Novák, který při řízení letadla viděl, jak mladistvý fotografuje, a upozorňoval jej, že takto fotit nesmí. Po přistání nechal mladíka vytočit celý film z fotoaparátu a odevzdal jej na vojenském letišti v Plzni. Zde film vyvolali, ohodnotili snímky po stránce bezpečnosti státu a celý případ následně oznámili zdejší letecké hlídce SNB společně s kopiemi fotografií.

Při výslechu mladistvý uvedl, že mu nebyl znám zákaz fotografování a že nerozuměl pilotovi, když jej na zákaz během letu znovu upozorňoval. Na Evžena K. bylo podáno udání Ředitelství národní bezpečnosti v Plzni pro přestupek zákona o letectví. Mladík dále uvedl, že fotil, protože má velkou zálibu ve fotografování. Prohlásil, že fotografoval z letounu s vědomím, že nečiní nic zakázaného, pokud fotí z čistě fotoamatérské záliby.

---

²¹⁴ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 50, ML 107/45

²¹⁵ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 44, ML 3/44

²¹⁶ Příloha č. 15 - 24

Proto také po ukončeném letu na vyzvání pilota odešel do kanceláře, kde na požádání celý film vydal a také uvedl svou adresu.

Soud mládeže v Plzni 12. 7. 1948 upustil od návrhu na potrestání mladistvého a navrhl zastavení trestního řízení v souvislosti s amnestií vydanou 19. 6. 1948.²¹⁷

3.7.19. Bohumil V. (17 let) a Jaromír L. (16 let)

Mladiství 16. září 1948 společně v ranních hodinách odešli do školy a domů se již nevrátili. Jelikož rodičům nebylo známo, kde se oba zdržují, byli podezřelí z toho, že společně ilegálně uprchli do Německa. Ve spise je uvedeno konkrétně: „*Je zde důvodné podezření, že uprchl za účelem, aby tam vstoupil v přímí styk s cizí mocí nebo cizími činiteli, zejména vojenskými a spolčil se tak s nimi k úkladům o republiku.*“²¹⁸ Po jejich případném dopadení na ně mělo být podáno řádné trestní oznámení. Vyhlášení o pátrání po mladistvých mělo být uvedeno ve Věstníku kriminální služby.²¹⁹

3.7.20. Kurt J. (17 let)

Mladistvý Kurt J. se podle oznámení dopustil trestného činu tím, že byl dne 12. 4. 1947 přistižen na nádraží v Domažlicích před odjezdem do ciziny, kde chtěl vstoupit do cizinecké legie, aby se vyhnul branné povinnosti. Obžalovaný měl v okolí velmi špatnou pověst. V době okupace byl u Hitlerjugend v Hradci Králové a měl velký sklon k dobrodružné povaze. Jeho otec byl za doby okupace dozorcem vězňů u bývalého německého Amtsgerichtu v Hradci Králové, kde dosti hrubě zacházel s českými politickými vězni. Jeho matka pracovala jako kuchařka a také ona se za okupace nejvíce stýkala s německými příslušníky a se členy gestapa.

Kurt J. byl konkrétně obviněn z toho, že 10. 4. 1947 se pokusil vyhnout odvodní povinnosti tak, že se rozhodl společně s kamarády odjet do Francie a tam vstoupit do cizinecké legie. Před odchodem z domova ještě odcizil své matce několik druhů látek, které měla připravené na ušití pánských šatů, blůzy a dámských šatů. Tyto látky chtěl prodat v Německu, aby získal peníze na další cestu do Francie. Dne 12. 4. 1947 vrchní strážmistr Křivanec zadržel při čekání na vlak v Domažlicích tři mladíky, kteří mu byli podezřelí, když spali na lavičce v nádražní hale, a provedl u nich kontrolu totožnosti. Kontrolovaní udávali, že si jedou hledat práci, ale později doznali, že chtějí odjet do

²¹⁷ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47

²¹⁸ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 55, ML 169/48

²¹⁹ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 55, ML 169/48 a ML 167/48

Německa, odkud se pak chystají pokračovat do Francie, kde chtějí vstoupit do cizinecké legie. Při prohlídce zavazadel byly nalezeny odcizené látky v hodnotě cca 700 Kč.

Pohnutkou trestného činu u všech byla udána mladistvá nerozvážnost a touha po dobrodružství. U výsledku obžalovaný doznal, že chtěl odejít z domova z důvodu neshod s rodiči. Jelikož všichni zadržení neměli v okolí trvalé bydliště a byli podezřelí z útěku, byli téhož dne předáni do vazby Krajského soudu v Klatovech. U výsledku dále obžalovaný udal, že se chtěli přes Německo dostat do Ameriky, snad přes Hamburk a z Hamburku jako dělníci odjet na lodi do Ameriky. Tam však nechtěli zůstat trvale, pouze na nějakou dobu na zkušenu. Mladistvý také uvedl, že neutíkal před brannou povinností, neboť byl ještě dost mladý a k odvodu měl jít až v roce 1949. Celý plán na útěk je napadl pod vlivem dobrodružné četby a filmů.

Na obžalovaného byla uvalena řádná vyšetřovací vazba. Poručník ani matka na jeho výchovu nestačili, proto poručník navrhl, aby byla nad nezletilým zavedena ochranná výchova a byl umístěn v takovém vychovávacím ústavu, kde by měl možnost vyučit se řemeslu. Matka obžalovaného se pod tíhou událostí psychicky zhroutila a musela nastoupit léčení. Nakonec však byl rozsudkem mladistvý zproštěn obžaloby.²²⁰

3.7.21. Shrnutí

Kategorie Ostatní, jak již název sám napovídá, uvádí různé případy přestupků proti zákonu. Jedná se o mládež z různých vrstev společnosti. Samotné trestné činy pak byly nejen cílenými, ale také nechtěnými, které byly zapříčiněny neznalostí.

Osobně mne nejvíce zaujal případ sedmnáctiletého Alfréda K. Když jsem samotný trestní spis četla, nemohla jsem se ubránit pocitu, že celá záležitost působí poměrně úsměvně. Mladík vyrůstal v Německu. Rozhodl se odejít za příbuznými do Prahy. Cestou chtěl opětovat pozdrav okoloidoucím a ve výsledku za to dostal ještě políček. Rozhodl se tedy, že zajde na nejbližší četnickou stanici, aby mu celý incident vysvětlili, a po sdělení veškerých informací byl společně s vysvětlením zatčen.

---

²²⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 53, ML 42/47

Závěr

Období let 1931 až 1949 představovalo zvrát v soudnictví ve věcech mládeže. Díky novému zákonu se začalo uplatňovat soudnictví se speciálními úpravami, které zohledňovaly dosavadní život obviněného. K vyhledávání²²¹ patřilo i zjišťování podrobností o dosavadním chování jedince ve škole a v obci, informace o jeho rodinném zázemí i sociálním postavení celé rodiny, chování rodičů či sourozenců. V potaz se bralo i chování blízkých přátel a osob s nimiž se dotyčný pravidelně stýkal, pracoval u nich nebo přímo žil.

Velkým překvapením při zpracovávání případů pro mne však byl fakt, že až na malé výjimky dostali všichni odsouzení mladiství tresty podmíněné. A to i ti, kteří byli již dříve trestáni pro téměř totožný skutek. Ti, kterým byl rozsudkem stanoven trest nepodmíněný, byli souzeni za různé trestné činy. Nedá se tak říci, že by se nepodmíněné tresty vyskytovaly například u smrtelných zranění nebo úmyslného ublížení na zdraví, jak by se možná předpokládalo.

Taktéž se veškerá trestná činnost děla bez ohledu na dobu. Krádeže, různá sexuální napadení či další sexuální delikty se odehrávaly v době Protektorátu stejně jako před ním nebo po něm. Politická situace v roce 1938 a v prvním čtvrtletí roku 1939 se promítla do potírání protistátního chování, jakým byly německé písňe či pozdrav Heil Hitler. Postih hrozil však i za zesměšnění či zneuctění představitele jiného státu a tudíž i osoby Adolfa Hitlera. Po 9. květnu 1945 naopak docházelo k trestání projevování sympatií s Německem nebo německým lidem.

V době trvání Protektorátu Čechy a Morava se mírně zvýšil výskyt úrazů způsobených střelnou zbraní. Obvinění nejčastěji tvrdili, že zbraň kdesi našli a nechali si ji. Nejvíce takto způsobených úrazů má však na svědomí odsouvající se říšská armáda. Po jejich rychlém odchodu se počet takto získaných zbraní a následných úrazů postřelením enormně zvýšil.

K původu pachatelů nelze říci, že by například děti vyrůstající v podobných podmínkách páchaly totožnou trestnou činnost, ale například krádeže se opravdu častěji vyskytovala u mládeže, která pocházela z horších životních podmínek. Nebylo to ovšem podmínkou. Častou se krádež stala dle dnešního úsloví, že příležitost dělá zloděje. Obvinění, kteří byly vyšetřováni pro úraz způsobený jízdou na kole, nebyli ničím

---

²²¹ Zjišťování informací týkajících se osoby mladistvého a spáchaného trestného činu, vyšetřování tak, jak jej známe dnes, se proti mladistvým neprovádělo.

specifičtí. Kolo bylo v této době nejpoužívanějším dopravním prostředkem. Mladiství na něm jezdili za zábavou, do školy, do práce, ale i při vykonávání povolání. Nehody se většinou staly pouhou nepozorností a neodhadnutím situace. Naopak ublížení na zdraví v důsledku rvačky měla opravdu většinou na svědomí mládež problematická.

V archivním fondu jako takovém se vyskytuje opravdu velké množství trestních spisů, které by vydaly na několik podobných prací. Myslím, že by bylo zajímavé, zaměřit se v nějaké další například jen na jednu konkrétní trestnou činnost a porovnat, jak se léty vyvíjela a měnila, co se týče pachatelů a jejího provedení. Provést však kompletní statistiku způsobených trestných činů by bylo velmi problematické. Některé trestní spisy jsou velmi obsáhlé a komplikované, jiné, psané rukou, téměř nečitelné. Rejstříky trestů pak bohužel neobsahují všechny potřebné informace k tomu, aby bylo možné určit přesně dominantní druh trestné činnosti v konkrétním roce.

Resumé

The aim of this thesis is to map juvenile delinquency between 1931 and 1949, because the first law focusing specially on young delinquents was in force during this period. The succeeding law that concentrated on prosecuting adolescents in juvenile courts started being developed in 2000 and came into effect as late as on 1st January 2004.

This thesis provides information about this first law, about to whom it applied and how one could be punished. The thesis also shows different ways of punishment and educational measures, which could be ordered by the court. The cases were selected from the State Regional Archive in Plzen - section (Regional) Youth Court Plzen 1931-1949.

The thesis shows that adolescents in the first half of the 20th century committed crimes almost identical to those of the present time. The only differences concern the way how they were carried out and the extent of damage. Accidents caused by means of transport are the only ones that have changed. At present, car accidents are more frequent; in the past injuries were caused primarily by careless cycling. Before the Second World War crimes associated with threatening the Republic appeared. Singing songs with NSDAP ideology content was most widespread among them. These cases, however, were not very frequent and the majority of the adolescents were not given a sentence. After the war, on the other hand, cases of judging juveniles because of their cooperation with organizations like the Hitler Youth or because of suspicion of sabotage activities in favour of the defeated German appeared. Documents of the Youth Court Plzen, which are dated after 1948, include primarily denunciations of emigrants or those, who were overheard talking about their plans to cross the state border. Some of the persons sentenced for these acts were rehabilitated after the Velvet Revolution.

With regard to the period, during which the offences were committed and with regard to the fact that the sentences of some convicts were deleted from the Criminal Record after they served their sentence or after an amnesty, the thesis contains only the first names of the investigated persons.

Documents and photographs pertaining to the investigation are attached as supplements. Some of the documents had to be modified, because of reasons described above, so as to obscure the full name of the investigated persons.

Prameny

Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, karton 1 – 56

Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, inventář, JELEN, Jiří, 2000

Vládní nařízení č. 195/1931 Sb., kterým se provádí zákon o trestním soudnictvím nad mládeží, In: *ASPI*

Zákon č. 48/1931 Sb., o trestním soudnictví nad mládeží: § 10, In: *ASPI*

Zákon č. 562/1919 Sb., o podmíněném odsouzení a podmíněném propuštění, In: *ASPI*

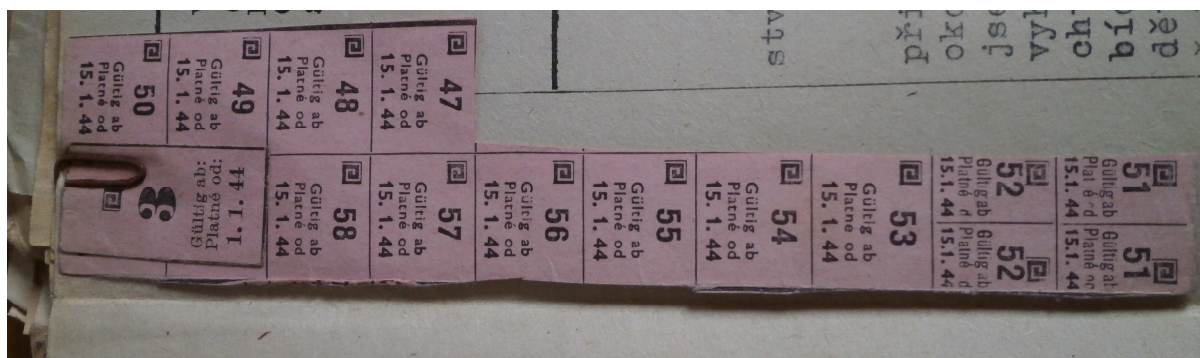
Literatura

ŠÁMAL, Pavel. a kol.. *Zákon o soudnictví ve věcech mládeže*. 3. vydání. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-350-9

Seznam příloh

Příloha č. 1. - Přídělové lístky I.....	I
Příloha č. 2. - Přídělové lístky II.	I
Příloha č. 3. - Vyčíslení škody	II
Příloha č. 4. - Domovský list – Barbora M.	III
Příloha č. 5. - Domovský list – Vlasta Š.	IV
Příloha č. 6. - Náčrtek místa požáru	V
Příloha č. 7. - Náčrtek místa nehody	VI
Příloha č. 8. - Fotografie rozmístění chlapců	VII
Příloha č. 9. - Fotografie kovářské dílny	VIII
Příloha č. 10. - Fotografie polohy oběti	IX
Příloha č. 11. - Fotografie kovárny	X
Příloha č. 12. - Broky vyjmuté z oběti	XI
Příloha č. 13. - Plánek domu	XII
Příloha č. 14. - Vyvěšený plakát	XIII
Příloha č. 15. - Fotografie mostů.....	XIII
Příloha č. 16. - Fotografie náměstí I.....	XIV
Příloha č. 17. Fotografie města I.	XIV
Příloha č. 18. - Fotografie náměstí II.	XV
Příloha č. 19. - Fotografie města II.....	XV
Příloha č. 20. - Fotografie trestnice	XVI
Příloha č. 21. - Fotografie státní silnice	XVI
Příloha č. 22. - Fotografie letiště.	XVII
Příloha č. 23. - Fotografie města III.	XVII
Příloha č. 24. - Fotografie vojenských objektů.	XVIII

Přílohy:

Příloha č. 1. - Přídělové lístky I.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 45, ML 16/44)

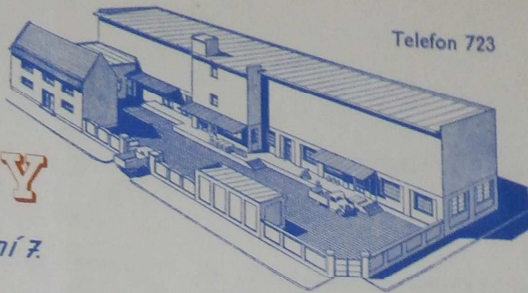
Příloha č. 2. - Přídělové lístky II.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 45, ML 16/44)

PLZEŇSKÉ CHLADÍRNY

F.A. Tydlitát PLZEŇ, Plovární 7.

Telefon 723

Soj/46

V Plzni, dne 5. prosince 1946.

Titl.

Ředitelství Národní bezpečnosti,
kriminální oddělení

v P l z n i .

Předkládáme hlášení o výši škody, vzniklé z loupežné krádeže, spáchané dne 3. prosince t.r. v budově chladírny F.A. TYDLITÁT a.s. v Plzni, Plovární ul. 7. býv. zaměstnancem uvedené fmy B [redacted] Jiřím, naroz. 21. I. 1929 v Plzni [redacted]

Poškození mřížového okenního rámu	600.-Kčs
/rozpočet na opravu fy K. Kölbl, truhlářství Plzeň/	
4 kusy okenních tabulí	168.- "
Poškození a zcizení obsahu 1 kartonu, obsahujícího 36 kusů dárkových balíčků UNRRA, ration K a 20.-Kčs..	720.- "
Znehodnocení speciálního chladírenského zámku dveří.. /propočet nového zámku od fy J. Jirka, zámečnictví /	522.- "
Částečné poškození hlavních skladištních dveří.....	130.- "
Zcizení dvou kusů masových konserv ration C á 16.50Kčs	33.- "
Celkem :	2173.- Kčs

K tomu podotýkáme zdvořile, že vzniklá škoda není kryta pojištěním a proto žádáme, aby uvedená výše škody byla pachateli připočtena k tíži.

ZAVODNI RADA F.V.
F. A. TYDLITÁT a. s.
chladírny
Plzeň, Plovární 7.
Odvěrník *Jirka*

V dokonalé ústě :

PLZEŇSKÉ CHLADÍRNY
F. A. TYDLITÁT A. S.
Plzeň, Plovární 7.
Telefon 723

Příloha č. 3. - Vyčíslení škody

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 53, ML 4/47)

Пříloha č. 4. - Domovský list – Barbora M.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 5, ML 4/33)

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA

Země: *Čechy* Číslo: *3.*
Okres: *Dvůr Králové*

DOMOVSKÝ LIST,

jímž obec
Lanžov

potvrzuje, že

Iméno a příjmení: *Vlasta Š.* [redacted]
Povolání: *služebná*
Den, měsíc a rok narození: *9 říj (1922) 1922.*
Místo narození: *Železná*
Stav (svobodný-á, ženat, vdana): *svobodná*

MÁ V TĚTO OBCI PRÁVO DOMOVSKÉ,
JEHOŽ NABYL-A *)

podle matce

Lanžov 15. 5. 1939

Iménem obce:

[redacted] *republicán*
radní. starosta.

Vlastnoruční podpis majitele domovského listu.

*) Důvody nabývání: 1. Zrození (po otci — matce), 2. Usnesení obec. zastupitelstva (datum a číslo), 3. Propůjčení deficit. místa služebního při veřejném úřadu (datum a číslo dekrety), 4. Provádání za příslušníka obce (jméno a příjmení).

STÁTNÍ TISKARNA V PRAZE - 4090-95 Čís. skl. 1-0.

Příloha č. 5. - Domovský list – Vlasta Š.

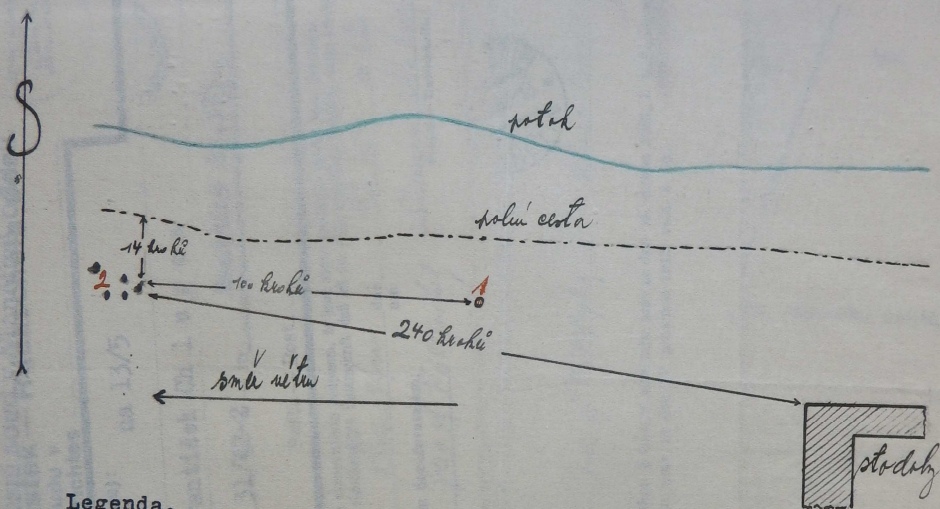
(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 25, ML 46/39)

Četnická stanice Manětín, okres Kralovice.

-3-

N á ě r t e k

místa požáru stohů slámy v Manětíně /: čís.jedn.449/42:/.

Legenda.

- 1 = místo, kde B [redacted] starou trávu zapálila.
- 2 = místo, kde byly stohy slámy uloženy.

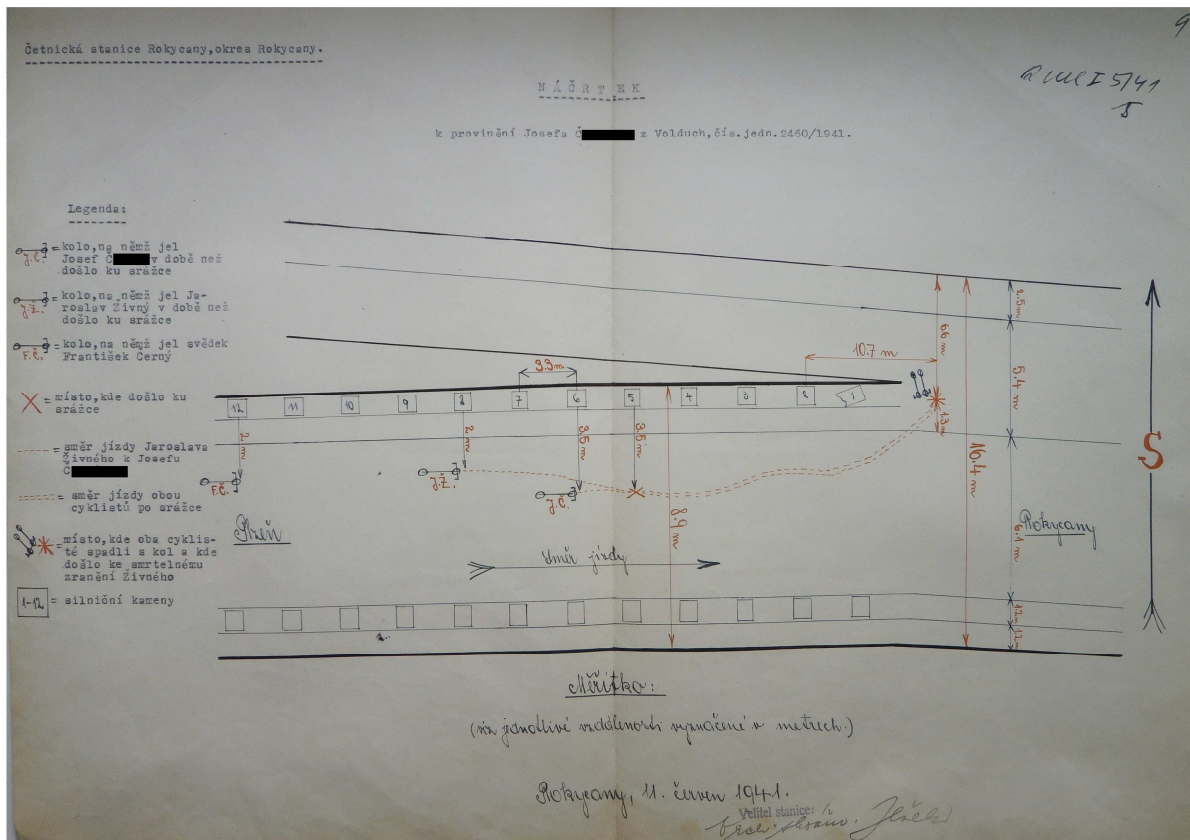
Manětín, 23. duben 1942.

Velitel stanice:

[Handwritten signature]

Příloha č. 6. - Náčrtek místa požáru

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 36, ML 26/42)

Příloha č. 7. - Náčrtek místa nehody

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 60/41)

FOTOGRAFIE

ke spisu 13/35

k oznámení čís.jedn.1354/35 ze dne 1.června 1935 .

4

Legend a :

- 1./ Pachatel Jaromír H■■■■ drží v levé ruce dřevo znázorňující pistolí;
- 2./ Znározňuje jak ležel zastřelený Miloslav Jánský ;
- 3./ Znározňuje, jak ostatní hoši kolem králičí díry stáli a
- 4./ Králičí díra, do níž chtěl H■■■■ střeliti.

V Kralovicích dne 1.června 1935.

Velitel stanice:

vch. strážm. Halberšt.

Příloha č. 8. - Fotografie rozmístění chlapců

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 60/41)

P o h l e d

do kovárny, kde byl S [redacted] zastřelen Kulička.

Legend a :

- 1 - místo, kde stál S [redacted] v okamžiku, kde prohlížel brokovnici a z této mu vyšla rána, která zasáhla do obličeje Kuličku,
- 2 - místo, kde stál Kulička v okamžiku, kde byl zasažen plným nábojem do obličeje,
- 3 - mrtvola Karla Kuličky,
- 4 - čepice zastřeleného Kuličky,

Příloha č. 9. - Fotografie kovářské dílny

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 71/41)

P o h l e d

na polohu mrtvoly Karla K u l i č k y .

5 - mrtvola Karla Kuličky, jak zůstal ležeti v kovárně na zemi,

6 - zadní zub /kořen/, který byl Kuličkovi z úst vystřelen

7 - místo, kam byl Kulička střelen,

Příloha č. 10. - Fotografie polohy oběti

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 71/41)

P o h l e d

na kovárna Augustína Ulrycha v Javoře, kde se případ odehrál.

8 - vchod do kovárny, kde byl zastřelen Kulička.

K l a t o v y , 11. srpen 1941.

Velitel pátrací stanice chybí :

v z.

prof. K. H. Hájek

Příloha č. 11. - Fotografie kovárny

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 71/41)

Příloha č. 12. - Broky vyjmuté z oběti

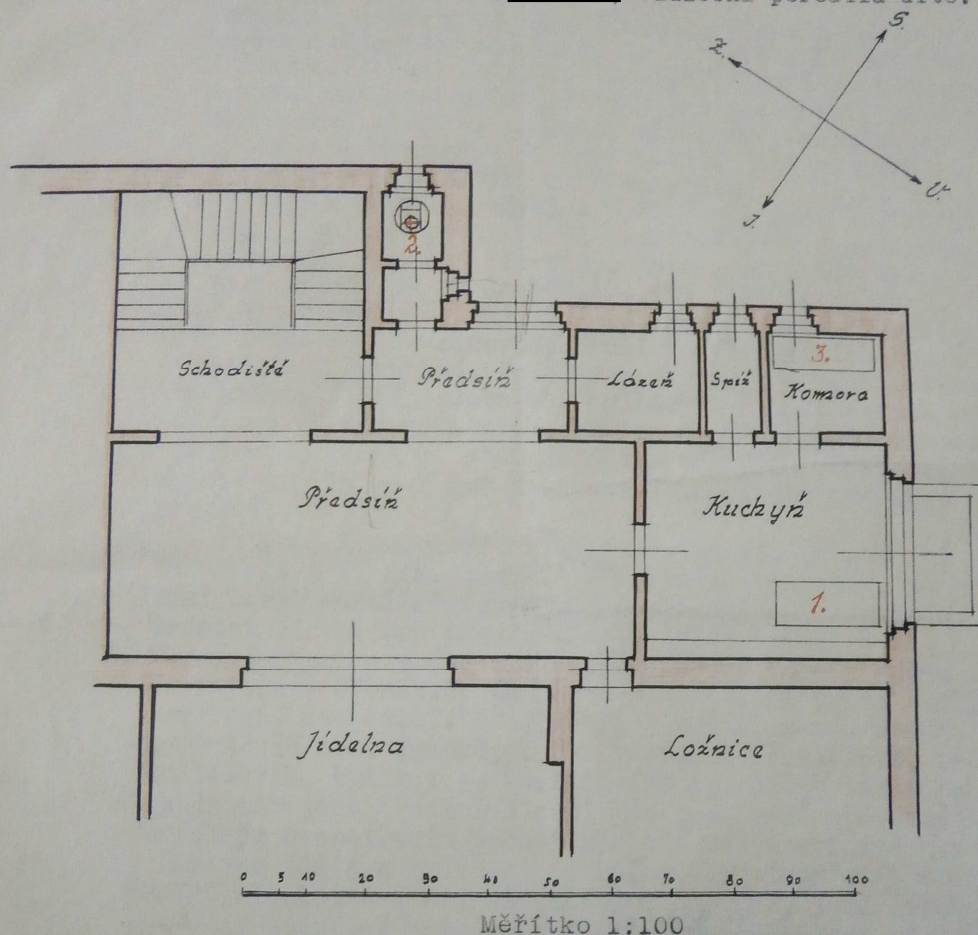
(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 33, ML 71/41)

Četnická stanice Osov, okres Hořovice.

Čís. jedn. 176/1941.

N Á Ě R T E K

místa činu, kde Marie K [redacted] služebná porodila dítě.

Legenda:

1. Matrace, kde K [redacted] ležela před tím než odešla na záchod.
- + 2. Hrnc v záchodě, ve kterém byla nalezena mrtvola novorozeněte a kde K [redacted] dítě porodila.
3. Postel, kam byla K [redacted] po příchodu její matky Antonie Řezníčkové touto uložena a kde zůstala až do převozu do nemocnice.

Osov, 31. ledna 1941.

Velitel stanice: ✓

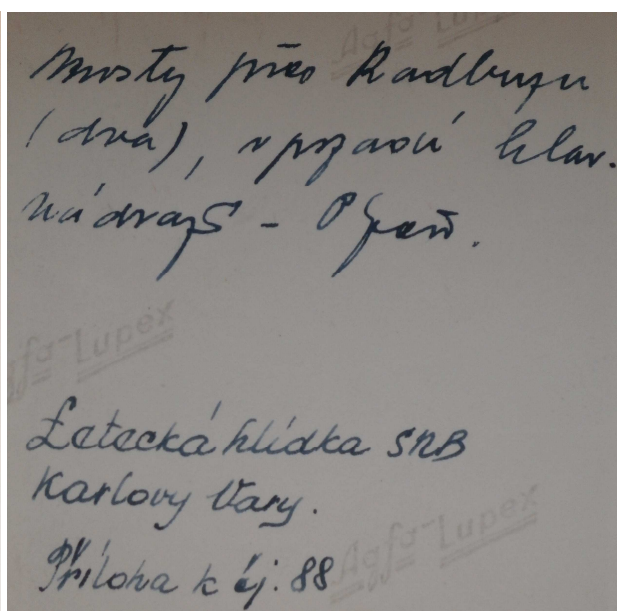
Příloha č. 13. - Plánek domu

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 32, ML 1/41)

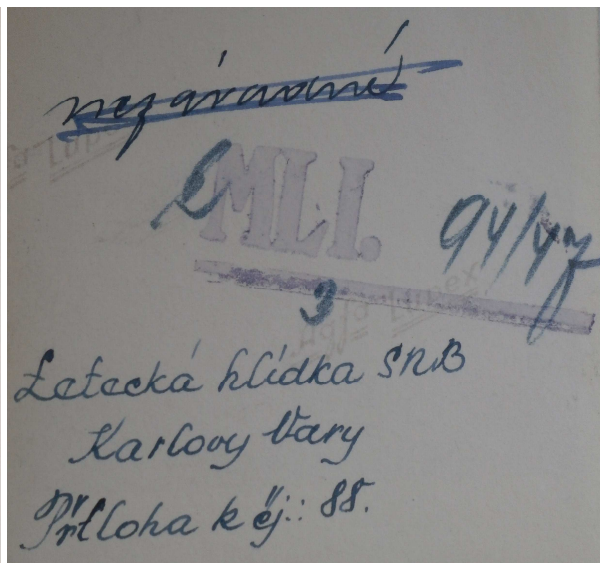
Příloha č. 14. - Vyvěšený plakát

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 31, ML 24/41)

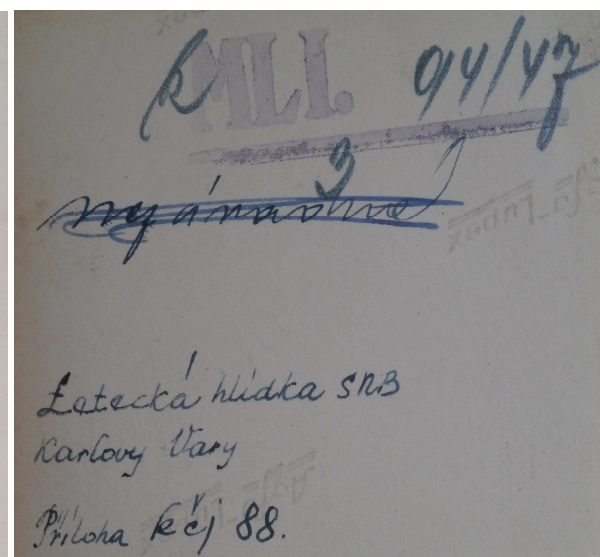
Příloha č. 15. - Fotografie mostů

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

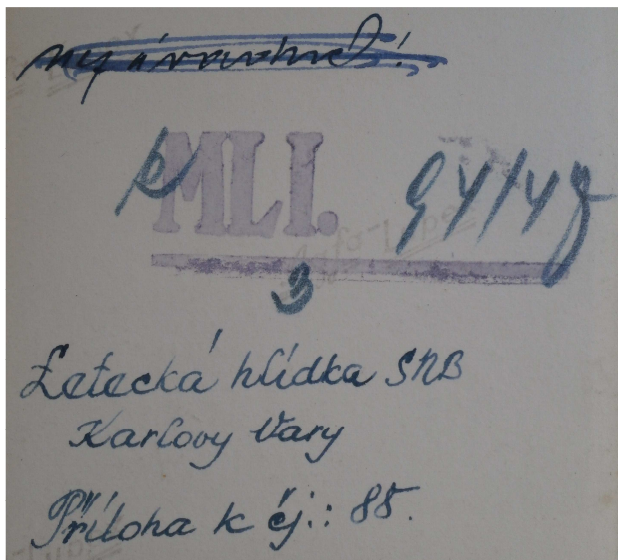
Příloha č. 16. - Fotografie náměstí I.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

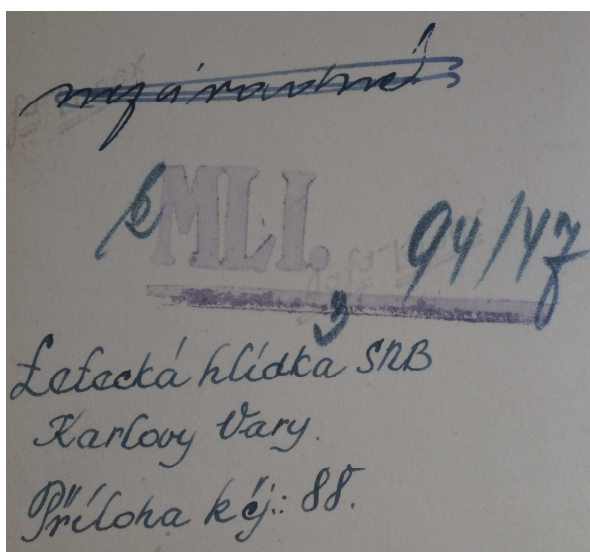
Příloha č. 17. Fotografie města I.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Příloha č. 18. - Fotografie náměstí II.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Příloha č. 19. - Fotografie města II.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Severovýchodní část
civil. letiště.
Trestnice - Bory a vprádu
vojenské objekty.
MLL 94/47
Letecká hlídka SNB
Karlovy Vary
Příloha k čj: 88

Příloha č. 20. - Fotografie trestnice

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Státní silnice Písek -
Nepomuk.
Vprádu ve směru na
Nepomuk vojenské ob-
jekty.
Letecká hlídka SNB
Karlovy Vary
Příloha k čj: 88
MLL 94/47

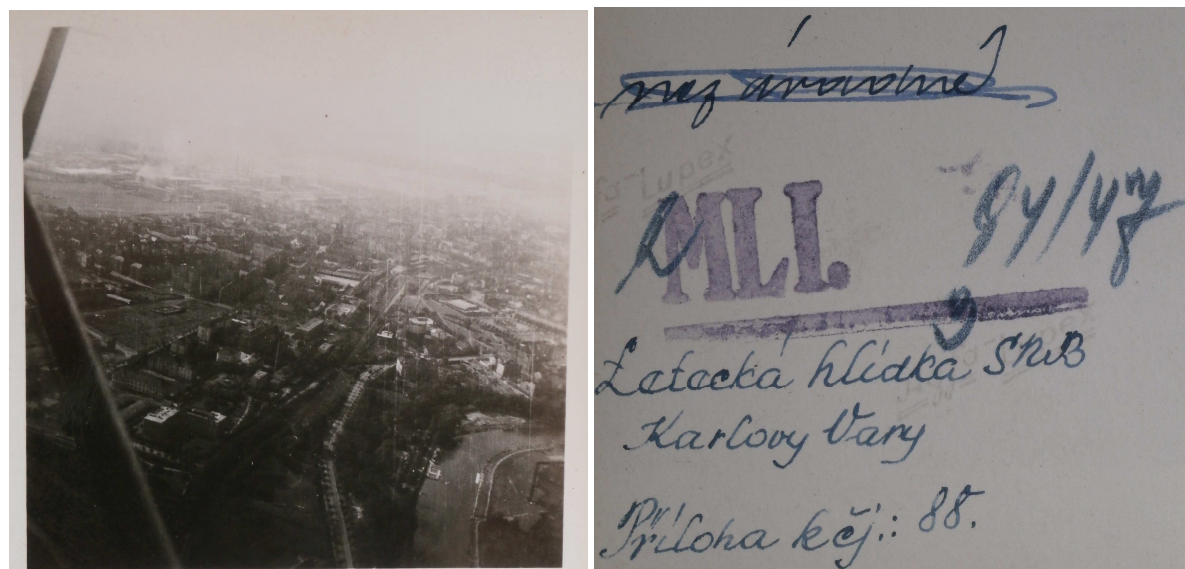
Příloha č. 21. - Fotografie státní silnice

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Příloha č. 22. - Fotografie letiště.

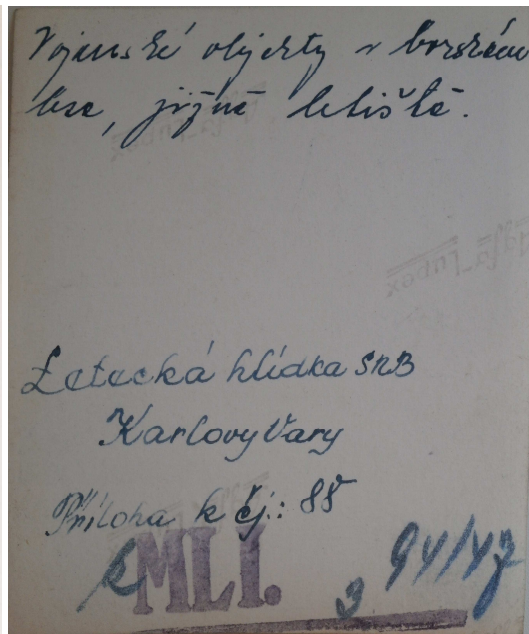
(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Příloha č. 23. - Fotografie města III.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)

Příloha č. 24. - Fotografie vojenských objektů.

(zdroj: Státní oblastní archiv v Plzni, Soud mládeže (krajský) Plzeň 1931 – 1949, kart. 54, ML 94/47)